ΤΕΥΧ. ΛΗ'. ΤΟΜ. Β'. 1854.

ΓΡΑΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Aut prodesse volunt aut delectare poetae.

(Horat. Epist. ad Pison v. 333.)

Ἡ βατραχομυείων ὅπλων τὴν κλαγγὴν
Φιλοῦσα Μοῦσα, καὶ λιμναίων ἐνοπῶν
Ὑψίστην πάλαι ποίησιν ἐμπνεύσασα
Εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Μέλητος τὸν παλαιὸν,
Ἡ Βοϊλῶν, σὺ Μοῦσα, ἐκθερμάνασα
Τῶν κριτικῶν καὶ ἄλλων οὐκ οἶδ' ὧν τινων
Τὰ κάρηνα, καὶ στίχων ὄμβρον ῥίψασα
Εἰς τῶν χαρτίων τὰ πεδί' ἀθέσφατον,
Καὶ τὴν ἐμὴν τοῦ ταπεινοῦ εὐδόκησον
Καὶ διαπύρου λάτριός σου κορυφὴν
Δακτύλοις τοῖς σοῖς ἅψασθαι τοῖς ἱεροῖς,
Μιᾷ, ὦ Μοῦσα, στιχικῇ σταγόνι σου
Τὴν διψαλεωτάτην χέρσον δρόσισον
Τῆς κεφαλῆς μου τῆς ἀνύδρου καὶ ξηρᾶς·
Ἑνὶ σπινθῆρι τοῦ πυρὸς τοῦ θείου σου
Τὴν φαντασίαν τὴν ψυχράν μου θέρμανον·
Καὶ παραχρῆμα, Μοῦσα, — τοῦθ ὅπερ καὶ σοὶ
Θαυμάσιον καὶ ἄπορον φανήσεται —
Ἀργυροδῖναι ποταμοὶ ποιήσεως
Τὴν Ἑλληνίδα χώραν κατακλύσουσι
Πυρκαϊὰ δὲ στίχων ἀναφθήσεται
Ἐν μέσαις ταῖς Ἀθήναις, ὅθεν, ὡς ἀπὸ
Ἑστίας τὴν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν λαμπρῶς
Καταφωτίσει πᾶσαν καὶ ἐκθερμανεῖ.
Τὰς ἀκοάς σου κατεκώφευσαν, θεά,
Αἱ ποιητῶν τοσούτων καταληκτικαὶ
Ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν στίχων ἐπικλήσεις σου·
Σὺ δὲ δικαίως ἐπ' αὐτοῖς ἀγανακτεῖς,
Καὶ ἄμουσα τὰ τεύχη των καὶ ἀηδῆ
Ἀντὶ ἀθανασίας τεμενῶν λαμπρῶν,
Αὐτὰ ἐξ ἐναντίας γίνονται καπνῶν,
Σαρδῶν καὶ σκόμβρων εὐτελέστατοι ναοί.
Πλὴν ἀλλ' ἀμέλει, Μοῦσα πότνια, ὁ νῦν
Ἐπικαλούμενός σε ποιητὴς ἐγὼ
Τοὺς στίχους τούτους μου δὲν ἐκοπάνισα
Εἰς τὸ κοινὸν ἰγδίον τῶν καταληκτῶν.
Μὲ τὸ κουτάλι — ἢ, ἐὰν αὐτὸ κακῶς
Πρὸς τὸ ἀκουστικόν σου τύμπανον ἠχῇ,
Καὶ ἑλληνικωτέρους θέλῃς στιχουργοὺς, —
Κοτυληδὸν τὸν Ὅμηρον κατέφαγον,
Τὸν Σοφοκλέα κ' Εὐριπίδην, καὶ θερμὸς
Τῶν μέτρων τῶν ἀρχαίων ζηλωτής εἰμι.
Ἁπλῶς δ' εἰπεῖν, τῆς Ἱπποκρήνης μονονοὺ
Ἐμφορησάμενος τῆς πάσης ἀπνευστεῖ,
Καὶ ἐν τοῖς Κασταλείοις νάμασι λουσθεὶς
Κηλῖδα πᾶσαν ὁμοκαταληκτικὴν,

Αὐτόχρημά σοι πρόκειμαι φοιβόληπτος.
Προσέρχου τοίνυν, Μοῦσα, καὶ ἐπίβηθι
Ἐπὶ τῆς φαντασίας μου τὰς πτέρυγας, ...
Ἢ ἆρα θέλεις ἐπιβῶ αὐτὸς ἐγὼ
Ἐπὶ τὰς σάς; . . . . πλὴν ἀλλά, Μοῦσα, διὰ τί
Τὴν θείαν ἀποστρέφεις σου μορφήν; . . . . Ἀ! φεῦ!
Ὁ τάλας ἔγνων, ἔγνων τὸ ἁμάρτημα!
Ἐνόησα! Ἀγροῖκον τὸ ἐρώτημα
Καὶ βάναυσον· πλὴν ἀλλ' ἰδοὺ μετανοῶ,
Συγχωρησόν μοι, πότνια, συγχώρησον!
Ταῦτ' εἶπον· καὶ ἐκείνη « Συγγινώσκω σοι»
Εἰποῦσά μου ἐπέβη καὶ ἄξασα
Ἀνὰ καρήνων ᾤχετο Λυκαβηττοῦ
Καὶ ἠερίη φερομένη, τάχιστα
Εἰς τῆς Κυρίας Πιππελῆς με ἤγαγε
Τὸ αἰθαλόεν μέλαθρον καὶ θεῖσά με
Ἐπὶ τὴν ὀροφήν μοι εἰσιτήριον
Ἐπέδωκε, καὶ τρίς μοι ἐμφυσήσασα
Ἀφιπταμένη ᾤχετο εἰς οὐρανούς.
Ἐγὼ δὲ, παραχρῆμα, ὦ τοῦ θαύματος!
Εἰς μῦν μετεμορφώθην κ' εἰς ὑπόγειον
— Τὸ τῆς Κυρίας Πιππελῆς ὑπόγειον —
Εὑρέθην, ἐν τῷ μέσῳ πλήθους ποντικῶν
Συνθλιβομένων καὶ τρεχόντων πρός τινος
Γιγαντιαίου οἴκου πύλην καὶ ἐκεῖ
Ἀναμενόντων πάντων πότε οἱ στροφεῖς
Τῆς πελωρίας πύλης συστρεφθήσονται,
Κλειδοῦχος μῦς οὗν ἦλθέ τις ὀψέποτε
Βραδυπορῶν καὶ γαυριῶν ὡς εἰ τὰς κλεῖς
Τοῦ Παραδείσου ὡς ὁ Πέτρος ἔφερε·
Ἠνέωξε τὴν πύλην καὶ μετὰ μικρὸν
Ἐπὶ εὐτύκτων βάθρων ἐκαθήμεθα
Ἐν ἀκροατηρίῳ πλήθοντι μυῶν,
Καὶ κάτωθεν οἱ μῦς οἱ βουλευόμενοι·
Καὶ ἀντικρὺ καστορειοπιλοφοροῦν
Βομβῆεν σμῆνος ἐφημεριδογραπτῶν·
Ὤ! Τί ἐκ τῶν διπόδων ζώων, ἂν ἐκεῖ
Τὸν ἔρριπτε καθόλου ἰδιότροπος
Τῆς Μούσης τούτις θέλησις, καθὼς ἐμέ,
(Διότι πάντας μουσολήπτους, ὡς γνωστὸν,
Ἡμᾶς ἡ φύσις ἔπλασε τοὺς Ἕλληνας·
Καὶ δεῖγμα τούτου ὅτι ἅπαξ ἅπαντες
Οἱ καπνοπῶλαί μας δὲν καταδέχονται
Χαρτίον ἄλλο νὰ μεταχειρίζωνται
Παρὰ βιβλία ἱερὰ τῶν ποιητῶν)
Δὲν ἤθελε καγχάζῃ πανημέριον
Καὶ μέγαν τότε γέλωτα καὶ ἄσβεστον;
Ἐγὼ μως — καὶ μοι, πίστιν δότε ἐπειδὴ
Ἀλήθειαν σᾶς λέγω, ἅτε καὶ αὐτὸς
Ἐγὼ ἀπ' ἄκρας κορυφῆς αὐτόχρημα
Μέχρις ὀνύχων ἄκρων ὢν ἀλήθεια —
Ἐγὼ μως, λέγω, τηλικαύτης ποντικῆς
Σεμνοπρεπείας καὶ προόδου θεατής,
Ὑπὸ ἀφάτου κατελήφθην σεβασμοῦ,
Καὶ ὅλην σπιθαμὴν ἡ ποντική μου θρὶξ
Ἄνω — ἢ ἠνωρθώθη — ὅπως θέλετε·
Ὁ Λάσκαρίς μας καὶ τὰ δύο συγχωρεῖ —
Τὸ δέρμα μου δὲ ὅλον ἐφρικίασε,

Καθὼς ἐπὶ Ὁμήρου πάλαι κύματα
Μακρὰ θαλάσσης πόντου Ἰκαρίοιο,
Τὰ μὲν ὁ Εὖρος καὶ ὁ Νότος ὄρωρεν
Ἐκ νεφελάων ἐπαΐξας τοῦ Διός.
Σιγῆς ἐπιταχθείσης οὖν ὁ Πρόεδρος
Σεμνός τις μῦς ἐν καθειμένῳ πώγωνι
Στεντόρειον καὶ γεραρὸν ἐφώνησεν
« Ἀκούσατε· πᾶς σίγα ἔστω ὁ λαός!
Τῶν Βουλευτῶν τίς ἀγορεύειν βούλεται; »
Κ' εὐθὺς ἐπὶ τὸ βῆμά τις παρῆλθε μῦς·
Ἀκὴν δὲ πάντες σιωπῇ ἐγένοντο,
Οὐδὲ ἀναπνοήν τιν' αὐτῶν ἤκουες·
Τὸ δ' ἦθος πάντων ἦτό πως περιδεές·
Ἐγὼ δὲ ταῦτα πάντα οὔπω ἐννοῶν,
Ἰχθύος δίκην ἄφωνος προσέχαινον
Τῷ βήματι καὶ μῦν παρακαθήμενον
Μανθάνω ἐρωτήσας περὶ τοῦ μυὸς
Πῶς Μυοχάρης κέκληται παρὰ μυσί.
Μικρὸν οὖν τότ' ἐπὶ τὸ βῆμα ἐπισχὼν
Τοιάδ' ἐν τέλει Μυοχάρης ἔλεξεν.
« Εἰ μὲν ὦ ἄνδρες μῦς, περὶ καινοῦ τινος
Προὐτίθετο νῦν λέγειν, ἡσυχίαν ἂν
Διῆγον, ἕως γνώμην ἀπεφήναντο
Οἱ τῶν γερόντων πλεῖστοι, εἴ ποτέ μοι τι
Τῶν ὑπ' αὐτῶν ῥηθέντων ἤρεσκ', εἰδὲ μὴ,
Τότ' ἂν καὐτὸς ἃ ἔγνων λέγειν εἶχον ἄν·
Ἐπεὶ δὲ περὶ ὧν πολλάκις πρότερον
Εἰρήκασιν ἐκεῖνοι, καὶ νυνὶ σκοπεῖν
Συμβέβηκε, καὶ πρῶτος ἀναστὰς αὐτὸς
Εἰκότως ἂν συγγνώμης τυχεῖν οἶομαι·
Εἰ γὰρ τὸ δέον οὗτοι συνεβούλευσαν,
Οὐδὲν ἂν ἔδει νῦν ὑμᾶς βουλεύεσθαι.
Ὁ μὲν καιρὸς οὖν ὁ παρὼν, ὦ ἄνδρες μῦς,
Πολλῆς φροντίδος δεῖται καὶ βουλῆς πολλῆς·
Ἐγὼ δ' οὐχ ὅ,τι περὶ τῶν παρόντων χρὴ
Ὑμῖν εἰπεῖν ἡγοῦμαι χαλεπώτατον,
Ἀλλὰ ἐκεῖνο ἀπορῶ ὅπως ποτὲ
Εἰπεῖν περὶ νυτῶν με δεῖ, ὦ ἄνδρες μῦς.
Ἐξ ὧν παρὼν γὰρ καὶ ἀκούων σύνοιδα,
Τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς πέπεισμαι
Ἐκφεύγειν τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα
Ποιεῖν οὐτῷ μὴ συνιέναι ταῦτ· εἰ δὲ
Σὺν παῤῥησίᾳ λέγω, ἀξιῶ ὑμᾶς,
Ὦ ἄνδρες ποντικοί, με φέρειν οὐ δεινῶς,
Σκοποῦντας τοῦτο, εἴπως λέγω τἀληθῆ,
Καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ ἡμῖν
Βελτίω πάντα ᾖ· ὁρᾶτε γὰρ, ὦ μῦς,
Ὡς, ἐκ τοῦ ἀγορεύειν ἔστιν οὓς ὑμῶν
Πρὸς χάριν, τὰ παρόντα εἰς κινδύνου πᾶν
Ὑμῖν καὶ μοχθηρίας προελήλυθε.
Μικρὰ δὲ ἅττα τῶν συμβάντων πρότερον
Ὑπολαμβάνω ὑπομνῆσαι ὑμᾶς δεῖν·
Ὅτ' ἀπηγγέλθη ἡ Πιππελὴ ὑμῖν
Πολιορκοῦσα τρίτον μῆνα τουτονί
Τὸ τεῖχος τοῦτο τὸ καρύϊνον ἐν τῇ
Καρυοφάγων συμμαχίδι, τότε μὲν
Μὴν μαιμακτηριὼν ἦν· πολλοῦ δέ, ὦ μῦς,
Θορύβου τε καὶ λόγων τότε παρ' ὑμῖν,

Ἐπτάφωτον λυχνίαν καὶ ἐπιπροσθῶν
Αὐτὸς τὸ φῶς ἐκείνων ν' ἀπαμβλύνῃ πως.
Καὶ ταῦτα μὲν οἱ ποντικοί· ἐγὼ δ' ἐκεῖ
Πρὸ τοῦ βουλευτηρίου κατακείμενος
Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ τῇ ἐσχάτῃ ἦν.
Παγκένου ὅλως οὔσης τῆς κοιλίας μου.
Κ' ἐκεῖθεν μὲν διῆλθον μῦες παμπληθεῖς,
Οὐδέποτ' ὅμως τούτων τις προσέσχε μοι.
Ἀλλὰ κἀγὼ, τῆς γλίσχρως προσμενούσης μοι
Κενοδοξίας ἐκ τῆς τῶν βροτῶν ζωῆς
Εἰςέτι ἔχων δυσαπαλλακτότατα,
Οὐδέποτε ἐκέτιν χεῖρα εἴς τινα
Ἐξέτειν, ἀλλ' ἐκεῖθι κατακείμενος
Ἑκατονταδας πλείστας τινας παννυχεὶ
Καρφίων κόψας τὸ πρωὶ νὰ εὑρεθῶ
Τυμπανιαῖος καὶ μακρὺς πλατὺς ἐκεῖ,
Κ' ἐλώριον νὰ γίνω φίλον τοῖς κυσὶ
Προὐτίμων ἢ νὰ ἐπαιτήσω χαμερπῶς.
Ἐκεῖ λοιπὸν στηρίξας πόδα σταθερὸν
Ἀκλόνητος νὰ μένω ἀπεράσισα
Ὡς μία στήλη μαρμαρίνη τοῦ Διὸς
Τοῦ Ὀλυμπίου, ἀστεμφῆ ἔχων βουλήν.
Ἀλλ', — ἀγαθῇ ἢ κακῇ τυχῇ — ἅπαντα
Τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀσταθῆ, ἀβέβαια!
Ἡ μακαρῖτις στήλη ἡ ἐπιδιώσασα
Βροτῶν τοσαύταις γενεαῖς φθαρταῖς,
Ἡ στήλ', ἡ καὶ τοῦ καταιβάτου κεραυνοῦ
Μηδέ ποτε τὴν φλόγα τὴν διόπεμπτον
Ταρβήσασα, ἡ πρὸς τοῦ Πανδαμάτορος
Προτείνασα τὴν σφύραν τὴν ὀλέτειραν
Τὴν ἄθραυστόν της μαρμαρίνην κεφαλήν,
Ἡ πάλην ὑποστᾶσα τριςχιλιετῆ
Πρὸς τοῦτον, ἀλλὰ πάντοτε νικήτρια
Αὐτὴ φανεῖσα, τὸν δ' αὐχέν' ἀδούλωτον
Ἀείποτε καὶ ὄρθιον τηρήσασα,
Αὐτὴ ἡ στήλη τέλος πρὸς τὴν ἰσχυρὰν
Λαιλάπειον φανεῖσα ἀσθενὴς πληγὴν,
Πεσοῦσα ἔτην πρὸς τὸ οὐρανόμηκες
Ἀνάστημά της πτῶσιν, κεῖται κατὰ γῆς,
Ἀλλὰ ὡς πτῶμα γίγαντος πελώριον.
Ὁ δὲ χορὸς τῶν ἐπιζώντων ἀδελφῶν
Γιγάντων πάντες ἵστανται περίλυποι,
Τὸν θάνατον ὁρῶντες φίλου ἀδελφοῦ.
Οἱ δὲ τὸν νῦν αἰῶνα ζῶντες ἄνθρωποι
Οἱ μικρολόγοι καὶ μικροφιλότιμοι,
Μετὰ πολυζητήτους σκέψεις ἔλυσαν
Βαλάντιον τὸ γλίσχρον των κ' ἐνέπηξαν
Κιγκλίδων φράγμα φροῦδον κ' εὐτελὲς
Τριγύρω τούτου τοῦ νεκροῦ τοῦ γίγαντος.
Ὁ ξένος δὲ τὸν φροῦδον ἀλλ' ὑπέρμεγαν
Μακρόθεν τοῦτον τύμβον θεωρῶν
Προσέρχεται καὶ βλέπων γίγαντα νεκρὸν
Ἐκπλήττεται καὶ ἵστατ' ἔκθαμβος.
Ὁμοίως καὶ ἐγὼ τότ' ἀπεφάσισα
Τὴν νύκτ' αὐτὴν νὰ διαγάγω ἄσιτος·
Ἡ γνώμη μου δὲ αὕτη κ' ἡ ἀπόφασις
Ἀκλόνητος, στερρὰ καὶ ἀμετάτρεπτος
Καθὼς ἐκεῖν' ἡ στήλη ἡ μαρμάρινος,

Μηδὲν ταρβοῦσα τὴν μαραντικὴν πνοὴν
Βορᾶ τοῦ παγετώδους ἢ τὸ ὕπαιθρον
Μηδὲ τὸ κνέφας καὶ τὸν σκότον τῆς νυκτός.
Ἀλλά . . . . « ὦ ἔρως, ἔρως, ὅστις ἵμερον
Κατὰ ὀμμάτων στάζεις, χάριν ταῖς ψυχαῖς
Οἷς ἂν ἐπιστρατεύσῃ παρεισαγαγών, »
Σὺ καὶ ἐμοῦ τὴν ἀστεμφῆ καὶ ἄσειστον
Καὶ μαρμαρίνην χαμαὶ ἔῤῥιψας βουλήν,
Κ' ἐγώ, ὁ τόσον τέως ἄτεγκτος
Πρὸς μίαν μόνην σου πληγὴν ν' ἀντισταθῶ
Ἀδύνατος ἐφάνην· « οὔτε γὰρ πυρὸς
Οὔτ' ἄστρων βέλος ὕπερθεν, οἷον ὁ παῖς
Διὸς ἐκ χειρῶν βάλλει τὸ τῆς Κύπριδος. »
Ἐάν τις οὖν ὑπάρχῃ καὶ τὰ τῶν μυῶν
Ἐρωτικὰ ποθῶν νὰ μάθῃ, ὄρθια
Ἂς στήσῃ τὰ ὠτία πρὸς τὰ ἔπη μου.
Πλησίον κρήνη τοῦ Βουλευτηρίου ἦν,
Ἐξ ἧς αἱ ποντικίδες τότ' ὑδρεύοντο.
Ἐκ τῶν πολλῶν οὖν τούτων νεανίδων τῶν
Ὑδρευομένων ἦν καὶ κόρη ὑπουργοῦ,
Θαυμάσιόν τι κάλλος καὶ ἐξαίσιον.
Πυρκαϊὰ ἐξαίφνης ἐς τὴν καρδίαν μου
Ἐνόησα μεγάλη ὅτι ἤνοψι
Ἐρωτικῆς ἀγάπης κ' ἔδραμον εὐθὺς
Εἰς τῆς πλησίον βρύσεως τὰ νάματα
Τὰς φλόγας μου νὰ σβέσω, καὶ εὐθὺς λοιπὸν
Ἅμ' ἔπος ἅμα δ' ἔργον ἀπεφάσισα
Χωρὶς συλλογισμῶν καὶ διασκέψεων
Νὰ βάλω εἰς τοῦ ἔρωτος τὰ δίκτυα
Τοῦ Ὑπουργοῦ τὴν κόρην τὴν ξανθόκομον.
Τὰς ὑψηλὰς Σαιμπηέρρου περὶ ἔρωτος
Εἰχ' ἀναγνώσας θεωρίας κ' ἐν τῷ νῷ
Κατεῖχον ἔτι τὰς περὶ ἀντέρωτος
Τοῦ ψυχολόγου τούτου θεωρίας, αἳ
Ὁρίζουσι τὸ τῆς χροιᾶς ἀντίθετον.
Ἐκείνη ξανθὴ ἦτο, ἐγὼ μελαψός,
Ἡ μόνη δυσκολία δὲ ἣν ἔβλεπον
Τὸ πῶς νὰ δώσω ἦτο εἰς αὐτὴν
Τεκμήριον τοῦ ἔρωτός μου τοῦ θερμοῦ.
Καὶ μεταξὺ ἐξαίφνης ἀποροῦντί μοι
Ἐπῆλθον τὰ κατὰ τὸν δοῦλον τὸν πιστὸν
Τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, κ' ἐσκίρτησα
Σὺν τῷ εὔκαιρον αὐτὸ τῆς μνήμης εὕρημα
Καὶ εἶπον ὅ,τι ἄρά γε κατώρθωσε
Ἐκεῖνος ὑπὲρ ἄλλου, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ
Νὰ πράξω ἐγὼ τοῦτο εἶν' ἀδύνατον;
Νερὸν ἂς τὴν ζητήσω καὶ κατάλυμα,
Κ' ἐὰν εὐμενὴς ἦναι ἡ ἀπόκρισις,
Τὰ πράγματα εὐκταῖα ἡμῖν ἔσονται,
Καὶ δεῖγμα τοῦτο φανερὸν ἀντέρωτος.
Εὐθὺς οὖν πρὸς τὴν κρήνην ἐπλησίασα
Καὶ ἔκη πρὸς τὴν εὔκομον νεάνιδα
Πτερόεντα ἐφώνουν ταῦτα παρασιάς·
« Νερὸν ὀλίγον, σᾶς παρακαλῶ, κυρά,
Δὲν κάμνετε τὴν χάριν νὰ μοὶ δώσητε; »
Κ' ἐκείνη ἱλαρόν τι μειδιάσασα
Ἀντλήσασα νὰ πίω μοὶ προσέφερε.
Ὁ πονηρὸς δὲ τότε πλείονα ἐγὼ

Πειθόμενοί τε τοῖς Θεῶν βουλήμασι,
Οὐχ ὅμως οὗτοι πρότερον ἐτράποντο
Ἐκεῖθεν εἰς φυγὴν πρὶν τοῦ πολλοῦ αὐτῶν
Φρονήματος Βατράχοις τότε παρασχεῖν
Πεῖραν ἐκεῖ καὶ δείγματα παγκαλλίστα.
Τοιοῦτοι μὲν ἐκεῖνοι· ὑμεῖς δέ, ὦ μῦς,
Ἀπονενευρωμένοι καὶ δυνάμεις καὶ
Συμμάχους πάντας περιῃρημένοι, νῦν
Ἐν μέρει ὑπηρέτου, μῦς, γεγένησθε,
Ἐὰν ἀμυγδαλίων ἔνιοι ὑμῖν
Μεταδιδῶσιν ἀγαπῶντές πως ἢ καὶ
Ἐάν που οἴνου τύχητε μελίφρονος
Ἢ καὶ ἐλαίου, τῇ κοιλίᾳ δε ὑμεῖς
Δεδουλωμένοι ὑπ' αὐτῆς δίκην κτηνῶν
Τιθασσευθέντες ἐνταυθοῖ καθείρχθητε,
Καί, φεῦ! ὦ πέπονες, ὦ κακ' ἐλέγχεα,
Ὦ ποντικίδες οὔτι ἔτι ποντικοί,
Φεῦ! πάσης πάσης θούριδος ἀλκῆς, ὦ μῦς,
Καὶ χάρμης ἀρτίου ἐπιλέλησθε!
Καὶ μή τινες ὑμῶν τὰ εἰρημένα μοι
Δεινῶς τι φέροντές μοι συνταράτεσθε,
Οὐκ ἔστε γὰρ οὐδένας, μῦς, οὐδέ ποτε,
Μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας ὅμως λαθεῖν
Τὸ φρόνημα καὶ μέγα καὶ νεανικόν.
Ὁποῖον γὰρ ἂν ᾖ τὸ ἐπιτήδευμα,
Τοιοῦτον δέον ἔχειν καὶ τὸ φρόνημα.
Ἀλλά, τις φαίη ἄν, ὅ,τι μὲν δεῖ ποιεῖν
Ἐγνώκαμέν τε πάντες καὶ πεπείσμεθα·
Τὸν τρόπον δ' ὅμως ὅστις καὶ τὸ πλῆθος ἄ
Καὶ πόρον ὅστις τοῦτο δεῖξον δὴ ὑμῖν·
Κἀγὼ οὖν ταῦτα λέγειν δὴ πειράσομαι.
Πρῶτον μὲν οὖν, ὅ καὶ ἀναγκαιότατον,
Αὐτοὺς ἡμᾶς δεῖν ἐκστρατεύσασθαί φημι,
Μηδὲν τὸ πρᾶγμα ἀναβαλλομένους καὶ
Παρὰ τῶν ξένων προσδοκῶντας ἅπαντα.
Οὐ γάρ τις πολιτεία ἐπὶ ξενικῆς
Ὁρμοῦσ' ἀγκύρας ἀπεδείχθη ἀσφαλής.
Μὴ ξένους, μή μοι δισμυρίους μηδὲ τοὺς
Μυρίους, μηδὲ ταύτας τὰς δυνάμεις μοι
Τὰς ἐπιστολιμαίους, ἀλλ' ἡ δύναμις
Τῆς πόλεως, ὦ ἄνδρες, ἔσται, ποντικοί.
Κἄν θ' ἕνα κἄν τε πλείους στρατηγοὺς ὑμεῖς
Κἄν ὁντινοῦν, ὦ μῦς, χειροτονήσητε,
Οἱ πάντες τούτῳ δὴ εὐθὺς πεισόμεθα.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα· εἶτα δε, ὦ μῦς,
Δοκεῖ μοι δύο πρεσβευτὰς ἑλέσθαι οἳ
Ἀπάραντες εἰς Κωνωπίαν, ἐπειδὰν
Τὴν ὀρθοτάτην τάμωσι, τοὺς Κώνωπας,
Πρὸς οὓς ὑμῖν, ἐκ παλαιοῦ πεποίηνται
Σπονδαί, παρακαλοῦσι νῦν καὶ πράγματι
Ἐπιτελεῖν τὴν συμμαχίαν, καὶ ἡμῖν
Ἐν ἄκρῳ οὖσι τοῦ κινδύνου βοηθεῖν,
Κἀμῖν παραγενέσθαι ὅσον τάχιστα,
Κομιζομένους καὶ παγχάλκους σάλπιγγας,
Τὸν τρόπον τοῦτον γὰρ ἡμῖν οἱ Κώνωπες
Ὡς ἄριστ' ἄν, ὦ μῦς, ἐπικουρήσαιεν.
Καὶ γὰρ πρὸς τὸ σαλπίζειν δαιμονίως πως
Τὸ τῶν Κωνώπων ἔθνος εὖ πεφύκασι.
Τὴν δὲ πρεσβείαν ὅσον τάχιστά φημι
Δεῖν τῆς πορείας ἅπτεσθαι, μηδέ ποτε
Ἡμέρας καὶ νυκτὸς μὴ ἀναπαύεσθαι
Ὑμᾶς δὲ οὕτως ἔχειν ἑτοιμότατα,
Ὥστ' ἅμα προσμιξάντων ἐνταυθοῖ ἡμῖν
Τῶν ἐπικούρων τὰ σημεῖα ἄραντας,
Κρουσάντων τῶν Κωνώπων ἐμβατήριον,
Ἐπὶ τὴν γραῦν ὁμόσε ἅπαντας χωρεῖν
Μηδὲ τῆς μάχης πρῶτον ἀπαλλάττεσθαι,
Πρὶν ἢ κατὰ πρηνὲς τὸ μέλαθρον βαλεῖν
Τὸ αἰθαλόεν Ἱππελεοῦς κ' ἐπ' ἔσχατον
Ἱκέσθαι τέκμωρ ὑπογεοῦ καὶ ῥοφῆς.
Καὶ πρὸ αὐτῆς τῆς βδελυκτῆς καὶ μιαρᾶς
Οἰκίας γραοκτόνον στῆσαι τρόπαιον!
« Κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων, κύδιστε,
Ζεῦ μέγιστε, μὴ πρὶν ἐπὶ ἠέλιον
Μὴ δῦναι, ἐπὶ κνέφας δὲ ἐλθεῖν, ὦ Ζεῦ,
Πρὶν ἢ κατὰ βαλέειν μέλαθρον πρηνὲς
Ἱππελεοῦς, ἐμπρῆσαι δὲ δηΐοιο
Πυρὸς τὰ θύρετρ', ἄψ χιτῶνα δὲ γραὸς
Δαΐξαι ῥωγαλέον περὶ στήθεσι
Χαλκῷ, πολλαὶ δὲ φίλαι γρᾶες ἀμφ' αὐτὴν
Πρηνέες πᾶσαι γαῖαν ἐν κονίῃσιν
Ὀδὰξ λαζοίατο! ὦ κύδιστε ὀδάξ »
Ἐνταῦθ' ὁ Δημοσθένης μῦς τὸν εὔγλωττον
Ἱππελεκόν του καταλύει καὶ εὐθὺς
Τοῦ βήματος κατέβη καὶ πολλῶν μυῶν
Τὰς τρίχας ὠρθωμένας ἔτι ἔβλεπε.
Τοσοῦτον ἦν μεγάλη ἡ συγκίνησις.
Μὴ γὰρ τὰ ὦτα τὰ λεπτὰ τῶν ποντικῶ
Ὁ Ὕψιστος ἐκ τοῦ αὐτοῦ Δημιουργὸς
Πηλοῦ καὶ ζύμης ἔπλασεν ἐξ οὗ καὶ τὰ
Τῶν συνεδριαζόντων εἰς τινας Βουλὰς,
Παρ' οἷς ὠτίων πᾶσα διπλωματικὴ
Πρὸς φρένας σχέσις διακόπτεται εὐθὺς,
Καθὼς εἰσέλθωσιν εἰς τὸν Βουλευτικὸν
Περίβολον, καὶ ὧν, ἐκ τῶν ῥητορικῶν
Πυροβολοστασίων τῶν τοῦ βήματος
Ὅσαι ἂν ἀφεθῶσι βόμβαι πορφυραῖ,
Οὐδὲ μικρόν ποτε τὸ ἀκουστήριον
Ἰσχύει τις αὐτῶν νὰ πλήξῃ τύμπανον;
Οὐχί! Τοιαύτη νόσος ἐπιδημικὴ
Τοὺς ἀδελφούς μου μῦς οὐδέποτ' ἔλαβεν·
Ἀλλὰ οἱ πάντες κομιδῇ ἐπείθοντο
Τοῖς εἰρημένοις, οὐδ' ἐτόλμησεν οὐδεὶς
Ν' ἀντείπῃ τι πρὸς ταῦτα· ἀλλ' εἰπόντος τοῦ
Προέδρου « οἱ τὰ δόξαντα δεχόμενοι
Γῷ ῥήτορι, τὴν χεῖρ' ἀνατεινάτωσαν! »
Οἱ πάντες τοῦτο ἔπραξαν μέχρις ἑνός.
Τῆς δὲ Βουλῆς λυθείσης, ἅπαξ ἅπαντες
Ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια, μετὰ σφοδρᾶς
Ἀνυπομονησίας τὴν ἐκτέλεσιν
Τῶν ἀποφασισθέντων περιμένοντες.
Οἱ πάντες δὲ τὸν ῥήτορα ἐθαύμαζον,
Καὶ οὕτως ἔλεγέ τις πρὸς τὸν ἑαυτῷ
Πλησίον ὄντα καθ' ὁδὸν στρεφόμενος;
Ὦ φίλε, δέν σ' ἐφάνη εὐγλωττότατος
Ὁ λόγος; Πάντα οὗτος ἀξιόλογος

Ὑπάρχει πρὸς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ ἀνήρ!
Καὶ ἄξιος τῷόντι τοῦ ὀνόματος
Ὁ Μυοχάρης εἶναι, ἐπειδὴ χαρὰ
Τῶν ποντικῶν εἶν' ὄντως καὶ ἐντρύφημα »
Τοιαῦτα μὲν ἐκεῖνος εἶπεν· ἐγὼ δὲ
Ἐκὼν ἀέκων συνοικῶν ὑπέμενον
Μυσί. — « Τῆς Μούσης δ' ἐτελείετο βουλή. »
Τοῦ περιβόλου τοῦ Βουλευτικοῦ στιγῶν
Καὶ ἐν μυσὶν ἐξῆλθον μόνος ἄναυδος
Τοσούτοις, θορυβοῦσι καὶ πρὸς τῶν θεῶν
Διαμαρτυρομένοις κατὰ τῆς γραός.
Περιῃρχόμην μόνος καὶ κατάσκυθρος,
Μετὰ θυμοῦ τὴν κέρκον τὴν ποντίκειον
Νῦν μὲν κινῶν πρὸς νότον νῦν δὲ πρὸς βορρᾶν·
Κατὰ πετρῶν δὲ δυσανασχετῶν ποτε
Νὰ καταθραύσω τὸ ξηρὸν κρανίον μου
Ἠθέλησα, ἀλλ' εἶδον πῶς ὀργίζομαι
Εἰς μάτην κατὰ τῆς πτωχῆς μου κεφαλῆς,
Ἐν ᾧ « τῆς Μούσης μου τελείεται βουλή »
Ἀνάγκη ἐν μυσὶν οὖν κἀγὼ μύειν
Τὸν βίον νὰ διάγω, ὑπομένων πᾶν
Δεινὸν ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος ἄνωθεν
Εἰς τὸ ξηρὸν κρανίον μου ἐρχόμενον,
« Τῆς Μούσης μέχρις οὗ ἂν τελεσθῇ βουλή. »
Καὶ ἕως μὲν ἡ μεταξὺ μυῶν ἐμοῦ
Διαμονὴ οὐδέν μοι ἐφιρ' ἕτερον
Δυσάρεστον, ἢ ὅτι δίπους ἄνθρωπος
Ἐγὼ ἐν τετραπόδοις ἤμην τοῖς μυσί,
Μικρὸν ὑπῆρχε τὸ κακὸν καὶ ποταπόν·
Καὶ ναὶ μέν, φρίκην ἀξιόλογον πολλὴν
Τὸ ποντικόν μου δέρμα ἐδοκίμασε,
Ὑπ' ἠλεκτρομαγνητικὴν ἐπιῤῥοὴν
Τῶν Μυοχάρους τῶν ἀπὸ τοῦ βήματος
Διατελέσαν κεραυνῶν καὶ ἀστραπῶν·
Πλουσίας δὲ τὰ ὦτα ἑστιάσεως
Ῥητορικῆς καὶ λόγων ἐκορέσθησαν·
Ἡ ὀσφρησίς μου ὅμως οὐδὲ πόῤῥωθεν
Ἠσθάνετ' ὀσφρασίαν. Τί ἀπέμεινε
Διὰ τὸν ἄθλιόν μου πλέον λάρυγγα;
Καί, ἂν μὲν ἡ ἡμέρα ἦν νηστήσιμος
Παρασκευὴ, τετράδη ἢ καὶ ἑβδομὰς
Ἡ καθαρὰ, ἢ ἡ μεγάλ', ὑποφερτὸν
Τὸ πρᾶγμα τότε· ἀλλὰ ν' ἀναγκάζωμαι
Ἐν μέσῃ τρίτῃ νὰ νηστεύω . . . . . ἄ! αὐτὸ
Ἐσχάτη προδοσία εἶναι, Μοῦσά μου!
Ἀλλὰ μὴ μόνον τοῦτο; ὄχι, ἀλλὰ καί,
Ἐν ἐπιμέτρῳ τόσης ἀθλιότητος,
Ἐπῆλθον ἐξ ἐφόδου εἰς τὴν μνήμην μου
Σωρεῖαι ἐδεσμάτων τότε παμπληθῶν
Βαρβάρως πως μὲν εἰς τὴν ἀκοὴν ἡμῶν
Ἠχούντων, ὅταν ὀνομάζωνται, ἀλλὰ
Τὸν λάρυγγα τερπόντων θαυμασίως καὶ
Καταστελλόντων τὸ τῆς πείνης ὀχληρόν.
Κροφτέδας λέγω, καπαμάδας, μουσακᾶς,
Κεμπάμπια, πιλάφια καὶ τοὺς μπακλαβᾶς,
Χαλβάδας καὶ λουκούμια. — Πλὴν ἀλλ' ἐνταυθοῖ
Γενόμενος τῶν ἰαμβείων μου ἐπῶν,
Βαρὺν ὡς ἐφιάλτην συναισθάνομαι
Τοῦ συνειδότος καὶ πικρὸν τὸν ἔλεγχον
Διὸ παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην μου,
Ἵνα μοι συγχωρήσῃ ἐν παρόδῳ πως
Ν' ἀπαλλαχθῶ τὸ βάρος τὸ ἐτώσιον
Μιᾶς ἐκ τῶν ἀμέτρων μου ἁμαρτιῶν
Ὑπερβασῶν τὰς τρίχας κατὰ τὸν Δαυΐδ
Τῆς κεφαλῆς μου, ἐξομολογούμενος
Ἐν μετανοίᾳ καὶ καρδίας συντριβῇ,
Εἰς ἔριν ὅτι ὁ ἀγράμματος ἐγὼ
Φιλολογικωτάτην ἐμπλεχθείς ποτε
Πρὸς ἄνδρα φιλολό . . . ἄ! . . λάθος, λόλογον, . . .
— Σημειωτέον δὲ ἐν παρενθέσει πῶς
Φιλόλογος μὲν ἦτο ὁ ἀντίπαλος,
Ἀλλὰ οὐχὶ ἐκ τῶν συνήθων φθειρικῶν
Καὶ νεροβράστων διασκαλευτῶν τοῦ ἀν,
Τῶν μοριολογούντων τὰ τοί, ῥά, νὺ μόρια,
Σουΐδα δ' ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν
Ὀζόντων, ἐλλυχνίων καὶ Βαρίνου καὶ
Φερόντων καὶ διόπτρας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν,
Ὧν ἤμβλυναν τὴν δύναμιν κ' ἠράνισαν
Ὁ τρισκατηραμένος Οὐϊργίλιος
Καὶ ὁ ἐκείνου χείρων πολλῷ Ὅμηρος,
Οἱ ὀλετῆρες οὗτοι οἱ μαράναντες,
Μαραίνοντες καὶ μαρανοῦντες εἰσαεὶ
Τῆς νεολαίας τἄνθη καὶ τῶν δύ' ὁμοῦ
Ἡμισφαιρίων τῆς γηΐνου σφαίρας μας.
Καὶ μάλιστ' ὅταν, κερματίων ἄποροι
Οἱ φιλολόγοι, παχειῶν ἐκδόσεων
Στερῶνται κ' εἰς στοιχεῖα μικροσκοπικὰ
Προσφεύγωσιν οἱ τάλανες ἐκδόσεως
Στερεοτύπου τοῦ ἀθλίου Τάουχνιτς.
Τοιοῦτός τις δὲν ἦτο ὁ καλὸς ἐμοῦ
Ἀντίπαλος, ἀλλά τις γιγαντόσωμος,
Κ' ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας ῥάβδον σεβαστὴν
Καὶ μείζον' ὅλως ἢ κατὰ φιλόλογον.
Πρὸς ἄνδρα οὖν τοιοῦτον ἐμπλακεὶς ποτε
Ἐγὼ εἰς ἔριν καὶ διατεινόμενος
Πῶς πρέπει νὰ καλῶνται τὰ λουκούμια
Οὐχὶ *λαρυγγανέσια*, καθὼς αὐτὸς
Ἐνόμιζεν, ἀλλ' *ἀνεσιλαρύγγια*,
Ἀπετινάχθην φιλορρόνως ὑπ' αὐτοῦ
Τὴν προκατακλυσμαίαν εἰς τὴν ῥάχιν μου
Ἐπικειμένην κόνιν δὶ ἐκείνης τῆς
Παχείας αὐτοῦ ῥάβδου, τῆς οὐχὶ μικρὰν
Ἐμποιησάσης αἴσθησίν μοι, (ἐπειδὴ
Λεπτὴ αὐτὴ δὲν ἦτο οὐδ' ὁμοία μὲ
Τὰ πάγκομψα ἐκεῖνα καὶ λεπτότατα
Ῥαβδάρια τῶν ἐργολάβων τῶν ὁδῶν,)
Εὐσυνειδότων πόνων φιλολογικῶν
Ὑπὲρ τῶν λουκουμίων οὓς ἐπόνησα,
Λαμπρὸν τὸ ἆθλον τοῦτο κομισάμενος.
— Ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἀναγνῶσταί μου,
Δὲν βλέπετε πολὺ πῶς παρεξέδημεν
Τοῦ προκειμένου, φίλοι; ἀλλ' ἐμὲ ποσῶς
Μὴ αἰτιᾶσθε· ἐγὼ εἰμ' ἀνεύθυνος,
Τὴν Μοῦσάν μου, τὴν Μοῦσαν αἰτιάσασθε,
Ἢ οὕτως ἅπαξ ἔδοξε κ' ἐμὲ κ' ὑμᾶς
Οὐδέν ποτε εἰς ταύτην ἁμαρτήσαντας,

Νὰ ῥίψ' εἰς τοῦτον τὸν λαβύρινθον ἐδῶ
Ἐπῶν. — Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτ' ἡμῖν· νῦν δὲ
Τὸν πρώην αὖθις λόγον ἀναλάβωμεν.
Πολλοὶ λοιπὸν χαλβάδες καὶ λουκούμια,
— Νὰ λησμονήσω τὸν καλὸν δὲν δύναμαι
Ὁποῦ — καλή του ὥρα — μοῦ τὰς ἔβρεξε. —
Παστίτσια καὶ τοῦρται, ἐντὸς καθαρῶν
Θεμένα παροψίδων τὴν ταλαίπωρον
Ἐπολιόρκουν μνήμην μου ὡς πειρασμοὶ
Καὶ δαίμονες τοῦ ᾅδου καὶ ἐτάραττον
Ἀδένας μου τοὺς σιελοποιοὺς κ' ἐγὼ
Τοιαῦτα πάσχων καὶ κατατρυχόμενος,
Ὡς οἱ Ἑβραῖοι πάλαι εἰς τὴν ἔρημον,
Τὰ κρόμμυα καὶ σκόροδα ἐνθυμούμενοι,
Ὧν δαψιλῶς κατ' Αἴγυπτον ἀπήλαυον,
Ἑνὸς, τοῦ Μωϋσέως κατεγόγγυζον,
« Ὑπὸ Κυρίου » λέγοντες, « εἴθ' ὤφελε
Πληγέντες ἐν Αἰγύπτῳ ἀπεθάνομεν,
Ἐπὶ λεβήτων ὅταν ἐκαθήσαμεν
Κρεῶν, καὶ ἄρτους ἤδομεν εἰς πλησμονήν·
Διότι τοὺς ἀθλίους ἐξηγάγετε
Εἰς ἔρημον τοῦ ἀποκτεῖναι ἐν λιμῷ
Καὶ δίψῃ ἡμῶν πᾶσαν τὴν συναγωγήν! »
Κἀγὼ ὁμοίως τότε τῶν πολλῶν καλῶν
Τῆς τῶν βροτῶν ζωῆς ἀναμνησθεὶς φωνὴν
Μεμψίμοιρον, ἡ κάλλιον μεμψίμουσον
Καὶ γογγυσμοῦ ἀφῆκα τότ' ἀνάπλεων,
Καὶ ἔκδικον τὸ ὄμμα καὶ νεμέσημον
Ἐκεῖ τριγύρω μίαν ἔστρεψα ζητῶν
Καὶ μόνην τὴν δολίαν Μοῦσαν τὴν κακήν·
Καὶ ταῦτα εἶπον ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ·
« Ἀ! εἴθε ἐν Ἀθήναις, δίπους ζῶον ὤν,
Ἐντός τινος τῶν κατὰ τὴν Ἑρμοῦ ὁδὸν
Πεμματουργείων καὶ ἐπάνω μαλακοῦ
Καὶ παχυτάτου ἐν ἀνέσει κείμενος
Κλιντῆρος, ἀφοῦ πρῶτον τούρτας δύω τρεῖς
Κατεβαράθρουν εἰς τὰς τῆς κοιλίας μου
Ἀβύσσους καὶ λουκούμια πέντε ἓξ ἑπτά,
Ἀ! τότε, τοῦ ὀγδόου εἰς τὸν λάρυγγα
Ἐμπλεκομένου, εἴθε νὰ ἀπέθνησκον,
Καὶ οὕτω λουκουμοαπόπληκτος ἐκεῖ
Ν' ἀπέμενον! Πλὴν ἀλλὰ Μοῦσα, σὺ 'ς αὐτὴν
Τὴν ἔρημόν με ἔῤῥιψας τὸν δείλαιον,
Τοῦ ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ ἀποκτεῖναί με! »
Τοιαῦτ' ἐκεφενδονίσας τότε βλάσφημα
Κατὰ τῆς Μούσης ῥήματα διακενῆ,
Ἀπειρηκὼς πρὸ τοῦ οἰκοδομήματος,
Ἐκάθησα, προσμένων τοῦ οἰκτίρμονος·
Ὑψίστου τὸ πολὺ καὶ μέγα ἔλεος
Καὶ τότε δή, ὦ! τότ' ἐνόησα καλῶς
Ὁπόσης ἀληθείας γέμει τὸ κοινὸν
Καὶ παροιμιακὸν ἐκεῖνο λόγιον
« Ποτὲ τὰ λόγια δὲν γεμίζουν τὴν κοιλιάν. »
Κ' ἐνόησα καλῶς τὸ τί σημαίνει τις
Φοιβόληπτος νὰ ᾖ καὶ μουσόληπτος,
Καὶ μάλιστα πτωχείας ὢν ἀνάμεστος
Καὶ δυστυχίας καὶ κακῶν παντοδαπῶν,
Καὶ ἀναρίθμων ἄλλων, πάντων ἀδελφῶν
Καὶ πάντων τέκνων τῆς κοινῆς αὐτῆς μητρός.
Εἰς τοὺς ἀληθεστάτους τούτους λόγους μου
Ὑμᾶς ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας, ψυχαὶ
Συνάδελφοί μοι, φίλαι καὶ φιλόστιχοι
Σᾶς, ὅσαι ταύτας νῦν ἀναγινώσκουσαι
Τὰς συμφοράς μου μοὶ συμπάσχετε, ὑμᾶς,
Ὦ ποιηταί, τοὺς ὅμοιον λαβόντας μοι
Τὸν μυελὸν καὶ τὸ κρανίον παρὰ φύσεως,
Σᾶς, ὅσ', εἰς περιπάτους ἐξερχόμενοι
Νυκτερινοὺς πρὸς ἔμπνευσιν, τὴν κρυεράν
Περιφρονεῖτε τοῦ ψυχροῦ βορρᾶ πνοήν,
Κ' οἱ μὲν πλευρῖτιν, οἱ δὲ καὶ καταῤῥοὴν
Κερδαίνετε, οἱ δέ τινες καὶ παρ' ὑμῖν
Τοῖς περιλειπομένοις καταλείποντες
Τὰ κῶλα ἐν τοῖς κόλποις ἀναπαύεσθε
Τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ·
αἰ σᾶς, τῆς Κίρκης Μούσης ὅσ' ὑπάρξαντες
Αἰχμάλωτοι, τὰ χάριτ' ἠθελήσατε
Τοῦ πνεύματος ἐκείνης εἰς τὴν κεφαλὴν
Τὴν ὑμετέραν συλληφθέντα ἔμβρυα
Νὰ φέρητε εἰς τὴν δημοσιότητα,
Καὶ ἐκ πλουσίων πάμπτωχοι ἐγένεσθε
— Ἐν τούτοις — ἂς μὴ διακόπτωμεν πολὺ
Τῆς διηγήσεώς μας τὴν καλὴν σειράν.
Τῆς ποντικείου χώρας τὴν πρωτεύουσαν
Φροντίδες εἶχον, κ' ὑπουργοσυμβούλια
Ἐπ' ἄλλοις ἄλλα παρὰ τῷ Ψιχάρπαγι
Συνεκροτοῦντο τῷ τῆς χώρας βασιλεῖ.
Πολλῶν δ' ἐκεῖθι γενομένων σκέψεων
Ἀπεφασίσθη τέλος πρέσβυς νὰ σταλῇ
Ὁ Μυοχάρης εἰς τὴν τῶν Κωνώπων γῆν
Πρὸς στρατευμάτων αἴτησιν συμμαχικῶν,
Εἰ καὶ πολλοὶ τῶν ὑπουργῶν τὴν ἐκλογὴν
Τοῦ Μυοχάρους δεινῶς ἔφερον ὡς δὴ
Καὶ τούτου ὄντος τῶν ἀντιπολιτευτῶν.
Ἀλλ' εἰς κινδύνου ἔσχατον τῶν ποντικῶν
Πραγμάτων περιστάντων, τὰ τῶν φατριῶν
Παρορατέα ἦσαν, ἄλλως τε καὶ τῆς
Βουλῆς ἁπάσης ὁμοψήφως τῇ βουλῇ
Πεισθείσης Μυοχάρους καὶ τὰ δόξαντα
Ἐκείνῳ ψηφισάσης καλῶς ἔχοντα.
Τὸ δυσχερὲς δὲ μόνον τὸ τοῦ πράγματος
Ὑπῆρχεν εἰς τὸ ὅτι ἕτερος οὐδεὶς
Ἀντάξιος ἐκείνου ἦν συμπρεσβευτής.
Διότι ὡς οἱ μακαρῖται πρόγονοι
Ἡμῶν (ὧν τὰ ὀστᾶ ἡ γῆ τῶν Ἀθηνῶν
Κρυμμένα εἰς τὰ σπλάγχν' αὐτῆς διατηρεῖ,)
Μηχάνημά τι εἶχον πάλ' εὑρῆ δι' οὗ
Οὐδένα εἶχον νὰ φοβῶνται ἔξοχον
Ποτὲ πολίτην των, τὸν ἐξοστρακισμόν,
Κ' οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ποντικίας ταὐτὸ μὲν
Ἀλλὰ πολλῷ ἐκείνων εὐφημότερον
Ἐποίουν, τοῦτον μὲν εἰς τὸ Λονδίνιον
Ὡς πρέσβυν, τοῦτον δ' εἰς Πετρούπολιν
Δαπάνῃ δημοσίᾳ, ἀποπέμποντες,
Καὶ ἄλλον ἀλλαχόσε ἐπὶ τῷ σκοπῷ
Νὰ μὴ εὑρίσκηταί πού τις δυνάμενος
Σκιάν τινα νὰ φέρ εἰς τὴν ὑπουργικὴν

Γεγεννημένων, ἐψηφίσασθέ ποτε
Ἀπόστολον ἐκπέμπειν δισμυρίων μὲν
Ἱππέων, πελταστῶν δὲ μυριάδας τρεῖς,
Πρὸς δὲ ἑκαντοντάδα ἀκροβολιστῶν·
Ἐκ τούτου δὲ διῆλθε Μαιμακτηριὼν
Καὶ ἑκατομβαιὼν καὶ Μεταγειτνιὼν,
Καὶ, Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου νῦν,
Οὐδὲν ὑμεῖς ὦ μῦς, οὐδὲν ἐπράξατε!
Καὶ οἰονεὶ δὴ στέρξαντες ὅτι χαρτῶν
Ψηφισματοφυλάκων ἐνεπλήσατε
Τὴν χώραν, ἡσυχίαν νυνὶ ἄγετε.
Ἀλλὰ, ὦ ἄνδρες μῦς, πρὸς Ἀθηνᾶς, πρὸς τοῦ
Διὸς τοῦ αἰγιόχου καὶ πρὸς ὅλου τοῦ
Δωδεκαθέου, πρὸς αὐτοῦ τοῦ ὑψηλοῦ
Ὀλύμπου, πρὸς τῆς Ῥέας καὶ τοῦ Οὐρανοῦ!
Ὦ ἄνδρες πότε ποντικοὶ τὰ δέοντα
Ποιήσετε; ἐπὰν τί γένηται ὑμῖν;
Ἐπειδὰν τίς ἀνάγκη ἢ ὑμῖν ποτε;
Ἐπειδὰν προῦπτος κίνδυνος ὑμῖν τίς ᾖ;
Οὐχ ἅπαντα μὲν τὰ χωρία εἵληρεν
Ἡ ἄνθρωπος τὰ κύκλῳ; οὐ τὴν ὅμορον
Καρυοφάγων γῆν ὑποδεδούλωται;
Καὶ τὰς μὲν πόλεις πάσας οὐ κατέσκαφεν,
Γυναῖκας δὲ καὶ παῖδας τούτων ταῖς γαλαῖς,
— Πρὸς ἃς δὴ ταύτῃ κέχυνται ἀνέκαθεν
Ἐπιμαχίας ἱερώταται σπονδαὶ —
Ταῖς παμμιάροις ταύταις τὸ ἀνίερον
Γραΐδιον γαλαῖς οὐ παρεβεβήκεν;
Αἱ νεανίδωνδέ, χθιζὰ καὶ πρώϊζα
Ἑλκυομένων, στοναχαὶ ὑπὸ γαλῶν
Οὐκ ἔτι ἐναυλοι ταῖς ποντικαῖς ὑμῶν
Προσενηχοῦσιν ἀκοαῖς, ὦ ποντικοί;
Εἰς τίνα οὖν καιρὸν, μῦς, ἀναβάλλεσθε
Τὰ δέοντα ποιήσειν; ἢ καὶ ταυτησὶ
Τῆς γῆς ἐπὰν — ὦ Ζεῦ! — κυρία γένηται;
Ἐγὼ μὲν γὰρ τοῖς ἐλευθέροις οἴομαι
Ἀνάγκην ταύτην πεφυκέναι ἁπασῶν
Μεγίστην, τὸ τοῖς πράγμασιν αὐτοῖς αὐτοὺς
Αἰσχύνεσθαι· ἢ βούλεσθε, εἰπέτε μοι,
Περιϊόντες ἐρωτᾷν κατ' ἀγορὰν
Ἀλλήλους « ποντικεί τι λέγεται καινόν; »
Καινότερον γὰρ τί ἂν γένοιτο ἢ γραῦς
Μῦς καταπολεμοῦσα καὶ τὰ ποντικῶν,
Ὅπως ἂν αὐτῇ δόξῃ, καταστρέφουσα;
Ἢ ἕτερόν τι τὸ « μῶν τέθνηκεν ἡ γραῦς; »
Ἀλλὰ τί διαφέρει, πρὸς Θεοῦ! ὑμῖν
Ἀπὸ τῶν ἠλυσείων τρέφεσθαι τὴν γραῦν
Ἀμυγδαλῶν ἢ τῶν γηΐνων τουτωνί;
Καὶ γὰρ, ἂν αὐτῇ πάθῃ τι, ὑμεῖς αὐτοὶ
Ἑτέραν γραῖαν τάχιστα ποιήσετε,
Ἐὰν ῥᾳθύμως οὕτω δὴ καὶ ἀμελῶς
Διατελῆτε χρώμενοι τοῖς πράγμασι.
Οὐ μέν τοι ταῦτα ἔπραττον ἡμῶν, ὦ μῦς,
Οἱ πρόγον', οἱ καὶ ναυμαχοῦντες καὶ πεζῇ
Τροπαῖα πλεῖστα καὶ καλὰ ἱδρύσαντες.
Διὸ τοῦ λόγου ἐνταῦθοῖ γενόμενος,
Βραχέα ἅττα βούλομαι διεξελθεῖν
Ὑμῖν, ἵνα εἰδῆτε, ἄνδρες ποντικοί,
Οἷ' ἅττα δὴ ἐκεῖνοι πράττοντες τιμῶν
Καὶ δόξης ἀκηράτου κατηξίωνται.
Οἰκείοις γὰρ χρωμένοις παραδείγμασιν
Ἀείποτε οὐκ ἀλλοτρίοις, ἄνδρες μῦς,
Εὐδαίμοσι γενέσθαι ὑμῖν ἔξεστιν.
Ἐκείνους μὲν γὰρ, τοῦ Ψιχάρπαγός ποτε
Ὡς ἔμαθον τὴν μοῖραν, μένος ἅπαντας
Δεινὸν ὑπέδ', εἰ καὶ καθοπλιτάμενοι
Καὶ παραχρῆμα ἐξιόντες τῆς αὐτῶν,
Τὸ ὀχυρὸν τῶν πολεμίων εἰς οὐδὲν
Ἐτίθεντο, οὐδ' ὅτ' οἱ Βάτραχοι πολλοὺς
Ἐκέκτηντο συμμάχους λογιζόμενοι,
Ποτὲ ἀπώκνουν οὗτοι πρὸς τὸ μετελθεῖν
Τὸ ἔθνος τῶν Βατράχων τὸ πανδόλιον
Καὶ μοχθηρὸν ἐκεῖνο· τοῦ δ' ἐκτρίψασθαι
Τὴν ὕβριν πάντα δεύτερα τιθέμενοι,
Ἐπὶ Βατράχους ἤεσαν ἱέμενοι
Οἱ μῦς συνάψαι τούτοις Ἄρην κρατερόν....
Ἐνταῦθα ὅσοι μὲν ἐδάμησαν ὑπὸ
Τῷ δόρατι τοῦ Τυρογλύφου, ὅσας δὲ
Ψυχὰς ἰφθίμους Ἅιδι προΐαψε
Κνισσοδιώκτης, Ἀρτοφάγος καὶ ἡ ἷς
Ἡ ἴφθιμος τοῦ Πτερνογλύφου καὶ ὁ ἷν'
Ἀπέλεθρον Ψιχάρποξ ἔχων καὶ λοιποί.....
Καὶ Μεριδάρπαξ, Ἀρτεπίβουλ.....ἀλλὰ
Ὁ χρόνος ἐπιλείψει μ' ἀριθμούμενον
Βατραχομάχων ποντικῶν ὀνόματα
Τροπαιοφόρα καὶ πανενδοξότατα.
Τοσοῦτον μόνον δ' ἐπιλέγω τουτοισί·
Ἠρύθρωτο μὲν τὰ λιμναῖα νάματα
Συνεμμιγέντα βατραχείοις αἵμασι·
Τὸ τῆς μυριονέκρου ταύτης μάχης δὲ
Πεδίον ἑλωρίων ἦν ἀνάμεστον·
Ἑρμῆς δὲ ἀπειρήκει ὁ ψυχοπομπὸς
Καταγων τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ τοῦ Χάρωνος
Πορθμεῖον πλεονάκις τότε μικροῦ δεῖν
Κατεδεδύκει, διὰ τοῦ Ἀχέροντος
Εἰς ᾅδου καταφέρον παμπληθεῖς νεκρούς.
Καὶ τότε δὴ οἱ ἔνδοξ' ἡμῶν πρόγονοι
Μεγίστην δόξαν ἤραντ' ἂν καὶ τρόπαιον
Βατραχοκτόνον πάντως ἂν ἱδρύσαντο,
Εἰ μὴ ἀπὸ τῶν ὀλυμπείων κορυφῶν
Ὀξὺ πατὴρ ἀνδρῶν τε καὶ θεῶν ἰδὼν
Ἐνόησε καὶ τοὺς Βατράχους ᾤκτειρε,
Χαλκῷ ταναηκεῖ μυῶν πίπτοντας.
Ὃς δὴ καὶ τούτοις ἀρωγοὺς ἐξέπεμψε
Νωτάκμονες γὰρ ἦλθον αἴφνης καὶ στρεβλοί,
Ἀγκυλοχῆλαι, ψαλιδόστομοι, ὀστο-
φυεῖς, πλατύνωτοι, καὶ ὀστρακόδερμοι,
Στρεβλοί τε καὶ βλαισοὶ καὶ λοξοβάμονες,
Κατὰ τοὺς ὤμους στίλβοντες, ὀκτάποδες,
Ἀπὸ τῶν στέρνων εἰσορῶντες, ἀχειρεῖς,
Δικάρηνοι καὶ χειροτένοντες, οἱ καὶ
Κοινότερον Καρκῖνοι δὴ καλούμενοι,
Οἳ καὶ τῶν ἡμετέρων ἀποτέμνοντες
Ὀδὰξ ἡρώων τὰς οὐρὰς, ἑτεραλκῆ
Ἐποίησαν τὴν νίκην κ' ἑτερόῤῥοπον.
Ἀνάγκῃ τότε δ' ἐνδιδόντες σιδηρᾷ

« Μετὰ χαρᾶς, ὦ ξένε, » ἀπεκρίθη καὶ
Ἀντλήσασα νὰ πίω μοὶ προσέφερε.
Νὰ ἴδω δὲν ἦν χρεία, καὶ ἐννόησα
Πῶς ὁ τῆς Κυθερείας δόλιος υἱὸς
Ἐμέ τε καὶ τὴν εὔκομον νεάνιδα,
Συναμφοτέρους σύναμα διαμπερὲς
Μὲ βέλος ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐτρύπησε,
Καὶ τὰς καρδίας ἀμφοτέρων εἰς ταὐτὸ
Ἐρωτικόν του δίκτυον ἐνέβαλεν.
Ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ μικρᾶς προέβην οὖν
Εἰς ἄλλην ἔτι μείζονα παράκλησιν,
Νὰ καταλύσω εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός.
Τί ἔπειτα συνέβη; — Ἐδῶ, φίλοι μου, . . .
Ἐάν τις δή που τοὺς ἰάμβους τουτουσὶ
Τυχόν ποτε, ἐν ὥρᾳ λάβῃ πλήξεως,
Τὸ τῆς ὑπομονῆς δὲ μέγα χάρισμα
Κληρονομήσας ἀπὸ φύσεως ἐδῶ
Νὰ φθάσῃ κατορθώσῃ, τὸν παρακαλῶ,
Ἀφοῦ τὴν ἀρετὴν τὴν μίαν κέκτηται,
Κ' ἐπειεικὴς ὀλίγον πρὸς τὸν στιχουργὸν
Ἐνταῦθα νὰ φανῇ· — κ' ἡ ἐπιείκεια
Χριστιανικωτάτη εἶναι ἀρετὴ
Καὶ ταύτης μάλιστ' οἱ ἐπαγγελλόμενοι
Τὸ κορυζῶδες τοῦτο ἐπιτήδευμα
Τοῦ ποιητοῦ ἢ στιχοπλόκου χρῄζουσι.
Κἀγὼ λοιπὸν ὁ ἐπιπνοίᾳ ποντικῇ
Εἰς στιχοπλόκον τύχῃ ἀγαθῇ, πολὺς
Οὐκ ἔστι χρόνος ἐπειδὴ προχειρισθείς,
Ἐνταῦθα τῆς Γραμμυομαχίας μου
Γενόμενος, εἰς σπάνιν περιπέπτωκα
Ποιήσεως ἢ στίχων, ὅπως θέλετε.
Εἰς μάτην τὸν χρόνον τὸν ἐννεάριθμον
Τῶν Ἑλικωνιάδων ὁ πτωχὸς ἐγὼ
Ἐπικαλοῦμαι! Ἄκαμπτοι καὶ ἄτεγκτοι
Αὐταὶ οὐδὲ μικρὸν τὸν νοῦν προσέσχον μοι!
Ἀπεγνωκὼς προσέρχομ' εἰς τὴν ἱερὰν
Τοῦ Βάκχου κολυμβήθραν ὅπως βαπτισθῶ
Εἰς τὰ ἐνθουσιώδη αὐτῆς νάματα·
Ἀλλὰ καρηβαρίας μὲν ὡς ἐνὶ μάλιστα
Πολλῆς ἐπλήσθην καὶ κραιπάλης, οἴστρου δὲ
Οὐδὲ μορίου κἂν ἢ ἐνθουσιασμοῦ.
« Ἰδοὺ στειρότης φαντασίας τί ἐστι
Πανάθλιέ μου ποιητά, » πρὸς ἐμαυτὸν
Ἠρξάμην παραχρῆμα λέγων ἄπελπις.
Κ' ἐπ' ἀληθείας ὁ πυγμαῖος πῶς ἐγὼ
Καὶ σπάδων νὰ τολμήσω τὰ διάπυρα
Καὶ φλογερὰ τοῦ Ἔρωτος αἰσθήματα
Νὰ γράψω μετὰ τοὺς Πριάπους γίγαντας
Τῶν Μυθιστοριῶν καὶ τῆς Ποιήσεως;
Τὸ πῦρ τῆς γλώσσης, ἣν οἱ Προμηθεῖς
Αὐτοὶ παρὰ τοῦ Οὐρανοῦ ἀφήρπασαν,
Καὶ ἣν κεράμου δίκην συμμαλάσσοντες
Καὶ νῦν μὲν οὕτω διαπλάττοντες νῦν δὲ
Ἐκείνως, εἰς τὸν χάρτην φλόγας χέουσιν
Ἐρωτικάς, δι' ὧν τὰς νέας κεφαλὰς
Τῶν κυριῶν μας φλέγουσι, τὸ πῦρ αὐτὸ
Ποῦ εὗρον ὁ πτωχὸς τῷ πνεύματι ἐγώ;
Καὶ ταῦτα τριοδίτην οὐχὶ ἔρωτα
Νὰ εἰκονίσω καὶ κοινόν τινα σκοπῶν,
Ἀλλ' ἔρωτα ἁγνὸν καὶ τριεουράνιον
Καὶ ὅλως ἢ καθ' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, τ ὸν
Τῆς ποντικίδος τῆς εὐκόμου καὶ ξανθῆς;
Διότι τί σημαίνει δὰ πρὸς τοῦτον ὁ
Διδοῦς ἐκείνης καὶ τῶν ἡρωΐδων τῶν
Συείων καὶ Δουμείων μυθιστοριῶν;
Ὡς οὖν ὁ τῆς Ἑλένης παλαιὸς γραφεὺς
Κἀγὼ πρὸ τῆς εἰκόνος ἀπεφάσισα
Τὸν πέπλον τῆς σιγῆς νὰ καταῤῥίψω καὶ
Συντόμως λέγω — καὶ τῆς συντομίας μου
Πολλὰ οἱ ἀναγνῶσται ἔχουν δείγματα!!! —
Συντόμως λέγω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου
Πῶς εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ
Φιλοξενίαν εὗρον καὶ ὑποδοχὴν
Ἀρίστην. — Ἀλλ', ὦ μοίρας μου τῆς δυσμενοῦς!
Καθὼς ἡ κίσσ' ἀλλάζει μὲν τὴν φωλεάν,
Τὸν κῶλον αὐτῆς ὅμως οὐδεπώποτε,
Κἀγὼ οἰκίαν ἐξ οἰκίας, οἴμοι! ἤμοιψα,
Ἀπὸ ἀνθρώπου ποντικὸς γενόμενος·
Ἀλλὰ ὁ τάλας πανταχοῦ καὶ πάντοτε
Τὸν δαίμονά μου τὸν κακὸν μετ' ἐμαυτοῦ
Καθὼς ἡ κίσσα ἔφερον τὸν κῶλόν της.
Εἰςῆλθον μόλις εἰς τῆς ἐρωμένης μου
Τὴν πατρικὴν οἰκίαν, κ' εἰς τὸν πενθερὸν
Τὸν μέλλοντα νὰ δώσω δείγματα τρανὰ
Τῆς εὐφυΐας μου θελήσας, παρευθὺς
Ἀφῆκα αἴφνης τῶν πολλῶν μου γνώσεων
Νὰ ἐκραγῇ ἀμέσως ὁ κρατήρ, κ' ἰδοὺ
Ἐκ τῶν πολλῶν μου φώτων ἐλλαμφθεὶς αὐτὸς
Εἰς πῦρ θερμῆς εὐνοίας πρὸς ἐμὲ εὐθὺς
Ἀνήφθη, καὶ σπουδῇ εἰς τὰ Ἄνακτορα
Δραμὼν τοῦ Μυοχάρους με συμπρεσβευτὴν
Κατέστησε, καὶ *ἄρον ἄρον* τὸ λεγόμενον
Μ' ἠνάγκασαν ν' ἀρχίσω τὴν πορείαν μου
Μετὰ τοῦ Μυοχάρους, ἅτε τοῦ καιροῦ
Εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἐπείγοντος.
Τοὺς ὀφθαλμούς μου εὐθὺς ἄγρια ὀργῆς
Πυρὰ ἀνῆψαν καὶ ἀγανακτήσεως,
Καὶ κατὰ τοῦ ἀχρείου Ὑπουργοῦ πυγμὴν
Νὰ καταφέρω σιδηρᾶν ἠθέλησα
Καὶ ὠτοκαταξίαν αὐτὸν κατὰ γῆς
Νὰ ῥίψω, ἀλλὰ τότε χεῖρον τὸ κακόν.
Τοὐλάχιστον ἐὰν τῆς πείνης στρέβλωσιν
Δὲν ἔπασχον τὰ ἔντερά μου, τὸ κακὸν
Μικρὸν θὰ ἦτο· ἢ ἂν ἠδυνάμην κἂν
Τὴν χρείαν ταύτην νὰ προφασισθῶ· ἀλλὰ
Ἀπίθανον δὲν ἦτο εἰς τὸ πέλαγος
Τῆς μνήμης αὐτοῦ ῥίψας τὸ ἀγκύστριον
Ὁ Μυοχάρης ὁ συμπρεσβευτής ἐμοὶ
Νὰ ἀνασύρῃ ῥῆμά τι πανάρχαιον
Καὶ νὰ ἀκούσω μάστιγα πλατώνειον
Συρίζουσαν ἐξαίφνης πρὸς τὰ ὦτά μου
Καὶ ἐν ἀγανακτήσει κατατύπτουσαν
Τὴν ἀκοήν μου τὴν ἀφιλοπάτριδα.
« Σοφὸς εἶ ἄρα οὕτως ὥστε σ' ἔλαθεν
Ὅτι πατρός τε καὶ μητρὸς καὶ πάντων τῶν
Προγόνων πρὸς δὲ καὶ βρωμάτων καὶ

Κοιλίας, πάντων ἡ πατρὶς σεμνότερον
Καὶ ἁγιώτερόν τε ἅμα καὶ ἐν μείζονι
Παρά τε θεοῖς μοίρᾳ καὶ ἀνθρώποις τοῖς
Νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβεσθαι δεῖ μᾶλλον καὶ
Δουλεύειν τῇ πατρίδι ἢ τῷ λάρυγγι! »
Φιλοτιμίαν τὴν ἀνάγκην οὖν ποιῶν
Ἐκὼν ἄεκων τέλος συγκατένευσα
Συμπρεσβευτὴς αὐτοῦ ν' ἀπέλθω, ἔστω καὶ
Μ' ἐσχάτην πεῖναν ὅσην οὐδεπώποτε
Ἐπὶ ζωῆς μου εἶχον πάθῃ πρότερον.
Λαβόντες οὖν τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα
Κατεπειγόντως τῆς ὁδοιπορίας μας
Ἡψάμεθα σκοταῖοι εὐθύς, ὅπως μὴ
Συνάντημ' ἀπευκταῖόν τι γαλῆς ἡμῖν
Ἐμπόδιον μικρόν τι παρεμβάλῃ, καὶ
Βραδύνωμεν περὶ τὴν ἐντολήν ἡμῶν.
Καὶ μόλις ἔφθασα εἰς τὴν Ἑρμαϊκὴν
Ὁδὸν κ' ἐξαίφνης τις βουτύρειος ὀσμὴ
Τὰ ὀσφρητήριά μου νεῦρα ἔπληξε
Καὶ τότε ἐντολῶν καὶ πρεσβειῶν, παντὸς
Ἐπελαθόμην ὅλως καὶ τὸν σύμπρεσβυν
Παρακαλέσας νὰ προβαίνῃ καὶ ἐγὼ
Τὸν φθάνω, παρεξῆλθον καὶ ἰχνηλατῶν
Τὴν κνίσσαν τὴν ὡς ἀληθῶς τροφὴν
Ἀξίαν τοῦ Διός, καὶ βαίνων πρὸς αὐτῆς
Τὰ ἴχνη, εἰς παράθυρον ἰσόγειον
Μεγαλοπρεπεστάτης καί, ὡς φαίνεται,
Ὑπουργικῆς οἰκίας ἦλθον, κ' ἐπισχὼν
Παρ' ἄκραν τὴν θυρίδα εἰς τὰ κάτωθι
Τοῦ ὑπογείου ληστρικὸν ἐνέβαλον
Τὸ ὄμμα, κ' εἶδον ἅπαντα εὐάλωτα.
Διότι — ὦ καλῆς μου τύχης! — μία μὲν
Ἐν τῇ ἑστίᾳ χύτρα ἐγουργούριζεν,
Ἑτέρα δ ἦν πρὸ τῆς ἑστίας ἀσκεπής,
Ἐπὶ τραπέζης δὲ παρέκει ἔκειντο
Ἐν τάξει παροψίδες οὐκ εὐάριθμοι
Μεσταὶ εὐόσμων ἐδεσμάτων, κ' εἰς τινα.
Γωνίαν κύπτων ἐπὶ τράπεζάν τινα
Ἦν εὐτελοῦς λυχνίου φῶς ἐφώτιζε
Θεράπων ἐν δελτίῳ τινὶ ἔγραφε,
Καὶ ἔπειτα ἐμέτρα 'ς τοὺς δακτύλους του
Κ' ἐσβέννυε καὶ πάλιν αὖθις ἔγραφε.
Ὦ τῆς χαρᾶς! ὦ εὐτυχοῦς εὑρήματος!
Φοιβόληπτος ὑπῆρχε, τὸ ἐνόησα
Ἐν ἀκαρεῖ, καὶ ἔγραφε ποιήματα!
Ἐταστικὸν ἀμέσως βλέμμα ἔστρεψα
Τριγύρω, μή τις ὀφθαλμὸς γλαυκὸς
Γαλῆς που περιλάμπῃ 'ς τὸ ὑπόγειον.
Οὐδεὶς δὲ τύχῃ ἀγαθῇ ἦν καὶ ἰδὼν
Ὁπόσον κακὸν ἦτο τὸν πολύτιμον
Νὰ δαπανῶ καιρόν μου εἰς ἀνωφελῆ
Ἐξέτασιν, ἐτράπην εἰς τὴν ἔφοδον
Κ' εὐθὺς ὁρμῶ· ἀλλ' ὅμως μόλις βῆμα ἓν
Προὐχώρησα, καὶ, γεραρᾶς φωνῆς τινος
Ἀπὸ τῶν ἄνω βροντησάσης, ὥρμησεν
Εἰς τὰ ἐκτὸς ὁ ὑπηρέτης σὺν σπουδῇ
Κ' ἐγὼ μὲ ἅλμα ἓν εὐθὺς γιγάντειον
Εὑρέθην εἰς τὸ πάτωμα καὶ ἀναβὰς
Τὴν τράπεζαν ἐντὸς τῆς δέλτου ἔβλεψα
Καὶ μόλις ν' ἀναγνώσω ταῦτα ἔφθασα.
« Περὶ ζητήματος τοῦ Ἀνατολικοῦ
Τρεῖς λέξεις καί . . . καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τὰ λοιπά. »
— Κ' ἰδέτε πόσον ἔχουσιν οἱ μῦς ῥευστὸν
Ἠλεκτρικόν! ἡ τράπεζα πυῤῥίχειον
Χορεύουσα ἀμέσως ἤρξατο, κ' ἐγὼ
Ἂν καὶ ἐπιθυμίαν ἔτρεφον σφοδρὰν
Νὰ ἴδω πάντα τὸ θαυμάσιον αὐτὸ
Τοῦ καθ' ὑμᾶς οἰῶνος ἀνακάλυμμα·
Ἀλλ' ὅμως καὶ τῆς ἄγαν ταύτης καὶ σφοδρᾶς
Φιλομαθείας μου τὰ ἐπακόλουθα
Συλλογισθεὶς εἰς οὔριον ἀνέβαλον,
Τῶν θαυμασίων τούτων τὴν ἐξέτασιν.
Κατέσβεσα τὸν λύχνον τὸν ποιητικὸν
Καὶ ἐξ ἑρόδου ἐκυρίευσα εὐθὺς
Τὰ τῆς ἑστίας φρούρια καὶ κρέατος
Ὑπέρμεγά τι ἀναρπάσας τέμαχος,
Ἐκτὸς τοῦ παραθύρου καὶ εἰς τὴν ὁδὸν
Εὑρέθην πάλιν καὶ ἐν παραβύστῳ που
Καθήσας ὀκλαδὸν τὸ κατεβρόχθισα,
Καὶ τὴν πολλήν μου πεῖναν ἐθεράπευσα.
Καὶ μετὰ τοῦτο ἔδραμον τοῦ πρέσβεως
Κατόπιν, εὗρον δὲ αὐτὸν οὐχὶ πολὺ
Μακρὰν ἐκεῖθεν κ' ἔπειτα ἀμφότεροι
Ὁμοῦ τὸ τῆς πορείας διηνύσαμαν
Ἐπίλοιπον καὶ εἰς τὴν τῶν Κωνώπων γῆν
Ἐφθάσαμεν ἣ *Κωνωπία* μὲν παρὰ
Μυσὶ καλεῖται, Κῆπον δὲ οἱ ἄνθρωποι
Χασέκειον καλοῦσι καὶ *βοτανικόν*.
Ἀνίσχοντος Ἡλίου οὖν εἰςέβημεν
Εἰς Κωνωπίαν, κ' ἐρωτήσαντες περὶ
Τῶν ἀνακτόρων τοῦ Κωνώπων ἄνακτος,
Ἐμάθομεν πῶς εἰς τὰ ἔσχατα οἰκεῖ
Τοῦ Κράτους τούτου κ' ἐκινήσαμεν ἐκεῖ.
Ἀλλὰ ὁ Μυοχάρης ὅλως ἄπειρος
Τῶν κατὰ τοὺς ἀνθρώπους, (οἵτινες οὐδὲν
Ἐλεύθερον ἀρίνουσ' εἰς τοὺς μῦς ποτε
Χωρίον ἢ καὶ εἰς τοὺς Κώνωπας, ἀλλὰ
Τὰ πάντα νὰ καρπῶντ' οἱ ἀπληστότατοι
Ἐπιθυμοῦσιν) εἰς χωρίον γῆς ἐκεῖ
Κεκαλλιεργημένον καλῶς ὥρμησεν
Ἀφρόνως· ἐγὼ δὲ τὸ ἐπικίνδυνον
Ἀσκέπτου τόσον συνορῶν διαγωγῆς
Πτερόεντα προσηύδων αὐτῷ ἔπεα.
« Διοτρεφὲς, ἀφραίνεις, ὦ Μυόχαρες
Βοτανικοῖο τοῦδ' ἰὼν πεδίοιο
Μάλ' ἔνθα τε καὶ ἔνθα, βεβηλόων τε
Ἀσκληπιοῖο δάπεδον τόδ' ἱερόν.
Μὴ μέλεέ που σε, ζαθέου κήποιο,
Δεινὸν σοφοῖο ὄμμα Ὀρφανίδαο·
Δηθύνοντα ἢ νῦν κιχείη ἤ ποτε
Ἰόντα αὖ τις ὕστερον, μὴ νύ τοι σὺ
Πειθώ τ' ἐπέων ἠδὲ ἷς οὐ χραίσμῃ τοι,
Αὐδὴ λιγεῖά τ' ἠδ' ἐπέων κράνεα! »
Οὐδὲ φωνὴν ἀφῆκε, ἀλλ' ἐκτὸς εὐθὺς
Ἐγένετο τοῦ χωραφίου ὅπου, ὡς
Εἰς ἄλλην κιβωτὸν σωσικατάκλυσμον

Τοῦ Νῶε, πᾶσα οἰκογένεια φυτῶν
Σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις εἰςελήλυθην.
Κ' ἑτέραν ἀσφαλῆ τε καὶ ἀκίνδυνον
Ταμόντες εἰς τὴν Κωνωπίαν ἤλθομεν,
Φιλοξενίας δὲ παρὰ τοῖς Κώνωψι,
Τοῖς παλαιοῖς συμμάχοις τούτοις τῶν μυῶν
Τυχόντες, τὴν πρεσβείαν εὐτυχῶς
Μετὰ διήμερον διεξηγάγομεν
Διαμονήν· διότ' οἱ Κώνωπες πολλὰ
Σκεψάμενοι ἐν τέλει ἔκριναν κακὸν
Ἀβοηθήτους πάντη νὰ ἀφήσωσι
Τοὺς μῦς, συμμάχους παλαιοὺς αὐτῶν.
Τῆς οὖν νυκτὸς τῆς ἐπιούσης ἕλας ἐξ
Κωνώπων σαλπιγκτήρων μεθ' ἡμῶν αὐτῶν
Παραλαβόντες οἴκαδ' ἐπεστρέψαμεν.
Ὁ ἐνθουσιασμὸς ὁ πάσης τάξεως
Καὶ πάσης ἡλικίας μῦς καταλαβὼν,
Ἅμ' εἰς τὴν πόλιν τότε εἰςελάσαντος
Τοῦ ἐπικουρικοῦ, ἦν ἀπερίγραπτος.
Παντοῦ ζωηροτάτη ἦν ἡ κίνησις.
Οἱ μὲν τὰς τρύπας τῶν φρουρίων ἔφραζον
Οἱ δὲ τὰ πεπτωκότα ἀνεσκεύαζον,
Καὶ πέραν κτύπος συνεχὴς ἠκούετο
Τῆς ἀκαμάτου σφύρας τῶν σιδηρουργῶν,
Ἡμέρας τε καὶ νύκτωρ τὰ παγχάλκεα
Μυῶν ἡρώων ἐλαυνούσης τεύχεα.
— Μηδέ τις ξενισθῇ ποτ' ἐπὶ τούτῳ μου
Τῷ λόγῳ ὅτι ἐν μυσὶ καὶ ἥραιστοι
Εἰσιν. Ἢ μὴ νομίζει τις πῶς τὰ πολλὰ
Παντοίου εἴδους φῶτα τοῦ αἰῶνός μας
Τὸν ἄνθρωπον καὶ μόνον κατεφώτισαν,
Μυῶν τὸ ἔθνος δὲ τὸ περιούσιον
Διατελεῖ εἰς σκότος παχυλὸν ἀεὶ
Πλανώμενον; — Ἀ, ἄ! πλανᾶσθε τέλεον
Τῆς γνώμης ταύτης ὅσοι πρεσβευταί ἐστε!
Ὁ ἔννατος καὶ δέκατος αὐτὸς αἰὼν
Καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ποντικῶν λαμπρὸν
Ἀνῆψε λύχνον φιλοσοφικοφιλο-
Λογικοθεολογιατρονομικὸν,
Ἀπὸ περάτων ποντικῶν τῆς ἕω εἰς
Τὰ πέρατα ἑσπέρας ἐπιλάμψαντα
Καὶ πνεῦμα ποντικὸν πᾶν καταυγάσαντα.
Ἢ μὴ θαρρεῖ τις ὅτ' οἱ μῦς εἰς τὴν αὐτὴν
Κατάστασιν καὶ νῦν διατελοῦν εἰς ἣν
Εὑρίσκοντο τὸ πάλαι ἐπὶ τοῦ σοφοῦ
Ἡροκλέους, ὅτε οἱ σχολαστικοί,
Τεμάχιον δακόντες μέγα κρέατος
Καὶ ἀντικρὺ τῆς τῶν μυῶν καθήμενοι
Ὀπῆς νὰ τοὺς συλλάβουν οὕτως ἤλπιζον;
Ἐὰν ὁ μακαρίτης ἔζη σήμερον
Ἡροκλῆς, ὁπόσον θὰ ἐθαύμαζε
Τὴν θαυμασίαν πρόοδον τῶν φίλων του
Μυῶν ἰδών! ὤ! πόσων πλήθει σήμερον
Σοφῶν μυῶν τὸ ἔθνος τὸ ποντίκειον!
Διότι — παραλείπω προτερήματα
Πολλ' ἄλλα τῶν μυῶν καὶ ἀξιέπαινα —
Ἀλλὰ τὴν βιβλιομανίαν φέρ' εἰπεῖν αὐτῶν
Ἐκ τῶν ἀνθρώπων τίς δὲν παρετήρησε;
Ἐπὶ ζωῆς του τίς δὲν εἶδε ποντικὸν,
Φοιτῶντα τῆς νυκτὸς εἰς τὰ βιβλία του
Καὶ μελετῶντα μετ' ἐπιστασίας καὶ
Σπουδῆς τῶν συγγραμμάτων ἀξιόλογα;
Τοῦ λόγου τούτου μάρτυς ἀξιόχρεως
Ὑπάρχεις σὺ, Βουρδῶνος Ἀριθμητική,
Ἧς ὅλον τὸ περὶ ῥιζῶν τῶν τετραγωνικῶν
Κεφάλαιον ἐγένου βρῶμ' ἀσπάστιον
Σοφοῦ τινος καὶ μαθηματικοῦ μυὸς,
Καὶ ταῦτ' ἐν μόνῃ καὶ μιᾷ νυκτὶ, ἐν ᾧ
Δὶ ὅλων θραύων τὸ κρανίον μου μηνῶν,
Καὶ σκάπτων μὲ τὴν δίκελλαν τῶν λογισμῶν
Ἰσοῦ πνεύματός μου τὸ χωράφιον ἐγὼ
Πολλὰ μοχθήσας μόλις ποτε ἴσχυσα
Ῥιζάρια νὰ ἀνασκάψ' ὀλίγιστα.
Καὶ σεῖς τῶν ποιητῶν οἱ κλασσικώτατοι
Καὶ τῶν κεζῶν, ὦ σὺ Κρουσεία ἔκδοσις
Ὁμήρου, καὶ σὺ Θουκυδίδου Πόππειε,
Ἠκρωτηριασμέναι ὡς ἀγάλματα
Φιλομαθείας καὶ μελέτης τῶν μυῶν
Περίτρανά μοι πρόκεισθε μαρτύρια.
Τοιαῦτα ἦταν τότε τὰ τῶν ποντικῶν,
Σοφώτατ' ἀτεχνῶς καὶ βιομήχανα.
Μὴ οὖν θαυμάσῃ τίς με λέγοντα.
Πῶς πανταχόθεν ἤκουες ἀκάματον
Τὴν σφύραν τοῦ Ἡφαίστου καταπίπτουσαν
Ἐπ' ἄκμονα καὶ τεύχεα ἐλαύνουσαν
Παγχάλκεα πρὸς ὁπλισμὸν τῶν ποντικῶν
Ἡρώων. Ἔγχη μὲν οὖν ἤλαυνον
Οἱ μῦς τότε βελόνας, πλὴν ἀλλὰ οὐχὶ
Βελόνας ὑπερλέπτους, οἷας οἱ τοῦ νῦν
Αἰῶνος κύριαι — ἤ, καὶ τὸ κάλλιον
Κυρίαι· — ἐπειδὴ δὲν εἶμ' ἀνόητος
Τοσοῦτον, ὥστ' ἀφρόνως χαριζόμενος
Τῷ τῶν κανόνων σου εὐρῶτι, Λάσκαρι,
Τῶν κυριῶν (— ναί, κυριῶν, καὶ μὴ θυμοῦ
Τῶν κυριῶν τὴν εὐερέθιστον χολὴν
Νὰ ἐρεθίσω καὶ νὰ κατασχίσωσιν
Μὲ τὰ ψαλίδιά των τοὺς ἰάμβους μου,
Οὓς διὰ νὰ συνθέσω μέτρα ἄμετρα
Καπνοῦ τε καὶ ἐλαίου ἐδαπάνησα,
Καὶ τὴν καρδίαν μου κατατρυπήσωσι
Μὲ τὰ βελόνιά των τὰ ἐρωτικά.
Ἀντὶ ἐγχῶν βελόνας λοιπὸν ἤλαυνον
Οἱ μῦες οὐχὶ ὅμως οἷας αἱ τοῦ νῦν
Αἰῶνος κύριαι (ἄ! ἔλθ' ὀπίσω μου
Γραμματικὴ ὦ Σατανᾶ! . . . . κυρίαι μας
Κρατοῦν, βελόνας ἔρωτος μεστὰς,
Ἀλλὰ μακρὰς βελόνας δὶ ὧν ῥάπτουσι
Τοὺς σάκκους τοὺς χονδροὺς, εἰς τῶν μυῶν
Τὰς χεῖρας ἁρμοδίας τὰς ἡρωϊκὰς,
Ἀντὶ δὲ κράνους ἥμισυ τὸ κέλυφος
Ἀμυγδαλῆς καὶ ἀντ' ἀσπίδος . . . . ἄ, μὴ, μὴ
Τρομάζετέ ποσως, ὦ ἀναγνῶσταί μου!
Εἰς τῆς ἀσπίδος ταύτης τὴν περιγραφὴν
Σκοπὸν δὲν ἔχω οὐδὲ ὄρεξιν ἐγὼ
Ἑκατοντάδα ν' ἀσωτεύσω στίχων μου,
Ὡς ὁ εὐλογημένος πάλαι Ὅμηρος·

Διότι — μὰ τὴν κάππαριν! — οἱ οἴαμβοι
Σ' τοὺς δρόμους ἧς τὴν κόπρον δὲν εὑρίσκονται!
Ἀπέριττός τε καὶ λιτός εἰμι! Ἰδοὺ
Ἡ μόνη μου περι... ἤ καὶ διαγραφή·
Δὲν εἶχον οὔτε σάκος ἑπταβόειον
Οὔτε ἀσπίδα ὀμφαλόεσσαν οἱ μῦς,
Ἀλλὰ καρύου ἥμισυ τὸ κέλυφος
Ἀντὶ ἀσπίδος εἶχον, τὸ δέ, ὡς εἰπεῖν,
Ἐγκάρσιον ἐν τούτοις ὂν μεσότοιχον,
Τὸ κέλυφος χωρίζον, δίχα ὄχανον
Ἐποίουν ἐντρυπῶντες ἐπιδέξια,
Τετέλεσται τοῦ σάκους ἡ διαγραφή,
Καὶ πανοπλίας ὅλης τῆς τῶν ποντικῶν.
Τοιαύτας κολοσσαίας οὖν παρασκευὰς
Οἱ μῦς ἐξηκολούθουν κάμνοντες, ἀλλὰ
Κατεπειγόντως ὅσον ἔνι μάλιστα·
Ἀλλὰ τοὺς μῦας ἤδη ἂς ἀφήσωμεν
Ἐντὸς τοῦ αὐτῶν Κράτους ταῦτα πράττοντας
Καὶ ἄνευ πολλοῦ κόπου ὑπερβαίνοντες
Τῶν ποντικῶν τὰ ὅρια 'ς τῆς Πιππηλοῦς
Τὸ κράτος μεταβῶμεν τὸ γειτονικόν.
Σινδὼν λευκὴ χιόνος τὴν ἀτθίδα γῆν
Ἐκάλυπτε· μαντεύετε τὸ ἔτος· ἦν
Τὸ δι' αἰτίας μνήμης ἄξιον πολλὰς
Χιλιοστὸν ὀκτακοσιοστὸν πεντη-
Κοστὸν, ὁπότε δὰ θαλασσομέδοντες
Μᾶς κατεπάτουν γαῦροι καὶ τὰς ποίμνας μας
Ἠφάνιζον οἱ πάγοι τοῦ βορρᾶ . . . Ἀλλὰ
Τὰ χείλη διὰ τί, ὦ ἀναγνῶσταί μου
Εἰς πονηρὸν ἐξαίφνης διαστέλλετε
Μειδίαμα; Εἰπέτε μοι ἰδέα τίς
Εἰς τὸν φιλύποπτόν σας ἦλθεν αἴφνης νοῦν;
Τῆς ἀλωποῦς τὸν ὅρκον σᾶς ὁρκίζομαι
Οὐδεμιᾶς πῶς οὐδαμῶς οὐδέποτε
Στιχοκλοπίας ἔνοχός εἰμι ἐγώ·
Σᾶς δίδω τιμῆς λόγον, καὶ σᾶς βεβαιῶ
Ὡς τίμιος καθόλου κ' εὐσυνείδητος!
Πιστεύσατε, διότι νὰ ἐνάγωμαι
Ἐπὶ στιχοκλοπίᾳ εἰς τοὺς δικαστὰς,
Σᾶς ἐξομολογοῦμαι, δὲν ἐπιθυμῶ·
Οὐδὲ κλητεύσεις, κλήσεις καὶ κλητήρια
Ὀρέγομ' ἐπικρίματα, καὶ ἀνατριχιῶ
Τοῦ νόμου μόνον ἐὰν ἴδω τὴν *ἰσχὺν*,
Μὴ ὅτι τοὺς κλητῆρας καὶ τοὺς κλήτορας.
Καὶ ἔπειτα, νὰ εἴπωμεν καὶ τἀληθές·
Ὑμεῖς οἱ ὁσημέραι καταπίνοντες
Φρικτῶν καμήλους στιχοκλοπιῶν,
Τὸ ἄνηθον καὶ κύμινόν μου τοῦ πτωχοῦ
Μοὶ ἀποδεκατοῦτε καὶ κλοπάριον
(Τὸ μὴ ὄν, κ' ἐκ δευτέρου σᾶς ὁρκίζομαι)
Τὸ τῆς Γραομυομαχίας μου αὐτὸ
Διονυχίζετε καὶ δὲν ἀνέχεσθε;
Καὶ ἴσως μὲν τὰ ὦτά σας ἠνώχλησα
Μὲ τὴν παρέκβασίν μου ταύτην τὴν μικράν.
Ἀλλὰ καὶ νὰ προέλθω εἰς διήγησιν,
Κλητορικῶν τὴν κεφαλὴν ἀνάμεστος
Δὲν ἠδυνάμην φόβων· πάλιν ὅμως δὲ
Καὶ τούτου τὴν συγγνώμην ταπεινῶς ζητῶ.
Λευκὴ σινδὼν χιόνος οὖν ἐκάλυπτε
Τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος κατὰ ἔτος τὸ
Ῥηθὲν, ὁπότε οἱ θαλασσοκράτορες
— Ἰδοὺ σᾶς παραφράζω τοὺς, ὡς λέγετε
Ὑμεῖς ἀδίκως, κλοπιμαίους στίχους μου, —
Τῆς Σαλαμῖνος ἐβιβήλουν τὰ νερὰ,
Κ' ἐστείρευσαν αἱ αἶγες καὶ τὰ πρόβατα
Διὰ τοὺς δριμυτάτους πάγους τοῦ βορρᾶ,
Καὶ δὲν ὑπῆρχε γάλα ὅπως νίπτωνται
Τὴν αἰθερολεπταεροατμόπλαστον
Μορφὴν καὶ χεῖρας τὰς ἁβρὰς καὶ ῥαδινὰς
Αἱ εὐγενεῖς κυρίαι μας τῶν Ἀθηνῶν.
Αἱ ὄρνιθες, ταὐγά, οἱ ἄρτοι κ' οἱ ἰχθῦς,
Τὸ ὄψον τὸ καὶ παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι
Ἀριστοκρατικὸν καὶ τοῖς σημερινοῖς,
Συντόμως δὲ εἰπεῖν τὰ τρόφιμ' ἅπαντα,
Ὑπὸ τῶν φίλων Ἄγγλων δαπανώμενα
Εἰς τὸ nec ultra ἦλθον πλέον τῆς τιμῆς.
Ἀπόστολον ἡ γραῖα Ἀλβιὼν νηῶν
Εἰς τῆς Ἑλλάδος τὰς θαλάσσας ἐστείλε,
Καὶ κόνδυλον βαρὺ καὶ παλμερστόνειον
Εἰς τῆς Ἑλλάδος — τούτου τοῦ ἀνήλικος
Καὶ τοῦ κηδευομένου ὑπ' αὐτῆς παιδὸς —
Ἐνέτριψε τὴν παρειὰν τὴν τρυφερὰν,
Διότι τὸ παιδίον τὸ ἀνόητον
Αὐτὸ τυχὸν ἐκ φύσεως φιλόπαιγμον
Ὑπὸ παιδαριώδους δὴ παραφορᾶς
Κινούμενόν ποτ' ἐξεχλεύασέ τινα
Τῶν ψωραλέων ἀπογόνων Ἰσραήλ.
Καὶ τὸ παιδίον ἐκ τῆς παιδιᾶς εὐθὺς
Τὸν κόλαφον συνῆλθεν ἅμ' ἀστράψαντα
Αἰσθόμενον, καὶ πορφυροῦν τὴν παρειὰν
Περιδεῶς συγγνώμην ἐξητήσατο
Τὸ γόνυ κλίναν, καὶ ἱκανοποίησε
Τοιουτοτρόπως τὸ γραῶδες ἑαυτῆς
Φιλότιμον ἡ γραῦς ἡ ἰδιότροπος.
Ἐσωφρονίσθη δ' ἔκτοτε τἀνόητον
Παιδίον κ' οἱ ἀνέστιοι του Ἰσραὴλ
Υἱοὶ τὴν πόλιν διατρέχουν ἀδεῶς
Καλὰς πωλοῦντες *πραγματείας* ἀγγλικάς.
Οἰκοδομῆς οἱ στύλοι τῆς πολιτικῆς
Οἱ ὑπουργοὶ εἰς τοῦ Βουλευτηρίου μας
Τὴν θερμοτάτην αἴθουσαν συνέῤῥεον
Τὴν ἐκκρυσταλωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ βορρᾶ
Φιλοπατρίαν των νὰ ἐκθερμάνωσι
Καὶ ὡς κρατῆρες ἔπειτα ἡφαίστειοι
Εἰς λαύαν ἐκραγῶσι κατὰ Πάρκερος
Δημεσθενείων λόγων ἀπὸ τῆς Βουλῆς.
Αἱ θυγατέρες δ' αἱ ἀγλαοπρόσωποι
Τοῦ Τύπου Κάππα Κάππα Ἀθηνᾶ, Ἐλπὶς
Καὶ ἄλλαι σήμερον μὴ ζῶσαι — παρ' ἡμῖν
Εἰσὶ πρὸς φύλλα ἔαρος ἀπάριθμα
Τὰ φύλλα τῶν Ἐφημερίδων, αἵτινες
Γεννῶνται μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἀνίσχοντος
Ἡλίου, δύοντος δὲ ἀποθνήσκουσι —
Ψυχρὰ ἐξέδιδον τὰ φύλλα των, καθὼς
Ψυχρῶν λαχάνων φύλλα ἀηδέστατα.
Ἀγανακτήσιος ἡ Νέμεσις δαυλὸν

Κρατοῦσα ἀνὰ χεῖρας μάτην ἔπασχε
Τῶν λειτουργῶν τοῦ Τύπου τὸ φιλόπατρι
Νὰ ἐρεθίσῃ μένος καὶ τὴν φίλεριν
Χολήν των νὰ ταράξῃ! Πάμψυχροι οὗτοί,
Καὶ ἡ χολὴ αὐτῶν κ' ἡ γλῶσσα καὶ ὁ νοῦς.
Ὁ κόσμος ἑνὶ λόγῳ σύμπας πάμψυχρος
Εἰς τὰς θερμάστρας καὶ ἑστίας ἅπαντες
Συνέρχοντ' ἐν σπουδῇ νὰ ἀπολαύσωσι
Τῶν ἀγαθῶν τοῦ βίου τοῦ οἰκιακοῦ,
Εἰς αὔριον τὰ ἄλλα ἀναβάλλοντες.
Κ' ἡμεῖς λοιπόν, ὦ φίλοι ἀναγνῶσταί μου,
Τοὺς ὑπουργοὺς λιπόντες καὶ πολιτικοὺς
Εἰςδῶμεν εἰς τὸν οἶκον τῆς Πιππεληοῦς.

. . . . . .

Ἰδέτε την! Ὀκλάδην κάθηται ἡ γραῦς
Πρὸ τῆς λαμπρᾶς ἑστίας ὅπου καίεται
Ἀγκάλη ξύλων πίτυος ῥητινωδῶν.
Τὴν ἠλακάτην καὶ τὴν ἄτρακτον κρατεῖ
Εἰς χεῖράς της καὶ νήθει λευκὸν ἔριον
Ἰδέτε τὴν μορφὴν της τὴν κατάσκυθρον
Τὴν ῥυτιδώδη ταύτην ὄψιν τῆς γραός.
Τὰς ῥυτιδώδεις παρειάς της κίνεται
Περικοσμοῦσιν ὅμοιοι μὲ τὴν λευκὴν
Τολύπην τὴν περὶ τὴν ἠλακάτην της.
Μηχανικῶς αἱ χεῖρές της τὴν ἄτρακτον
Συστρέφουσι· καὶ ὅλη εἶν' εἰς ῥεμβασμούς.
Ἀλλὰ ὡς συνελθοῦσα ἐκ τῶν ῥεμβασμῶν
Αὐτῆς ἡ γραῦς τὸ νῆμα αἴφνης παραιτεῖ.
Προσέρχεται πλησίον τῆς ἑστίας καὶ
Τὸ πῶμα τῆς γουργουριζούσης ἀφαιρεῖ
Ἐν τῇ ἑστίᾳ χύτρας καὶ λαμβάνουσα
Κοχλιαρίαν ἐρεβίνθων γεύεται,
Καὶ ἐπιθεῖσα πάλιν τὸ ἐπίπωμα,
Ὑπὸ τὴν χύτραν συνδαυλίζει τὴν πυράν·
Ὀκλάδην πάλιν κάθηται ἐκεῖ· . . . ἀλλὰ
Ἰδέτε μετὰ πόσης προσοχῆς πατεῖ
Μὲ τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν τὰς παρυφὰς
Τὰς ἄκρας τοῦ ποδήρους καὶ ἀλβανικοῦ
Αὐτῆς χιτῶνος, ὡς εἰ ἐφοβεῖτο μὴ
Εἰςδῦσ' ἀκτὶς φωτός τις λάθῃ βέβηλος
Εἰς τῶν ἀδύτων τοὺς μυχοὺς τῶν ἱερῶν,
Τὸ πάλαι ὅπου ἐτελοῦντο παννυχὶ
Τὰ σκότια τῆς Ἀφροδίτης ὄργια.
Τὴν γεραράν της σείει πάλιν κεφαλήν.
Μεμψιμοιρία τίς τὴν πολιὰν αὐτῆς
Κατέχει καὶ τὰ χείλη της σπασμωδικῶς
Ταράττονται; — ἐλθέτε νὰ ἀκούσωμεν.
« Κατηραμέν' ἡ φετεινὴ χρονιὰ αὐτή.
Στραβὰ ὅλα μοῦ ἤλθανε κῇ' ἀνάποδα·
Κυττάζεις ἐκεῖ χιόνι; . . . 'ποῦ ἀνάθεμα . . .
Τὶ διάβολο! . . . Ἄχ! ἥμαρτόν σοι, Κύριε.
Κολάσθηκα καὶ σήμερα, 'π' ἀνάθεμα! . . .
Συγχώρεσαί με, Θέ' μου τὴν ἁμαρτωλή' . . . .
Τρεῖς 'μέραις καθησειὸ', καὶ ὑποφέρεται;
Καὶ κἂν νὰ ζοῦσε ὁ συγχωρεμένος μου,
Καλά 'ταν, μὰ ὁ Χάρος μοῦ τὸν ἅρπαξε
Τὸν κανακάρη 'τὸν χρυσὸ Γιανούλη' μου!
Κ' εἴκοσι τώρα χρόνους ὁλομόναχη,
'Απ' ὅτας ἔφαγε — κακή 'ταν καὶ ἡ ὥρα του —
Τὸ ποντικοφαρμακωμένο 'κεῖο ψωμί,
Ποῦ ἦλθε πεινασμένος ἀπ' τὸ Φάληρο
Ποῦ ὁ συγχωρεμένος ἦταν 'λημερῆς
Σ ἐκεῖνο τὸ ἀμπέλι τὸ ῥημάδι μας —
Ναὶ τὸ φαρμάκι ποῦχα γιὰ τοὺς ποντικοὺς
Βαλμένο, ποῦ ἡ δόλια νὰ μὴν ἔρθανα
Μόν' ἐδεκεῖ ἡ Πλάκα νὰ μέ εὕρισκε!
Καλὰ μοῦ ἔλεγε ὁ Παππᾶ Χαράλαμπος,
Ποῦ νάχω τὴν εὐχή' του — ὥρα του καλή! —
Γιαννίχη μου! σοῦ εἶπα καὶ ξαναείπα,
Νὰ φύγῃς ἀπ' αὐτὸ τὸ σπήτι, ἐπειδὴ
Καὶ εἶναι στοιχειωμένο, εἶναι ποντικοὺς
Γεμάτο, ποντικοὺς ἄ! ζῶα ἀνήμερα,
Γιαννίχη μου, κατάρα καὶ Θεοῦ ὀργή,!
Ἔτσι καὶ νὰ τὸν ἄκουα ἡ παλαβὴ
Μὰ 'λπίζοντας ἡ ἀνόητη πῶς τὸ κακὸ
Θὰ λιγοστεύστ, γιὰ μὴ χρεώνωμαι,
Ἐκάθησα κῇ ὁ Χάρος μοῦ τὸν ἔπηρε.
Ἄχ! Γιάννη μου! ἄχ, χρόνια πολλὰ ἀπέρασαν,
Ἐγέρασα καὶ πῆγα καὶ αἱ τρίχες μου
Κατάσπραις ἀπὸ μαῦραις ἐκατήνιηκαν
Μὰ σὺ ἀπὸ τὸ νοῦ' μου κῇ ἀπὸ τὴ καρδιὰ
Δὲν βγῆκες, δὲν ἐβγαίνεις, φῶς Γιαννούλη μου,
Ἄχ! ἐνθυμοῦμαι κάθε βράδυ ποῦρχουσαν
'Απ' τὴ 'δουλειά'! Μὲ τί λογῆς περπάτημα
Ἠρχόσουν σοβαρὸ' καὶ διακριτικό'
Ὁ γάειδαρός σου πρῶτος πρῶτος σήκονε
Τἀλέτρι, τὴν ἀξίνη' καὶ τὴ' κάπα' σου!
Καὶ ἀπ' ὀπίσω χορτασμένη ἤρχονταν
Ἡ μακαρίτισσά σου 'γίδα Θροφαροῦ.
Ὦ Παναγιά μου! πόσο' γάλας ἄρμεγα!
Μπροστά της τύφλα νάχῃ ἡ μαλταίζικη,
Ποῦ πῆγε ὁ σύντεκνός μου προχθὲς κέπηρε
Καὶ 'δῶκε τοῦ ἀνέμου δέκα τάλλαρα!
Καὶ πάρα 'πίσω ἀπ' τὴ 'γίδα πρόβατα
Πέντ' ἔξη τὸ ὀλίγο τολιγώτερο'
Ἠρχόντουσαν καὶ τρία τέσσερα ἀρνιά.
Καθὼς ὁ μακαρίτης γάειδαρος κοντὰ
Εἰς τὴν αὐλὴν ἠρχόνταν, — ἐμυρίζονταν,
Ὡς φαίνεται, τὸ σπήτι, ἢ καὶ φώτισί
Θεοῦ θὰ εἶχε τὸ εὐλογημένο' ζῶ' —
Κῇ ὠγκάνιζε καὶ ἔπαιρνε ἡ γειτονιὰ
Τὴν εἴδησι πῶς ἤρχοντ' ἀπ' τὴν ἔξοχή'
Ὁ Κυρ Γιαννούλης μου! Ἄχ μὲ τὸ ὄνομα
'Σ τὴ' γειτονιά' καὶ 'ς ὅλη' τὴν 'Αθήνανε
Ὁ μακαρίτης ἦταν καὶ 'ς τὴν Ἐκκλησιά,
Στασίδι πρῶτος εἶχε καὶ τἀντίδωρο,
'Σ ἐκεῖνον πρῶτον ὁ παππᾶς τὸ ἔδιδε.
Ὁ μακαρίτης 'ς ὅλαις ταῖς ξετίμησες
Καὶ ὑποθέσεις μέσα! κ' ἦταν μιὰ χαρὰ
Κὺρ Γιάννη δῶ Κὺρ Γιάννη ἐκεῖ νὰ ἀκοῦς
Κὺρ Γιάννη κάτω καὶ ἀπάνω καὶ παντοῦ.
Τώρα μονάχη ἡ δύστυχη ἀπέμεινα
Χωρὶς παρηγορὰ ἡ δόλια κῇ ἀρφανή.
Καλὴ ὥρα σὰν ἀπόψε, ἐκαθούμασταν
Τὰ δυὸ ἀγαπημένα ταίρια εἰς τὴ φωτιά. —
Μονάχοι μας ἀλήθεια, ὁλομόναχοι . . . .

Οὔτε παιδιὰ οὔτε σκυλλιὰ δὲν εἴχαμε,
Ἐγὼ τότες καθούμουν τὸ λοιπὸν ς τὴ μιὰ
Τὴν ἄκρα τῆς γωνιᾶς καὶ ἐκεῖος ς τὴν ἄλλην.
Γοὺρ-γοὺρ τὰ ῥοβιθάκια πάνω ς τὴ φωτιά,
Ὁ κόσμος ἔξω χιόνι ὡς τὸ γόνατο.
Ἡμεῖς οὐδὲ ἀνάγκη εἴχαμε πειδὴς
Ὁλοχρονῆς εἰς τὸ ὑπόγειο εἴχαμε
Σοδιὰ, ποῦ νὰ μᾶς ἐβαρούσανε μαθὲς
Μὲ ἐγγλαίζικα κανόνια σὰν αὐτὰ μαθὲς
Τοῦ Πάρκερ- Μάρκερ. . . . τοῦ ἔξω ἀπὸ ἐδῶ αὐτουνοῦ,
Ἡμᾶς καθόλου δὲν μᾶς ἔμελλέ ποτε. . . .
Ἂς ἦναι γοὺρ γοὺρ τὸ λοιπὸν εἰς τὴ φωτιά
Ῥοβίθια ἢ κουκιὰ ὅ.τι κῇ ἂν ἤτανε . . . .
Ὁ μακαρίτης εἰς τή μιὰ γωνιὰ καὶ ἐγὼ
Σ τὴν ἄλλη μὲ τὴ ῥόκα καὶ τἀδράχτι μου.
Καὶ ἐμπρός μας ἡ κανάτα μὲ γλυκὸ κρασί,
Ποῦ τῶπινε κάνεις καὶ ἀναστήνονταν
Ὄχι σὰν ταῖς ῥετσίναις τούταις πῶχουνε,
Καὶ συνειθοῦνε τώρα ταῖς φαρμακεραῖς.
Μόνο κρασὶ ἀπὸ τὸ Φάληρο ὁποῦ μαθὲς
Σ τὴ γῆς τὴν οἰκουμένη νὰ μὴ εὑρίσκεται,
Ἂς ἦναι δά· ἐγὼ τὴ ῥόκα ἔκανα
Καὶ ς τὴ φωτιὰ ἐκεῖνος ῥοβίθια ἔψηνε
— Ἡ κάστανα, ποῦ τἀγαποῦσε δὰ πολύ, —
Καὶ δός του γρίτς — γρίτς καὶ οἱ δύο τὰ κάστανα,
Καὶ ὕστερα τὴ πλόσκα τὴ κοντόγεμη
Ἐσήκονε, κῇ ἀφοῦ μὲ εὕρισκε κλοὺ κλοὺ
Κατέβρεχε τὰ μέσα του καλὰ-καλὰ
Καὶ ὕστερα ἐμένα μοῦ τὴν ἔδινε,
Καὶ ἐγὼ ς τὸ στόμας μὲ τὸ *καλῶς ὥριωες*
Τὴν σήκονα καὶ ἔπειτα τὴν ἄφινα.
Ἀπὸ ὅτας ἐκεῖνος βγῆκε ἀπ' τὸ σπήτι αὐτὸ
Κατάρα καὶ Θεοῦ ὀργὴ μέσα πεσε,
Καὶ μιᾶς ἡμέρας προκοπὴ δὲν εἶδα πλειάς.
Στοχάσου τώρα, ὕστερα ἀπὸ ὅλαις αὐταῖς
Ταῖς δυστυχίαις, καὶ τὸ ἄλλο τὸ κακὸ
Τὸ πλειὸ μεγάλο μὲ τοὺς ποντικοὺς αὐτούς.
Εἴκοσι τώρα χρόνια ποτὲ νὰ μὴ εὑρῶ
Μιᾶς ὥρας ἡσυχία καὶ ἀνάπαυσι,
Μόν ζωντανὴ σὰν δαίμονες τῆς κόλασις
Μεροῦνυχτῆς τὴ δόλια νὰ μὲ τυραννοῦν!
Ἄχ! Παναγιά μου τί εἶναι αὐτὸ μὲ ἐμένανε:
Ἔτσι μαθὲς νὰ ἦμαι μέσα ς τὴ κόλασι
Ἀκόμα ζωντανὴ, καὶ οὔτε αὐτὶ γερὸ
Νὰ ἔχω οὔτε πτέρνα, οὔτε μύτι καί . . . . .
Συγχώρεσαί με, Θέ μου, ἐκολάσθηκα.
Ποτέ μου ὀμμάτι νὰ καλύψω μιὰ στιγμὴ
Νὰ μὴ μπορῶ, ὁποῦ ὁ Χάρος νὰ τὰ κάλυβε
Γιὰ πάντα, ναί, καὶ ἡ πλάκα νὰ μὲ ἔπαιρνε
Μιὰ καὶ καλή, καὶ νὰ γλυτώσω πλειὰ ἀπὸ αὐτοὺς
Τοὺς ποντικοὺς, ναί, κακὸ χρόνο νἄχουνε!
Τὶ ἀγιασμοὺς ἡ μαύρη καὶ διαβάσματα
Δὲν ἔκανα καὶ τὶ παράκλησες καὶ εὐχαῖς:
Καὶ οἴκους Παναγίας καὶ χαιρετισμοὺς
Σαρακοστή ποτε ἡ σαραντάμερο
Ἀπέρασα χωρὶς νὰ τὰ διαβάσουνε;
Πρωὶ καὶ βράδυ τὸν Ἐξάψαλμον καὶ τὸ
Ψαλτήρι καὶ ταῖς ὥραις ὁ Σεργιάδης μου
— Πειδὴς εἶναι ποῦ εἶναι ὀλίγο σὰν κουτὸς,
Ἀλήθεια, μὰ ἀπὸ γράμματα νοιώθει καλὰ
Ὁ κακομοίρης, καθὼς μοῦ εἶπε κῇ ὁ παππᾶς —
Ἀπὸ ὅλα τὰ ἐξωκκλήσια καὶ τοὺς ἅγιους.
Χίλιαις φοραῖς ἐπῆρα συναλείμματα.
Τοῦ κάκου ὅμως ὅλα . . . . Τίποτας κανεὶς
Οὔτε ἅγιος μὲ ἔκανε οὔτε διάβολος! . . . ἄχ, νά,
Κολάσθηκα ξανὰ, ποῦ νὰ μὲ πάρουνε
Οἱ χίλιοι δυὸ διαβόλοι, ναί, ποῦ ἀνάθεμα
Σ τὸ κόκκαλο καὶ ς τὴ ψυχὴ ποῦ ἔκτιζε
Τὸ σπήτι τὸ ῥημάδι καὶ μὲ ἐκόλασε
Καὶ μὲ κολάζει τὸ καθημερούσιο.
Ἂς ἦταν κἂν κ' ἐκεῖνος δὰ νὰ ἤρχονταν
Τὸ κούτειο πρᾶμμα ὁ Σεργιάδης, ποῦ νὰ μὴ
Προφθάσῃ νἄλθῃ, κακὸ χρόνο νἄχῃ, ναί,
Ἀκοῦς ἐκεῖ; Ἀπὸ τὸ πρωὶ τὸν ἔστειλα
Νὰ πάρῃ τή παγίδα ἀπὸ τὸ κλειδαρᾶ,
Ποῦ εἶχα παραγγείλῃ γιὰ τοὺς ποντικοὺς,
Κῇ ἀκόμα δὲν ἐφάνη νὰ ἰδῶ καὶ ἐγὼ
Τί θὰ νὰ γένῃ καὶ μὲ τοῦτο τὸ κακό.
Τὶς ξέρει πάλι μέσα σὲ ποιὸ καφφενὲ
Γυρίζει καὶ γελᾷ ὁ κόσμος μὲ αὐτόν . . . .
— Ἀ, ἄ, ποιὸς εἶναι ἐκεῖ κάτω ποῦ κτυπᾷ;
Ἂς πάγω νὰ ἰδῶ — « Θειὰ Πηπελιώ ἔ, θειά
Θειὰ Πιππελιώ, « ἐλ' ἄνοιξε καὶ ἐπάγωσα. »
— « Ποιὸς εἶναι; ποιὸς κτυπᾷ; » — « Αἴ, νἀεγώ εἶμαι » —
« Ποιὸς σὺ βρέ; » — « Νὰ ἐγὼ » — « ἄ σὺ εἶναι βρέ; »
Καὶ πότε σὲ ἔστειλα μαθὲς κσὶ μ' ἔρχεσαι
Σὲ τέτοια ὥρα, διάβολε, νὰ μοῦ χαθῇς;
Ποῦ πῆγες μαθὲς καὶ μοῦ κοπροσκύλλαες
Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τώρα τὰ μεσήμερα;
— « Ὑπῆγα, θειά μου, εἰς τὸ καφφενεῖον τῆς
Ἀνατολῆς καὶ πῆρα τὸν καφφέ μου, νά »
— « Καὶ ἐγὼ ποῦ σὲ ἔστειλα νὰ πᾶς ς τοῦ κλειδαρᾶ
Νὰ φέρῃς τή παγίδα τὸ ὀγλίγωρο
Καὶ σὲ ἐπερίμενα, ἔ, γαειδάρα ἤμουνα;
— « Καὶ ὁ ἐν φιλοσόφοις πάνσοφος ἐγὼ
Ὁ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ μικροῦ
Παιδὸς, συνειθισμένος τὸ πρωὶ πρωὶ
Νὰ ἔχω τὸν καφφὲν καὶ τὴν κολλύραν μου
Καὶ νὰ διασκεδάζω οὕτω τὴν δεινὴν
Κατέχουσάν με καχεξίαν τὸ πρωὶ
Τὸ τουρκιστὶ δὴ *μαχουμουριλίκιον*,
Μὴ εἶμαι τάχα, ὦ Κυρία εὐγενὴς,
Δικός σου μυοθήρας, μυ μὲ ὑψιλόν, »
— « Ἄ, μὲ ἄρχισες μὲ τὰ ἄνοστά σου ἑλληνικὰ
Νὰ μοῦ ζαλίζῃς τὸ μυαλό, θεότρελλε;
Αὐτὰ νὰ πᾶς νὰ τὰ εἰπῇς ς τὸν κλῆδωνα
Ἀκοῦς; καὶ σιώπα κῇ ὅλα γιὰ τί ἔπιασα
Τὸ λυχνοστάτη ἀπὸ τή γωνιά ἐκεῖ, καί . . .
Ἀνέβα πάνω, πάρε τὰ κουλὰ πόδια σου . . . .
Γιὰ δὲς ἐκεῖ παγίδα ποῦ τοῦ ἔδωκαν
Δὲν ἔβλεπες νὰ πάρῃς μιὰ καλλίτερη;
— « Ἀνωφελῆ, κυρά μου, μοῦ παν, εἶνε αὐτὰ,
Μόνο νὰ πάρῃς τὸ ποντικοφάρμακο »
— « Βουβάσου, Δὲν σοῦ εἶπα, βρὲ σὺ παλαβέ,
Πῶς ἔχω ὅρκο νὰ μὴ πάρω πλειὰ ἀπὸ αὐτό,

Ἀπὸ τὸ καιρὸ ὁποῦ ἀπέθανεν ὁ ἄνδρας μου; »
— « Τοὐλάχιστον μιὰ γάτα νὰ ἐπαίρναμεν . . . »
— Μπρὲ κούτειο πρᾶμμα, δὲν θυμᾶσαι πέρυσι
Τί ἔκαμαν τὴ, Ψαροκλεφταροῦ, κῆ αὐτὴ
Καὶ τὰ γατάκια της, ποῦ πήγαμε πρωὶ
Καὶ σκοτωμένα τὰ ηὕραμε ς τὸ πόγειο,
Καὶ κείνη χίλια κομματάκια ἐδῶ καὶ ἐκεῖ;
Καὶ τῶν Ψυχῶν που— πέρυσι ὁποῦ ἀκόμα σὺ
Δὲν εἶχες ἔλθῃ ἀκόμη ς τὸ ῥημάδι μου —
Εἶχα ἑτοιμάσῃ γιὰ τὸ μακαρίτη μου
Ἕνα πινάκι κόλλυβα καὶ τᾶσαλα
Σ τὸ παραθύρι πάνω κοντὰ 'ς τὸ χαρτὶ
Ποῦ . . . πῶς τὸ λένε; βρέ! — « Μεριδοχάρτιον» —
« Ἄ, ναί, Μεριδοχάρτι, τὸ λοιπὸν κῆ αὐτὸ
Ἐκεῖ κοντὰ ς τὰ κόλλυβα τὸ ἔβαλα,
Δανείσθηκα λοιπὸν γιὰ κείνη τή βραδειὰ
Τὸν Ἄραπο τὸ γάτο τῆς γειτόνισσας·
Καὶ τί νομίζεις; τὸ πρωὶ σηκόνομαι
Νὰ πάρω τὸ πινάκι μὲ τὰ κόλλυβα
Νὰ πάρω καὶ τὰ ὀνόματα μὲ τὸ χαρτί . . . .
Ὦ Παναγιά μου, οὔτε κόλλυβά ὑρηκα
Οὔτε μεριδοχάρτι οὔτε διάβολο
Καὶ ψάχνω ὕστερα νὰ ὑρῶ τὸ ῥοῦχό μου
Τὸ κατακαίνουργιό μου ῥοῦχο κὶ ἄβαλτο
Ποῦ σαραντάμερο ἕνα ἐπαιδεύσουμαν
Σ τὸν ἀργαλειό ἡ δόλια νὰ τὸ φάνω καὶ
Τὸ γαῖμας τῆς καρδιάς μου ἐξώδευσα ὡς οὖ
Νὰ τὸ ἀποτελειώσω καὶ εἶδα καὶ ἔπαθα,
Λοιπὸν τὸ εὑρίσκω ὕστερα ἀπὸ πολλὰ
Σὲ μιὰν ἄκρα ἀπὸ κάτω ς τὸ ὑπόγειο,
Τὸ πιάνω· τί νὰ δῇς; τρύπαις μικραῖς μικραῖς
Ὅλο ἦταν καμωμένο κῆ ἀπὸ πίσω μιὰ
Τρυπάρα, τόση, νά, σὰν τῆς ἐξώπορτας
Τή κρίκελλα καὶ μιὰ ἄλλη τόση ἀπὸ ἐμπρός!
Κτυπηοῦμαι πλειὰ καὶ δέρνουμε ἡ κακόμοιρη
Καὶ τὰ κροκίδια αὐτά μου τὰ παληόμαλλα
Ἀπὸ ταῖς ῥίζαις τρίχα — τρίχα τἄβγαλα.
Ἀρχίζω πάλι βλαστημῶ — καὶ ξέρεις δὰ
Ἡ γλῶσσά μου τί κακὸ πῶχει ἰδίωμα.
Γυρίζω νὰ ἀναβῶ ἐπάνω· τί νὰ ἰδῶ;
Σ τὸ γαῖμας βουτημένον τὸν κακόμοιρο
Τὸν Ἄραπο τὸ γάτο τῆς γειτόνισσας
Κῆ ὡς φαίνεται, τὸν εἶχαν πάρ' οἱ ποντικοὶ
Νὰ τὸν ἐμπάσουν ς τή φωλιά τους, καὶ ἐπειδὴς
Δὲν μπόρεσαν μονάχα πέτα τράβιξαν
Τοῦ μαύρου τὸ κεφάλι κῆ ἀπὸ τὸ κορμὶ
Τἀφῆκαν ἔξω οἱ δαίμονες καὶ ἐκρέμουνταν
Ὁ μαῦρος ὁ Ἀράπης σὰν κατάδικος.
Καὶ ἔτσι ὄχι μόν τὰ κόλλυβά μειναν
Μόνο καὶ ἐγὼ ς τὴν Ἐκκλησιὰ δὲν μπόρεσα
Νὰ πάγω καὶ ἐδῶ ἔμεινα ὁλημερῆς
Μὲ βλαστημιαῖς ς τὸ στόμα καὶ παράδοσες.
Καὶ πῆγα ὕστερα εἰς τό πλεμματικό,
Νὰ μὲ ἐξομολογήσῃ καὶ ἐκανόνισε
Βαρὺ καὶ μέγα κάνονα, Σεργιάδη μου,
Καὶ δυὸ χρονιαῖς τώρα εἶμαι ἀμετάλαβη.
Καὶ δὲ μοῦ φθάνει τοῦτο τὸ κακό μόνε καὶ —
Συγχώρεσαί με, Θιέ μου, τὴν ἁμαρτωλή —
Καὶ τοῦ διαβόλου ἡ σποραῖς, τῆς γειτονιᾶς
Τὰ παληοκόριτσα τοῦ ἑνὸς καὶ τἀλλουνοῦ
Σ τὸ χέρι, μὲ ἐπῆραν καθὼς ἔμαθαν
Τὰ βάσανα, καὶ πρόσωπο δὲν εἶχα πλειὰ
Σ τὸν κόσμον νὰ βγω! — Ἐ, Σεργιάδη μου, σωμὸν
Δὲν ἔχουν τὰ κακά μου καὶ τὰ βάσανα,
Τὸν οὐρανὸ χαρτὶ νὰ χες, Σεργιάδη μου,
Ποῦ μαθὲς λέγει ὁ λόγος, καὶ τὴ θάλασσα
Μελάνι, καὶ χρονιαῖς καὶ μῆνες νὰ γραφες
Μέρα καὶ νύκτα πάλι δὲ θὰ σὲ ἔσωναν.

. . . . . .

(Ἐλλείπουσιν 763 στίχοι, ἐν οἷς ἡ κυρίως Γραομυομαχία, ἤτοι τὰ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ἔτι δὲ καὶ ἡμερινὰς τῶν μυῶν κατὰ τῆς γραὸς ἐπιδρομὰς, τάς τε ἀμύνας καὶ τὰς πολιορκητικὰς μηχανὰς αὐτῆς, συνεπίκουρον ἐχούσης ἔσθ ὅτε καὶ τὸν Σεργιάδην, κτλ, κτλ, κτλ.)

. . . . . .

. . . . . .

Ἀλλὰ φαντάζομαι τὴν ἀναγνώστριαν,
— Ἂν δήπου κατὰ θείαν παραχώρησιν
Ἀξιωθῆτε καὶ ἀναγνωστρίας, ὦ
Πανάθλιοί μου ἴαμβοι, — φαντάζομαι
Ν' ἀδημονῇ αὐτὴ ἡ ἀναγνώστρια,
Νὰ στρέφῃ μετ' ὀργῆς τὰ φύλλα, καὶ ἐδῶ
Σποράδην καὶ ἐκεῖ τὰ βλέμματα αὐτῆς
Νὰ ῥίπτῃ κ' ἔπειτά πως νὰ ὀργίζηται,
Κ' εἰς χλεύης κ' εἰρωνίας πικρὸν γέλωτα
Ἀφιεμένη, ἐκ τῶν κοραλλοειδῶν
Καὶ πορφυρῶν χειλέων της ἀποστροφὴν
Γοιάνδ' ἐλέγγων αὐστηρῶν ἀνάμεστον
Νὰ ἐκτοξεύσῃ ἄφνω πρὸς τὸν ποιητήν.
« Ἰαμβογράφε ποιητά μου, εὖγέ σου,
Ἀφ' οὗ, ὦ ἀθεόφοβε, εἰς τὸν λαιμὸν
Μᾶς πῆρες ὅλας καὶ μᾶς ἐῤῥίψας ς αὐτὸ
Τῶν ἰαμβείων σου ἐπῶν τὸ πέλαγος,
Ἀφοῦ τῆς στιχικῆς σου ἅλμης, ἄθλιε,
Γευσάμεναι τοσάκις ναυτιάσαμεν,
Ἀφ' οὗ ὡς ὁ ἀρχαῖος Σινωπεὺς σοφὸς
Δὲν ἐμποροῦμεν πρὸς τὰς συμπλωτίδας,
Ἰδοῦσαι χάρτην ἄγροφον ὀψέποτε,
Ἐκεῖνο καὶ ἡμεῖς νὰ ἐκφωνήσωμεν·
« Θαρσεῖτε, φίλαι, τέλος, εἴομεν ξηράν. »
Κατὰ τῆς ναυτιάσεως αὐτῆς ἡμῶν
Τρισάθλιε καθόλου, δὲν ἐφρόντισας,
Ἐρωτικόν τι σακχαρῶδες φάρμακον
Νὰ μᾶς προετοιμάσῃς οἷων οἱ τὸν νῦν
Αἰῶνα ζῶντες ποιηταὶ οἱ προμηθεῖς
Προμήθειαν ποιοῦνται ὅσην ἄφθονον;
Τοῦ πρὸς τὴν ποντικίδα ἐπεισοδικοῦ
Ἐκείνου ἐρωτός σου, οὗ, κακότεχνε,
Ἐντεῦθεν παρασάγγας ὅλους πρότερον
Τὴν δέσιν κακοτέχνως ὅλως ἐπλεξας,
Τὴν λύσιν πότε ἄρα πότε εἴμεθα
Καταδεδικασμέναι νὰ ἀκούσωμεν; »
Εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μου αὐτὰς ἐγὼ
Ἐνδίδω καὶ τὴν κρίσιν των πολλὰ ὀρθὴν
Ἀνακηρύττω, Πλὴν ἀλλά, κυρίαι μου,

Ποτὲ, ποτὲ δὲν σᾶς συνέβη, ἐρωτῶ,
Εἰς τὴν ἐσχάτην φθάσασαι ποιήματος
Σελίδα, νὰ μὴ εὕρητε μηδὲ ἐκεῖ
Τὴν λύσιν, κ' εἰς τὸν στίχον τὸν πανέσχατον
Νὰ εὕρητ' ἐν ᾧ ἅμα καὶ τοῦ ἔρωτος
Τὴν λύσιν αἴφνης καὶ τῆς ἀπορίας σας;
Τὴν αἰφνιδίαν τότε καὶ ἀπρόοπτον
Καταστροφὴν τοῦ πρωτοτύπου ποιητοῦ
Ἐκστατικαὶ δὲν μένετε θαυμάσασαι;
Αἴ τὸ λοιπόν! κ' ἐγὼ τοὺς ποιητὰς αὐτοὺς
Ἐζήλευσα, ὦ φίλαι ἀναγνώστριαι!
Κἀγὼ πρωτότυπός τε καὶ ἀπρόοπτος
Ἐπιθυμῶ νὰ ἦμαι εἰς τὰς λύσεις μου,
Κ' ἐξ ὅτου, τύχῃ ἀγαθῇ, ποιήματα
— Ἃς ἔχῃ δόξαν ὁ χορὸς ὁ τῶν Μουσῶν —
Ἐφάνησαν μὲ χάσματα, κυρίαι μου,
Τῶν κρίσεών σας Ἱπποκλείδη οὐ φροντίς.
Ἰδοὺ, ἐλλειπτικά τιν' ἀστερίσκια
Σᾶς παραθέτω ἀποσιωπητικά·
Τὴν λύσιν ἀπαιτεῖτε; Τὸ ὑμέτερον
Συντρίψατε κρανίον νὰ τὴν εὕρητε.
Ἐμοὶ οὐδὲ φροντίς! Μοὶ ἀπωλέσθησαν
Οἱ πάπυροι, κ' αἱ δέλτοι κ' αἱ μεμβράναι μου.
Τί; ἐγὼ μόνος ἰδιωτελέστατα
Θὰ ἔχω τῶν ἰάβων μου τὰ κέρδεα;
Ἃς σκάψωσι καὶ οἱ μεταγενέστεροι
Εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς οἰκίας μου,
Ν' ἀνεύρωσι, καθὼς τοὺς λόγους εὗρον τοὺς
Τοῦ Ὑπερείδου καὶ ἑτέρων παμπληθῶν,
Τἀπολωλότα καὶ ἐμοῦ χειρόγραφα
Καὶ τ' ὄνομά μου τυπογράφοι καὶ σκαφεῖς
Αἰνῶσι καὶ ἀρχαιο . . . καὶ φιλόλογοι

. . . . . .

[Ἐλλείπουσι 205 στίχοι· οἱ δὲ προηγούμενοι ἐτέθησαν ἐν τῇ παρούσῃ μόνον ἐκδόσει.]

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Τῆς Μούσης ἡ βουλὴ οὖν νῦν τετέλεσται.
Ἰδοὺ καὶ πάλιν ὑπ' αὐτῆς εἰς ἄνθρωπον
Μετεμορφώθην! Τὄνομά της αἰνετὸν
Κ' εὐλογημένον εἰς αἰῶνα ἅπαντα!
Τοῦ δράματος τὴν λύσιν ἀνυπομονῶν
Νὰ ἴδω, ἔσπευσα εἰς τῆς Πηππελιοῦς
Δρομαίως τὴν οἰκίαν· ἀλλὰ δακρυα
Θερμὰ εὐθὺς ᾐσθάνθην εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.
Ὦ θλιβεροῦ ὡς ἀληθῶς θεάματος!
Λαμπάδας κ' ἱερεῖς καὶ ἐξαπτέρυγα
Συνθλιβομένους εἶδον πρὸ τοῦ θλιβεροῦ
Ἐκείνου οἴκου τῆς γραὸς Πηππελιοῦς.
Προσέρχομαι ἐκεῖ ἐν τάχει κ' ἐρωτῶ
Τὸν Σεργιάδην ἀπαντήσας « Τί αὐτὰ
Σημαίνουσιν, ὦ Σεργιάδη; » καὶ αὐτὸς
Ἐν δάκρυσιν ὁ τάλας ἀποκρίνεται
« Ἀπέθανεν ἡ Πηππελιώ! » — « ὤ τί κακόν!
Σὲ λόγου σου ὑγεία! ὦ τὴν δυςτυχῆ!
Καὶ πῶς ἀπέθανεν εἰπὲ, παρακαλῶ. » —

(Ἐλλείπουσιν 21 στίχοι).

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Εἰς τὴν ἐσχάτην καὶ πανύστατον μονὴν
Συνώδευσα τὴν γραῖαν Πηππελιὼ κ' ἐγώ.
Καὶ ὅτ' ἐπὶ τοῦ τάφου τὴν νεκρώσιμον
Εὐχὴν κ' ἐσχάτην ἔλεγον οἱ ἱερεῖς,
Χαμόθεν δρᾶκα ἔλαβον χοὸς ἐγὼ
Καὶ μ' εὐσεβῆ συμφύρας δάκρυα τὸν χοῦν
Ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς γραὸς κατέῤῥιψα,
Καὶ πρὸς τῶν ἱερέων τὰς θρησκευτικὰς
Εὐχὰς ἑνώσας καὶ τὴν δέησιν ἐμοῦ
Ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς της ἀναπαύσεως,
Ἐπέστρεψα ἐν θλίψει εἰς τὰ ἴδια.

ΜΑΡΙΑ.

(Συνέχεια, ἴδε τεῦχος ΔΖ'.)

—

ΚΕΦ. ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Καταφύγιον.

Ἡ Κυρία Λυδορῆ φθᾶσα εἰς τὸν θάλαμον τοῦ ἀδελφοῦ της, εὗρε τὸν ἐπίσκοπον ἀμελῶς κεκλιμένον ἐντὸς εὐρυχώρου ἀνακλίντρου καὶ βεβυθισμένον εἰς μυρίους γλυκεῖς ῥεμβασμούς. Ἅμα εἶδε τὴν ἀδελφήν του, ἥτις ἤρχετο ὁρμητικῶς νὰ διαῤῥήξῃ τὴν εὐάρεστον νωθρότητά του, τὸ πρόσωπον του, ἐφ' οὗ ἀπηχονίζετο ὑπνηρὰ, οὕτως εἰπεῖν μακαριότης, καὶ τὸ ὁποῖον ἐφαιδρύνετο ὑπὸ τῶν ἀναμνήσεων τῆς χρυσῆς του ἐποχῆς, ἔλαβεν αἴφνης ἔκφρασιν ἐγκαρτερικὴν, ἥτις δὲν διέφυγε τὴν παρατήρησιν τῆς γραίας.

— Ἡ παρουσία μου σὲ ἐνοχλεῖ, ἀδελφὲ, εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ χήρα μὲ φωνὴν διακεκομμένην ὑπὸ τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἔρχομαι σήμερον εἶναι πολὺ σοβαρὰ, καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἀργοπορίαν! Ἐὰν τόρα, ἐν τῇ στιγμῇ, δὲν δώσῃς τέλος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἐγὼ φεύγω παρευθὺς ἀπὸ τὸ σπῆτί σου.

— Γένοιτο, διελογίσθη ὁ ἐπίσκοπος. ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν ταύτην διὰ τῶν χειλέων ἢ διὰ τῶν βλεμμάτων, ἔσυρε ἀνάκλιντρον πρὸς τὴν ἀδελφήν του, καὶ ἐστράφη πρὸς αὐτὴν ὅπως τὴν ἀκροασθῇ. Ἡ κυρία Πενεβέντ ἦτο τοσοῦτον τεταραγμένη, ὥστε οὔτε νὰ καθήσῃ οὔτε νὰ σταθῇ εἰς μίαν θέσιν ἠδύνατο· διέτρεχε λοιπὸν μὲ μακρὰ βήματα τὸν θάλαμον στηρίζουσα ἰσχυρῶς τοὺς πόδας της ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Καὶ ἴσως ἄνευ τῶν τῆς βιαίων τούτων κινήσεων ἡ φωνή της δὲν ἤθελεν ἐξέλθει ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ὀργῆς συνεσταλμένου αὐτῆς λάρυγγος· διότι καὶ ἤδη ἡ φωνή της ἦτο πνιγηρὰ καὶ ἀνώμαλος.

— Ἡ Μαρία! ἀνέκραξε τέλος πάντων, ἡ Μαρία!.... ἡ προστατευομένη σου! δὲν εἶναι πέντε λεπτὰ ἀφ' ὅτου τὴν ἐπίασα ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀνταλάσσουσαν σχήματα ἐρωτικὰ ἀπὸ τὸ παράθυρον μὲ ἕνα νέον, μὲ τὸν ἔμπορον Παστελώτ! Τὴν ἀπέσυρα ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ τὴν ἔκλεισα εἰς τὸν κοιτῶνά μου, ἀφοῦ τὴν ἐστόλισα καθὼς τῆς ἔπρεπε διὰ τὴν διαγωγήν της..... καὶ ἦλθα.... Τί! γελᾷς μὲ τοὺς λόγους μου; Ὦ! οὐγέ σου! φαίνεται ὅτι σ' ἀρέσκει ν' ἀτιμάζουν τὸ σπῆτί σου; Παναγία μου! Παναγία μου! θὰ χάσω τὰς φρένας μου!

Τῷ ὄντι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπισκόπου εἶχεν ἱλαρυνθῆ ἐνῷ ἐλάλει ἡ Κυρία Λυδορῆ. Ἀφοῦ αὕτη τῷ διηγήθη τὴν ὑποτιθεμένην ἐρωτικὴν συνενόησιν τῆς Μαρίας μετὰ τοῦ ἐμπόρου, προστρίψας τὰς χεῖράς του εἶχε πλησιάσει μετὰ τοῦ ἀνακλίντρου πρὸς τὴν ἑστίαν ὅπως θερμάνῃ ἀνετώτερον τὰς πτέρνας τῶν παχυσάρκων ποδῶν του. Ἡ δὲ δυσαρέσκεια τότε μόνον ἀπηκονίσθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὅτε ἡ Κυρία Λυδορῆ τῷ διηγήθη τὰ βίαια μέσα, ἅτινα εἶχε μεταχειρισθῆ.

— Ἐχάλασες τὴν δουλειά!.... Ἀνέτρεψες τὸ πᾶν! ἀδελφή μου, εἶπε μετ' ἀξιοπρεπείας ὁ ἐπίσκοπος, μειδιῶν ἑαυτῷ, ὡς διὰ νὰ κολάσῃ ὁπωσοῦν τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του. Ἐὰν ἐπροσποιεῖσο ὅτι δὲν εἶδες τίποτε, μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, βεβαίως, ὁ Παστελώτ, ἤθελεν ἔλθει νὰ μὲ ἐπισκεφθῆ, καὶ νὰ μοὶ ζητήσῃ πανηγυρικῶς τὴν χεῖρα τῆς προστατευομένης μου. Ὁ Ἰωάννης Παστελώτ εἶναι τίμιος νέος, καὶ δὲν καταδέχεται ν' ἀγαπήσῃ κόρην εἰμὴ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὴν λάβῃ σύζυγον, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὴ ἡ κόρη εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν προστασίαν μου! Ὁ νέος εἶναι εὐσεβής, κόσμιος καὶ συνεσταλμένος ὡς μοναχή· αὐτὸς προμηθεύει καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐριοῦχα καὶ μεταξόπτιλα διὰ τὸν ἐπισκοπικὸν οἶκον. Ἀλλὰ μὲ τὰς κραυγάς σου καὶ μὲ τὴν ἀνεπιτήδειον βίαν σου ἀνέτρεψες τὸ πᾶν. Ναί, ἀδελφή μου, ἐφόβισες μὲ τὰς κραυγάς σου τὰ ὡραῖα πουλάκια, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ ψελλίζωσι τὸ ᾆσμα τοῦ ἔρωτος, καὶ τώρα δυσκόλως θὰ δυνηθῶμεν νὰ τοῖς ἀποδώσωμεν τὴν φωνήν.

— Τί λόγια εἶν' αὐτά;

— Λέγω ὅτι ἡ Μαρία δὲν ἠμποροῦσε νὰ εὕρῃ σύζυγον καταλληλότερον ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Παστελώτ, καὶ ὅτι θὰ προσπαθήσω νὰ ἀνορθώσω τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ἔφερες εἰς τὸν ἔρωτά των, ἐκφοβίζουσα αὐτοὺς τόσον ἀκαταλλήλως. Ἐλπίζω, χάρις τῷ Θεῷ, νὰ ἐπαναφέρω τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν των κατάστασιν.

— Καλά!! ἀφοῦ τόσον πολὺ φροντίζεις διὰ τὴν τιμὴν τοῦ σπητιοῦ σου, ἀφοῦ ἐννοεῖς τὰ χρέη σου τόσον καλά, ἠξεύρω καὶ ἐγὼ τί κάμνω! ἀνέκραξεν ἡ γραῖα.

Καὶ ἐξελθοῦσα ὁρμητικῶς τοῦ θαλάμου τοῦ ἀδελφοῦ της, ἔκλεισε τὴν θύραν μετὰ τοσαύτης βίας, ὥστε ὁ δυστυχὴς ἐπίσκοπος ἐνόμισεν ὅτι σφοδρὸς κρότος πυροβόλου προσέβαλε τὰ ἀκουστικά του ὄργανα· ἡ δὲ οἰκία ὁλόκληρος ἐκλονίσθη ἐκ θεμελίων.

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ δώσῃ τὴν ἐλαχίστην σημασίαν εἰς τὴν βιαίαν ταύτην πρᾶξιν, λαβὼν ἀπὸ τῆς ζώνης του ἀργυρᾶν σύριγγα, προσεκάλεσε δι' ἐπανειλιμμένων συρισμῶν τὸν θαλαμηπόλον.

— Πήγαινε εἰς τὸ *ἐρυθροῦν δένδρον*, εὗρε τὸν ἔμπορον Παστελώτ, εἰπέ του ἐκ μέρους μου τοὺς ἀσπασμούς μου, καὶ παρακάλεσέ τον νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ στιγμῇ ἐδῶ. Ἐὰν σ' ἐρωτήσῃ τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ζητῶ, εἰπέ του, ὅτι μοῦ χρειάζεται μεταξόπτιλον καὶ ἐριοῦχον διὰ νὰ κάμω ἕνα ῥάσον.

Ὁ θαλαμηπόλος ἀπῆλθε, καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἐπλησίασε πρὸς τὴν ἑστίαν· διότι, τὸ μὲν ἡ ἀδελφή του, τὸ δὲ ὁ ὑπηρέτης, ἀνοίγοντες τὴν θύραν εἶχαν ἀφήσει ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς ῥεῦμα ψυχροῦ ἀέρος, ὅστις προσέβαλε μέχρι κοκκάλων τὸν ῥιγηλὸν ἐπίσκοπον.

Μετὰ δεκα λεπτὰ τῆς ὥρας, ὁ Παστελὼτ ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ἐπισκόπου, ὅστις ἔκθαμβος παρετήρει τὸ γαλήνιον τοῦ νεανίου.

Ὦ! ὤ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἐπίσκοπος· ὁ πονηρός! δὲν εἶναι τόσον ἄπειρος ὅσον ἐγὼ ἐνόμιζον, καὶ ἔχει βλέπω ἀρκετὴν εὐστάθειαν. Τὸ πρᾶγμα φαίνεται ὀλίγον δύσκολον, μολαταῦτα ἂς ἴδωμεν.

Καλὴ ἡμέρα, Κὺρ Παστελώτ, εἶπεν εὐφροσύνως ὁ ἐπίσκοπος, εὐλογῶν τὸν ἐνώπιόν του γονυπετῆ νεανίαν, καὶ διατάττων αὐτῷ νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ καθήσῃ πλησίον του. Εἰπέ μου, παιδί μου, τί κάμνει ἡ ἀξιότιμος καὶ ἀγαθὴ μητέρα σου. καὶ ἠχαρίεσσα καὶ ὡραία ἀδελφήσου.

— Μὲ τὴν εὐχήν σας, Πανιερώτατε, εἶναι πολὺ καλά, ἀπεκρίθη ὁ ἔμπορος.

— Σύζυγος μόνον σὲ λείπει, τέκνον μου, καὶ εἶσαι ὁ εὐτυχέστατος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ἐὰν τοῦτο γενῇ, δὲν ἔχεις βεβαίως τί πλέον νὰ ἐπιθυμήσῃς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

— Πολλὰ ὀρθῶς λαλεῖτε, Πανιερώτατε!

— Καὶ διατὶ λοιπὸν δὲν νυμφεύεσαι;

— Διότι εἶμαι ἀκόμι πολὺ νέος, καὶ ὁ καιρός μου δὲν παρῆλθε, Πανιερώτατε! Ἐκτὸς τούτου δὲν εἶναι πρᾶγμα εὔκολον ὁ γάμος.

— Καὶ πῶς; εἶσαι νέος εὐειδὴς καὶ κομψός, πρὸς δὲ, εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῆς Soissons δὲν ὑπάρχει ἐμπορικὸν κατάστημα καλήτερον καὶ περιφημότερον τοῦ *ἐρυθροῦ δένδρου*, καὶ γνωρίζω ὅτι ἔχεις ἐπίσης καὶ τέσσαρας καλὰς οἰκίας! Μὰ τὴν Προστάτιδα τῆς πόλεως, ἀμφιβάλλω ἂν ὑπάρχῃ γυναῖκα ἢ εὐγενὴς κυρία ἥτις νὰ μὴ νομισθῇ εὐτυχὴς λαμβάνουσά σε διὰ σύζυγον. Ἠμπορεῖς νὰ ζητήσῃς τὴν χεῖρα ἐκείνης ἥτις σοὶ ἀρέσκει, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκφράσῃς τὴν κλίσιν σου, θέλεις ἔχεις μνηστήν.

— Πανιερώτατε, σᾶς εἶμαι πολλὰ ὑπόχρεως διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ καλοκἀγαθίαν σας! Ποῖαι εἶναι αἱ διαταγαὶ τῆς Πανιερότητός σας, διὰ τὰς ὁποίας μ' ἐκράξατε;

— Κύτταξε ἐκεῖ τὸν πονηρόν! ὑπετραύλισεν ὁ ἐπίσκοπος· τὴν ἀπάθειάν του ἤθελε ζηλεύσει καὶ ὁ κατακτητικώτερος ἱππότης τῆς αὐλῆς Ἐρρίκου τοῦ Β'. Ἔλα τώρα, μὴ προσποιεῖσαι· γνωρίζω ὅλα τὰ διατρέξαντα! Σὲ εἶδαν ὅταν μετήλλαξες χειρονομίας καὶ βλέμματα ἐρωτικὰ μὲ μίαν ὡραίαν νέαν, ἡ ὁποία, μὰ τὸν Θεόν! εἶναι ἀξία τῆς ἐκλογῆς σου.

— Σᾶς ὀμνύω, Πανιερώτατε, ὅτι δὲν ἐννοῶ οὐδὲ λέξιν ἐξ ὅσων μοὶ κάμνετε τὴν τιμὴν νὰ μοὶ εἰπῆτε.

Ὁ ἐπίσκοπος ἐκλονίσθη ὑπὸ τῆς ἀταραξίας τοῦ νεανίου.

— Πῶς! ἐπανέλαβε, καὶ πρὸ ὀλίγου ἀκόμι δὲν εἶχες ἐρωτικὰς συνενοήσεις μὲ τὴν ἐπιτροπευομένην μου, τὴν Μαρίαν;

— Πανιερώτατε, εἶπεν οὗτος, πρὸ ὀλίγου συνδιεσκέδαζον εἰς τὸν κῆπον μὲ τὴν μητέρα μου καὶ τὴν ἀδελφήν μου. Ἡ ἀδελφή μου παρετήρησεν εἰς ἓν παράθυρον τοῦ παλατίου μίαν γυναῖκα, ἥτις μᾶς ἔβλεπε, καὶ τότε ἐπαύσαμεν τὰ παιγνίδιά μας· διότι συνεστάλημεν συλληφθέντες ἐπ' αὐτοφώρῳ, παίζοντες ὡς παιδία, ὑπὸ τῆς ἀξιοτίμου ἀδελφῆς σας, κυρίας κομήσσης τοῦ Πενεβέντ Ἀντ' αὐτῆς ὅμως ἀνεγνωρίσαμεν ἀκολούθως τὴν δεσποσύνην Μαρίαν.

Ἤδη ἐμειδία ὁ ἐπίσκοπος· ἀλλὰ τὸ μειδίαμα τοῦτο συνώδευσε πνιγηρὸς στεναγμός, διότι, ὡς ἐπείσθη, ὁ Παστελὼτ ὡμολόγει τὴν ἀλήθειαν.

— Ἐπείσθην, ὅτι συνέβη παρεξήγησις καὶ πλάνη, τέκνον μου, καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρξαν ἐρωτικὰ βλέμματα οὔτε διὰ τὴν ἀδελφήν μου, οὔτε διὰ τὴν προστατευομένην μου. Σοὶ ζητῶ συγγνώμην, παιδί μου. Αὔριον θέλω στείλει τὸν ῥάπτην μου εἰς τὸ κατάστημά σου νὰ λάβῃ τὸ ἀναγκαῖον ῥοῦχον δι' ἓν νέον ῥάσον, Ὑγείαινε!

Ὁ Παστελὼτ ἐγονυπέτησεν ἐκ νέου ὅπως λάβῃ τὴν ἐπισκοπικὴν εὐλογίαν, ἣν τῷ ἔδωκεν ὁ ἀγαθὸς πνευματικός· ὅστις, ἐνῷ ὁ νεανίας ἀπεμακρύνετο, διεύθυνθη βραδέως, καθόσον τὰ γηραιά του σκέλη τὸ ἐπέτρεπον, πρὸς τὸν θάλαμον τῆς ἀδελφῆς του.

— Παρεξήγησις! πλάνη! εἶπεν ἀσθμαίνων ὁ ἐπίσκοπος, καὶ σύρας ἀνάκλιντρον κατέπεσεν ἐπ' αὐτοῦ, διότι ἡ σπουδὴ μεθ' ἧς ἔδραμε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν προστατευομένην του, τὸν εἶχεν ἀποπνίξει. Κἀμμία συνενόησις δὲν ὑπάρχει, μεταξὺ τοῦ νέου καὶ τῆς Μαρίας. Ὁ δυστυχὴς Παστελὼτ, προσέθηκε μειδιῶν ὁ ἐπίσκοπος, ἐνόμισεν ὅτι ἦσο σύ, ἀδελφή μου, εἰς τὸ παράθυρον.

Τὸ μειδίαμα τοῦ ἐπισκόπου δὲν διέρυγε τὸ ὀξυδερκὲς ὄμμα τῆς κυρίας Πενεβέντ, ἥτις ὠχρίασεν ἐκ τῆς λύσσης.

— Ἀδιάφορον μοῦ εἶναι ἂν ἐσὺ γίνεσαι παίγνιον τοῦ Παστελώτ! Δὲν σκοτίζομαι πλέον μὲ τοὺς ἔρωτας τῆς Μαρίας καὶ μὲ τὰ μωρολογήματα τοῦ Παστελώτ!

— Λοιπὸν γνωρίζεις τὴν ἀλήθειαν;

— Γνωρίζω, ναί, γνωρίζω ὅτι ἐδίωξα τὸ σκάνδαλον ἀπὸ τὸ σπῆτι!

— Τὴν Μαρίαν! Πῶς! Ἐδίωξες τὴν Μαρίαν! Ἐδίωξες ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου τὸ πτωχὸν καὶ ὀρφανὸν κοράσιον, διότι ἡ κακία σου καὶ ἡ δυστροπίασου τὸ νομίζει ἔνοχον! Ὀμνύω εἰς τὸν Θεὸν ὅτι δὲν θὰ σοὶ τὸ ἐπιτρέψω! Ποῦ εἶναι ἡ νέα! Θέλω νὰ τὴν φέρῃς ἐν τῇ στιγμῇ. Πρόσεξε νὰ μὴ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας μου οὐδὲ βῆμα, ἢ δ' ἄλλως, τετέλεσται! Καὶ δὲν ἐσκέφθης ὅτι ἡ δυστυχὴς κόρη δὲν ἔχει ἄλλον προστάτην εἰς τὸν κόσμον παρὰ ἐμέ; Δὲν ἠσχύνθης νὰ τὴν διαβάλῃς αἰσχρῶς, καὶ ἀκολούθως νὰ τὴν ῥίψῃς εἰς τοὺς δρόμους; διὰ νὰ ὑποστηρίξῃς τὴν κακότροπον ἰσχυρογνωμοσύνην σου; Ἀ! ὄχι! ἀρκετὰ ὑπέφερα ἕως τώρα τὰς ἰδιοτροπίας σου· ἀλλὰ, μὰ τὸν Σταυρωθέντα, τὴν φορὰν ταύτην δὲν σοὶ τὸ συγχωρῶ!

Καὶ ἐξῆλθε ἀφήσας τὴν χήραν ἔκπληκτον, ἰδοῦσαν τὸν ἀδελφόν της, πρώτην ἤδη φορὰν, ἐπὶ τοσοῦτον ἠρεθισμένον καὶ ἀνθιστάμενον εἰς τὰς πράξεις της.

Ἡ κόμησσα, ἅμα ἐξελθοῦσα τοῦ θαλάμου τοῦ ἀδελφοῦ της, μετέβει εἰς τὸν κοιτῶνα ὅπου εἶχεν ἐγκλείσει τὴν Μαρίαν, καὶ χωρὶς νὰ προφέρῃ οὐδὲ γρῦ, ἐπιληφθεῖσα τῆς νεανίδος ἀπὸ τοῦ βραχίονος, τὴν ὡδήγησεν, ἢ μᾶλλον τὴν ἔσυρε μέχρι τῆς ἐξωτερικῆς θύρας τοῦ ἐπισκοπικοῦ παλατίου, καὶ αὐτόθι, δείξασα πρὸς αὐτὴν διὰ τοῦ δακτύλου τὴν φλιὰν, τῇ εἶπε.

— Ἐὰν τολμήσῃς νὰ πατήσῃς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἐὰν ἀποπειραθῇς νὰ εἰσέλθῃς πάλιν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν, θὰ διατάξω νὰ σὲ διώξουν μὲ τὸ ξύλον, καθὼς ἁρμόζει εἰς κοράσια τοῦ εἴδους σου. Πήγαινε νὰ εὕρῃς τὸν ἐραστήν σου, ἀλλὰ νὰ μὴ τολμήσῃς ποτὲ νὰ προφέρῃς οὔτε τὸ ὄνομά μου, οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ μου, διότι ἄλλως ὁ δήμιος θὰ σὲ ἐξορίσει ἀπὸ τὴν πόλιν, καθὼς ἐγὼ σὲ ἐξώρισα ἀπὸ αὐτὴν τὴν οἰκίαν.

Καὶ εἰσελθοῦσα, ἐγκατέλιπε τὴν ταλαίπωρον Μαρίαν ἐμβρόντητον, ἀγωνιῶσαν, καὶ ἐκτὸς ἑαυτῆς· κατέπεσεν ἡ δυστυχὴς καταβεβλημένη ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος καὶ ἤρχισε νὰ θρηνῇ, τὴν κεφαλὴν κρατοῦσαν κεκρυμμένην ἐντὸς τῶν χειρῶν της. Τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁ Παστελὼτ, ἐξελθὼν, ὡς ἴδαμεν, τοῦ ἐπισκοπικοῦ θαλάμου, ἀπήρχετο εἰς τὸ κατάστημά του, ἀλλὰ τοσοῦτον ἦτο ἀπησχολημένος ὑπὸ τῆς ἀλλοκότου συνδιαλέξεώς του μετὰ τοῦ ἐπισκόπου, ὥστε προσέκρουσε διὰ τοῦ ποδὸς τὴν Μαρίαν, χωρὶς νὰ τὴν εἴδῃ. Ἡ νεᾶνις ἀνύψωσε μηχανικῶς τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ Παστελὼτ ἀνεγνώρισε τὴν προστατευομένην τοῦ ἐπισκόπου.

— Δεσποσύνη Μαρία! ἀνέκραξεν ὁ νεανίας. Αὕτη δὲ ἀπήντησε διὰ λυγμῶν.

— Ἐννοῶ τί τρέχει, εἶπεν ὁ Παστελώτ· ἡ κακότροπος ἐκείνη γυνὴ σᾶς ἀπέβαλε τῆς οἰκίας! Σᾶς τιμωρεῖ, δεσποσύνη, ἕνεκα τῆς ἀτυγγνώστου πλάνης της· ἐγὼ δὲ εἶμαι ὁ ἀθῶος αἴτιος τῆς συμφορᾶς σας! Ἴδωμεν ὅμως, προσέθηκε μετὰ πραότητος, ὁποῖα εἶναι τὰ σχέδιά σας; Τί σκοπεύετε νὰ κάμετε; χρέος μου εἶναι νὰ σᾶς συνδράμω μὲ τὰς συμβουλάς μου καὶ μὲ τὴν προστασίαν μου. Ποῦ θέλετε νὰ σᾶς ὁδηγήσω;

— Φεῦ! κύριέ μου, μή πως καὶ ἐγὼ ἠξεύρω ποῦ; Δὲν γνωρίζω *κανένα* εἰς τὸν κόσμον! Εἶμαι ἄσκος καὶ ἀπροστάτευτος! Δὲν μοὶ μένει ἤδη παρὰ ὁ θάνατος!

— Ὄχι δεσποσύνη, εἶπεν ὁ ἀγαθὸς νεανίας, κατανυχθεὶς ὑπὸ τοσούτης ἀπελπισίας, ὄχι, δὲν πρέπει νὰ καταντήσητε εἰς τὸ λυπηρὸν τοῦτο ἄκρον. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτε ὁ τόπος, οὔτε ἡ στιγμὴ δὲν εἶναι κατάλληλος εἰς τοιαύτην συνδιάλεξιν, κάμετέ μοι τὴν τιμὴν νὰ ἔλθητε εἰς τὸ οἴκημα τῆς μητρός μου, ὅπου θέλετε εὕρει προστασίαν λυσιτελεστέραν καὶ ἁρμοδιωτέραν τῆς

ἰδικῆς μου. Παύσατε τὰ δάκρυά σας, δεσποσύνη, καὶ σᾶς ὁρκίζομαι εἰς πᾶν ὅ,τι ἔχω ἱερόν, ὅτι οὔτε ἡ μήτηρ μου, οὔτε ἐγὼ δὲν θέλομεν σᾶς ἐγκαταλείψει ποτέ.

— Θαυμάσια! λαμπρὰ σκέψις! διέκοψεν αὐτὸν ἡ βαρεῖα καὶ καλοκάγαθος φωνὴ τοῦ ἐπισκόπου, ὅστις πλησιάσας ἐλαφρῶς καὶ ἀθορύβως παρὰ τὸν Παστελὼτ καὶ τὴν Μαρίαν εἶχεν ἀκούσει τὴν συνομιλίαν των. Λαμπρὰ σκέψις τῇ ἀληθείᾳ! Εὖγε, κύριε Παστελὼτ, εἶσαι εὐγενὴς νέος, καὶ σὺ Μαρία, μ' ὅλας τὰς μωρὰς καὶ ἀδίκους ὑποψίας τῆς ἀδελφῆς μου, εἰσέλθε εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐγὼ θέλω τὴν ὑποχρεώσει ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν πλάνην της.

Ἡ Μαρία ἐφρικίασεν ἀκούσασα τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἐπισκόπου, καὶ ἐπλησίασε μηχανικῶς πρὸς τὸν ἔμπορον.

— Εἶναι ἀληθές, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐπίσκοπος, ὅτι μὲ τὴν ἀδελφήν μου ζῇ τις βίον ἀφόρητον, καὶ ὅτι τὰ σημερινὰ συμβάντα δὲν θέλουν τὴν καταστήσει καλητέραν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου, ἐὰν καταφύγῃς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου Παστελὼτ, ἡ ἀδελφή μου θέλει θριαμβεύσει καὶ ματαίως θὰ ἐπικαλοῦμαι τότε τὴν ἀλήθειαν. ἡ διαβολὴ θέλει ἐξακολουθήσει βοῶσα καὶ ζητοῦσα λόγον διατί κατέφυγες εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον σοῦ ἀποδίδουν ὡς ἐραστήν. Ὄχι, πρέπει νὰ εὕρωμεν κάνὲν ἄλλο μέσον καταλληλότερον πρὸς ἀποφυγὴν ὅλων τούτων.

— Τὸ μέσον εἶναι ἁπλούστατον, Πανιερώτατε, εἶπεν ὁ Ἰωάννης.

— Τί εὐχή! ἀνέκραξεν ἔκπληκτος ὁ ἐπίσκοπος, τὸ εὗρες τόσον εὔκολα; Ὁποία ζέσις καὶ ἀφοσίωσις! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀγαθὸς ἱερεύς· ἐὰν ἕως τόρα ὁ ἔρως δὲν εἶχε μέρος εἰς τὸ δράμα, τόρα ὅμως λαμβάνει σημαντικόν. Καὶ ποῖον εἶν' αὐτὸ τὸ μέσον, τέκνον μου;

— Νὰ ὁδηγήσητε, Πανιερώτατε, τὴν δεσποσύνην Μαρίαν εἰς τὴν θείαν μου Αἰκατερίνην Μαργερίνην, τὴν ἀδελφὴν τῆς μητρός μου, ἥτις ἔχει ἐμπορικὸν κατάστημα ὑφασμάτων λινῶν, κείμενον εἰς τὴν ἀγορὰν, μὲ τὴν ἐπιγραφὴν *ὁ Χρυσοῦς Μαργαρίτης*· θέλετε τῇ εἴπῃ, ὅτι ἐπιθυμεῖτε νὰ δώσητε εἰς τὴν δεσποσύνην το ἐπάγγελμα τῆς ἐμπόρου, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο θέλετε νὰ τὴν θέσετε παρ' αὐτῇ ὡς μαθήτριαν. Ἡ σύστασίς σας, Πανιερώτατε, θέλει ὑπερνικήσει πᾶσαν δυσκολίαν, διότι ἡ θεία μου Μαργερίνη ἤθελε παραδεχθῇ καὶ θυσίαν μεγαλητέραν χάριν μιᾶς προσωπικῆς ἐπισκέψεως τῆς Πανιερώτητός σας.

— Τί λέγεις περὶ αὐτοῦ τοῦ σχεδίου, φιλτάτη Μαρία; ἠρώτησεν ὁ ἐπίσκοπος.

— Ὦ! τὸ παραδέχομαι μετ' εὐγνωμοσύνης.

— Καλά! πολὺ καλά! ἀνεβόησεν ὁ ἱερεύς. Τὸ ἐν ὑπαίθρῳ συνέδριον διαλύεται! Σπόγγισε τὰ δάκρυά σου, Μαρία, καὶ λάβε τὸν βραχίονά μου. Σὺ δὲ, τέκνον μου, ἐπάνελθε εἰς τὸ κατάστημά σου, καὶ σιωπὴ ἐφ' ὅσων διέτρεξαν. Τὸ μυστικὸν αὐτὸ θὰ μείνει μεταξὺ τῶν τεσσάρων ἡμῶν, δηλαδὴ, τῆς ἀδελφῆς μου, ἡ ὁποία δὲν ἐξέρχεται ποτὲ τῆς οἰκίας, ἐμοῦ, ὅστις δὲν θὰ τὸ εἴπω κάνενὸς, καὶ ὑμῶν τῶν δύο, τοὺς ὁποίους διατάττω νὰ μὴ ἀνοίξητε τὸ στόμα σας ἐπὶ τούτου, οὔτε ἐνώπιον τῆς θείας σου, ἀκούεις Ἰωάννη, οὔτε ἐνώπιον τῆς μητρός σου, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐνώπιον τῆς ὡραίας ἀδελφῆς σου. Χάρις τῷ Θεῷ δὲν ἀπέρασε κάνεὶς ἔμπροσθεν τοῦ παλατίου διαρκούσης τῆς συσκέψεώς μας, καὶ διὰ τοῦτο σᾶς ἐκράτουν κεκρυμμένους ὄπισθεν τῆς στήλης. Ὑγίαινε, κὺρ Παστελώτ.

Ὁ μὲν ἔμπορος ἀπεχαιρέτησε τὸν ἐπίσκοπον ἐδαφιαίως, ἡ δὲ Μαρία καὶ ὁ προστάτης αὐτῆς διευθύνθησαν πρὸς τὸ ὑφασματοπωλεῖον τῆς Μαργερίνης.

Ἡ Κυρὰ Μαργερίνη ἐνησχολεῖτο εἰς πώλησιν ἐμπορευμάτων μετὰ τινων ἀγοραστῶν, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὸ κατάστημα. Ἅμα ἰδόντες αὐτὸν, οἱ παρευρισκόμενοι ἐγονυπέτησαν ἅπαντες, ὁ δὲ ἐπίσκοπος τοῖς ἔδωκε τὴν εὐλογίαν. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς ἐκπλήξεως καὶ τῆς χαρᾶς ἣ ἠσθάνθη ἡ ἔμπορος, τιμηθεῖσα διὰ τῆς ἐπισκέψεως τοιούτου προσώπου.

— Χαίρω διότι σὲ βλέπω ὑγιαίνουσαν, ἀγαπητὴ Μαργερίνη, εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος μεγαλοφώνως καὶ οὕτως ὥστε ν' ἀκουσθῇ παρὰ τῶν πλουσίων πολιτῶν οἵτινες ἐπλήρουν τὸ κατάστημα· διότι ἤξευρε πόσον ἡ δημοτικότης αὕτη ἤθελεν ὑποχρεώσει τὴν ἔμπορον· ἔρχομαι νὰ σοῦ ζητήσω μίαν χάριν. Τὴν νέαν αὐτὴν ἀγαπῶ ὡς ἰδίαν μου θυγατέρα· τρελαίνεται διὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ εἴδους σας, καὶ ἐσκέφθην, ὅτι κάνεὶς παρὰ τὴν κυρὰ Μαργερίνην, δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς καλήτερος διδάσκαλος διὰ τὴν μαθήτριάν μου. Σοὶ τὴν ἔφερα λοιπὸν, καὶ παραδέχομαι οἱανδήποτε συμφωνίαν προτείνῃς· πρὸς τούτοις θὰ ἔρχομαι συχνὰ νὰ ἐπισκέπτωμαι τὴν ἐπιτροπευομένην μου. Καὶ εὐλογήσας ἐκ νέου τὴν ἐνώπιόν του γονυκλινῆ ὁμήγυριν, ἀπεχαιρέτησε τὴν κυρὰν Μαργερίνην, ἠσπάσθη ἐπὶ τοῦ μετώπου τὴν Μαρίαν καὶ ἀπεσύρθη, ἀφήσας τὴν ἔμπορον παράφορον ἐκ χαρᾶς καὶ γόμφου· αὕτη δὲ, ὑπηρετήσασα ἐν βίᾳ τοὺς θαμένας της, ἐπλησίασε πρὸς τὴν μαθήτριάν της καὶ τῇ ἐζήτησεν τὴν ἄδειαν νὰ τὴν ἀσπασθῇ, Χάρις εἰς τοὺς φιλοφρονητικοὺς αὐτῆς τρόπους, ἡ κυρὰ Μαργερίνη δὲν ἐβράδυνε νὰ προσκτήσῃ τὴν φιλίαν τῆς κόρης, τῆς τοσοῦτον σκληραγωγηθείσης παρὰ τῆς σκληροκαρδίου ἀδελφῆς τοῦ ἐπισκόπου.

Μετὰ τὰ καλοκάγαθα ταῦτα προοιμία, εἰσήγαγε καὶ ἐντῶκισε τὴν Μαρίαν ἐντὸς θελκτικοῦ θαλαμίσκου, τοῦ ὡραιοτέρου τῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἀκολούθως ἐπελήφθη τῆς ἐνδυμασίας τῆς μαθητρίας της· διότι ἡ διηνθισμένη ἐσθὴς τῆς νεάνιδος δὲν ἥρμοζε πλέον εἰς τὸ νέον αὐτῆς ἐπάγγελμα. Ἐπελήφθησαν λοιπὸν ἀμφότεραι τοῦ ἔργου, καὶ περὶ δείλην ὀψίαν εἶχον ἑτοίμην ἐσθῆτα τοιαύτην οἵαν ἐφόρουν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ ἰδιώτιδες τῆς πόλεως Soissons. Τὴν ἐπαύριον πάντες ἐν τῇ πόλει ἐγίνωσκον, ὅτι ἡ Αὐτοῦ Πανιερότης ὁ ἐπίσκοπος εἶχε τοποθετήσει τὴν ἐπιτροπευομένην του ὡς μαθήτριαν παρὰ τῇ Μαργερίνῃ, καὶ ὅλοι ἐφθόνουν τὴν ἔμπορον, μάλιστα δὲ ὅταν εἶδον τὸν ἐπίσκοπον ἐλθόντα νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ αὖθις τὴν εὐδαίμονα γυναῖκα, νὰ καθήσῃ μὲ οἰκειότητα εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ καταστήματος δωμάτιον, καὶ νὰ καταδεχθῇ ποτήριον ἐξαισίου ἐλιξηρίου ἐκ ριβοσίων, οὕτινος ἡ κυρὰ Μαργερίνη, ὡς ὁ ἐπίσκοπος εὑηρεστήθη νὰ τὸ ὁμολογήσῃ, ἐγίνωσκε τὴν κατασκευὴν παρὰ πᾶσαν ἄλλην οἰκοκυρὰν ὑπάρξασαν, ὑπάρχουσαν, ἢ μέλλουσαν νὰ ὑπάρξῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΟΥΜΦΡΕΙΟΣ ΔΑΙΒΥ.

Ὁ Δαίβυ ἦν υἱὸς ξυλουργοῦ, κατοικοῦντος ἐν Πενζανκίᾳ Penzance τῆς cornvvall, κομητείας γραφικωτάτης καὶ πλουσιωτάτης εἰς μεταλλεῖα. Παῖς ὤν, ἠρέσκετο πολὺ νὰ διατρέχῃ τοὺς παρὰ τὴν παραλίαν βράχους, συλλέγων τὰ πρὸς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου σπινθηρίζοντα λιθάρια καὶ φαινόμενα ὡς συμπεφυρημένα μετὰ κόνεως χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἢ λίθους σπογγώδεις μυρία κελλία ἐμπεριλαμβάνοντας, ἢ ἡμιλελιθωμένα κογχύλια, ὧν τὰ μαργαρώδη ἀπαυγάσματα μεταβάλλονται εἰς διαφανῆ καὶ χιονόλευκον ἀλάβαστρον. Διὰ τὸ φιλοπερίεργον καὶ ὀξὺ τοῦτο πνεῦμα, τὰ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν παραλίαν ῥιπτόμενα προϊόντα ἦταν τόσαι κατακτήσεις τόσαι ἐρεύνης ἀντικείμενα. Τοῦ ἡλίου ἀνερχομένου πρὸς τὸν ὁρίζοντα, τὸ παιδίον ἐπανήρχετο οἴκαδε, κομίζον τοὺς θησαυρούς του· τὴν δ' ἑσπέραν περικυκλωμένον ὑπὸ πολλῶν συνομηλίκων του, διηγεῖτο φανταστικὰς ἱστορίας τῶν πνευμάτων τῶν κατοικούντων ὑπὸ τὰ κυανᾶ τῆς θαλάσσης ὕδατα, ἐντὸς τῶν κοραλίνων σπηλαίων, ἢ ἐν τῷ βάθει τῶν σκοτεινῶν ἀντρων καὶ τῶν διαλαμπῶν μεταλλορυχείων, ἔνθα τὰ μέταλλα λομβάνουσιν ὕπορξιν. Ὁ αὐτοσχεδιαστής μας ἦτο μόλις ὀκταετὴς τὴν ἡλικίαν, ὅτε διὰ τῆς φαντασίας εἰσέδυεν οὕτως εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, ὀνειροπολῶν κόσμους, πλοῦτον, καὶ κάλλος. Οἱ συνεταῖροί του ἐθαύμαζον ἀκούοντες ταῦτα τὰ διηγήματα· ὁ δὲ Δαίβυ παραφερόμενος ὑπὸ τῆς πρὸς τὸ θαυμασιῶδες ῥοπῆς του, ἐφεύρισκε καὶ μύθους ἱππότων περιπλανωμένων, οἵτινες πρὸς ἐπίτευξιν τύχης περιηγούμενοι, ἐκαθάριζον τὸν κόσμον ἀπὸ τῶν γιγάντων καὶ τῶν δρακόντων. Ἠγάπα καθ' ὑπερβολὴν τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐπιφυλλίζων μόνον βιβλίον, ἀνέλυεν αὐτὸ ἀκολούθως μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀκριβείας· τὴν δύναμιν δὲ ταύτην διετήρησε καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον.

Ἐκκαιδεκαέτης γενόμενος ἐτέθη παρὰ τοῦ πατρός του παρά τινι φαρμακοχειρούργῳ τῆς Πενζανκίας, τοῦ ὁποίου πάραυτα μετέβαλε τὸ ἀνώγειον εἰς χημεῖον, διαθέτων, μετὰ θαυμασίας ἐπιδεξιότητος τῶν φιαλίων, καὶ τῶν ἐγδίων τοῦ φαρμακοποιείου, τῶν χυτρῶν καὶ ἄλλων ἀγγείων τοῦ μαγειρείου, καὶ σχηματίζων ἐκ τούτων τὰ σκεύη καὶ δοχεῖα ὧν εἶχεν ἀνάγκην, ἐν τῇ μεγίστῃ ἀπελπισίᾳ τοῦ κυρίου του, ὅστις ἀνέκραζε « τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶναι ἀδιόρθωτον! ὁ ὀκνηρὸς θὰ μᾶς τιναξῇ ἡμᾶς καὶ τὴν οἰκίαν εἰς τὸν ἀέρα! » Ἐνίοτε ὅμως, κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς εὐθυμίας του, ἐκάλει αὐτὸν « φιλόσοφον » ἢ σὶρ Οὐμφρεῖον » προσωνίζων οὕτω τὰς τιμὰς ἃς ἡ ἐπιστήμη του ἔμελλε νὰ τῷ περιποιήσῃ ποτέ.

Ὁ Δαίβυ συνήθιζε τότε νὰ πηγαίνῃ νὰ λαμβάνῃ τὸ τέτον μέ τινα γηραιὰν θείαν του, ἣν ὑπερβολικὰ ἠγάπα, καὶ ἥτις κατώκει ἡμίσειαν λεύγαν μακρὰν τῆς πόλεως, παρὰ τὴν ἀκτήν. Ὁ ἥρως μας ὠπλισμένος μὲ σφυρίον, ἀπέσπα, καθ' ὁδὸν ἀπὸ τῶν βράχων τεμάχια γρανίτου λίθου, καὶ ὅτε, ἀπέκαμνε πλέον ἀναζητῶν δείγματα ὀρυκτολογικὰ, ἐκάθητο ἐπί τινος λίθου, ἔγραφε στίχους, οὓς ἀπήγγελλε γεγωνείᾳ τῇ φωνῇ μεταξὺ τοῦ πατάγου τῶν κυμάτων καὶ τοῦ συρισμοῦ τῶν ἀνέμων, προσπαθῶν οὕτω νὰ ὑπερνικήσῃ φυσικόν τι ἐλάττωμα προφορᾶς, οὕτινος κατώρθωσε τέλος ν' ἀπαλλαγῇ ἐντελῶς. Ἄλλοτε, ῥιμβάζων, ὠνειροπώλει ἔνδοξον μέλλον καὶ περίβλεπτον ὑπόληψιν.

Τὸ πρῶτον αὐτοῦ χημικὸν πείραμα ὑπῆρξε τὸ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐντὸς τῆς κύστεως τοῦ φύκου ἐγκεκλεισμένου ἀέρος. Ἠθέλησε νὰ πεισθῇ, ἐὰν τὰ γήϊνα φυτὰ ἀνανεοῦσι τὴν ἀτμοσφαῖραν τῶν γηΐνων ζώων, ὡς τὰ θαλάσσια φυτὰ διατηροῦσι τὴν ἰσορροπίαν τῆς ὠκεανείου ἀτμοσφαίρας.

Ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα εἰς πειράματα τοσοῦτον πολυσύνθετα καὶ σπουδαῖα, τῷ ἐπῆλθεν εὐτυχὴς σύμπτωσις. Ὁ χειροῦργος Γαλλικοῦ τινὸς πλοίου, ναυαγήσαντος παρὰ τὴν παραλίαν, ἐδωρήσατο αὐτῷ, εἰς ἀνταμοιβὴν μικρῶν τινων ἐκδουλεύσεων, θήκην ἐκ χειρουργικῶν ἐργαλείων· πάραυτα ὁ Δαίβυ ὠρελήθη τοῦ δώρου, κατασκευάσας δι' ἑνὸς ἐξ αὐτῶν ἀεραντλίαν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον.

Ἡμέρα τινὰ, ἐπιστρέφων ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ἐδήχθη ὑπὸ κυνὸς, ὃν ἐνόμισε κατειλημμένον ὑπὸ ὑδροφοβίας· ἐν τῇ στιγμῇ περιέταμε τὸ δηχθὲν μέρος διὰ τοῦ μαχαιριδίου του, ἐπορεύθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐκαυτηρίασε τὴν πληγὴν, καὶ δὲν ὡμολόγησε τὸ συμβὰν ἢ μετὰ τὴν ἐγχείρισιν, ἥτις ἦν ἀρκούντως βαρεῖα, κρατήσασα αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ἑβδομάδας. Ὡς πρὸς τὸ συμβὰν τοῦτο, πολλάκις ἔλεγε μετὰ ταῦτα, ὅτι τὸ ἄλγος καθίσταται ἀνύπαρκτον ὅταν ἅπασα ἡ τῆς ψυχῆς ἐνέργεια ἐξανίσταται κατ' αὐτοῦ.

Ἑτέραν τινὰ ἡμέραν, ἐνῷ παρὰ τὴν θύραν τοῦ φαρμακείου διεσκέδαζεν ἐφ' ἵππου ταλαντευόμενος, ὁ Κ. Γιλβέρτος, πρόεδρος τῆς ἐν Λονδίνῳ βασιλικῆς ἑταιρίας, διέβη παρὰ τῇ ὁδῷ. Ἡ ἀλλόκοτος διασκέδασις τοῦ νεανίου, ἢ ἐπὶ τὸ ἀγροῖκον διαστροφὴ τῶν χαρακτηριστικῶν του, — διότι ἐκ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας εἶχε προσεκτήσῃ τὴν τέχνην τοῦ μορφάζειν, — ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ διασήμου ἀνδρός. Ὁ συνοδοιπόρος του τῷ εἶπεν, ὅτι τὸ παράδοξον ἐκεῖνο πρόσωπον ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ ξυλουργοῦ Δαίβυ· προσέθηκε δὲ ἀκολούθως « εἶναι ἐμμανὴς διὰ τὴν χημείαν, καὶ κάμνει ἀδιακόπως πειράματα. » — Πειράματα! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Γιλβέρτος, θέλω λοιπὸν νὰ τὸν εἴδω καὶνὰ συνομιλήσω μετ' αὐτοῦ.» Μετὰ μικρὰν συνδιάλεξιν, προσεκάλεσε τὸν Δαίβυ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἔθεσεν ὑπὸ τὴν διάθεσίν του ὁλόκληρον αὐτοῦ τὴν βιβλιοθήκην. Τὸ ἑπόμενον ἔτος, ὁ Γρηγόριος Watt, υἱὸς τοῦ περιωνύμου Jawes matt, ἦλθεν εἰς Πενζανκίαν καὶ, κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, κατέλυσεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Δαίβυ. Δύο πνεύματα, τοσαύτην ἀναλογίαν πρὸς ἄλληλα ἔχοντα, τοσαύτας δὲ συμπαθείας κοινὰς, δὲν ἠδύναντο νὰ μείνωσιν ἐπὶ πολὺ ἀποκεχωρισμένα. Ὁ Δαίβυ συνδιελέχθη τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ νέου φίλου του περὶ μεταφυσικῆς, ἥτις τότε ἀπησχόλει αὐτὸν ὅσον καὶ ἡ χημεία. Ἀνέπτυξεν ἐνώπιόν του σύστημα ὅλως θρησκευτικὸν, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ξένος ἔμεινεν ἀπαθὴς, ἀλλ' ἅμα ὁ λόγος περιέπεσεν εἰς ἐπιστημονικὰς συζητήσεις,

ὁ Watt ἐνεψυχώθη. Συνδιελέχθησαν περὶ χημείας, ὁ δὲ Δαίβυ ἐκήρυξεν, μετὰ τῆς βεβαιότητος ἐκείνης ἥτις τὸ πρῶτον ἀπελπίζει καὶ ἐκπλήττει ἑνταυτῷ, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ ὑπάρχουσα, ὅτι ἤθελεν ἐπιχειρήσει νὰ ἀνατρέψῃ, ἐν διαστήματι ἡμισείας ὥρας, τὴν Γαλλικὴν θεωρίαν, θεωροῦσαν τὰ ὀξείδια ὡς μόρια ὀξυτενῆ, τὰ δὲ ἀλκάλια ὡς θήκας τῶν ὑποτιθεμένων τούτων αἰχμῶν. Ὁ Watt προσέβλιψεν αὐτὸν μὲ ἦθος τοσοῦτον δύσπιστον, ὥστε ὁ σοφὸς νεανίας ἐδειλίασε. Ἐπελήρθη τῆς βάσεως τοῦ ζητήματος, ἤνοιξεν ὁδοὺς εὐρείας καὶ φωτεινὰς, ἔδειξε πνεῦμα τοσοῦτον εὐρὺ καὶ γόνιμον, ὥστε ὁ φίλος του ἔμεινεν ἔκπληκτος. Ἔκτοτε ὁ Watt συνέλαβεν ὑπὲρ τοῦ Δαίβυ τὴν ὀψηλοτέραν ἰδέαν, καὶ διέμεινεν ἐπιστήθιος αὐτοῦ φίλος μέχρι θανάτου.

Ὁ Δαίβυ ἦτο δεκαεννεαετὴς μόλις τὴν ἡλικίαν, ὅτε ὁ Γιλβέρτος ἐσύστησεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἰατρὸν Beddoes, ὅστις παρέλαβεν αὐτὸν ὡς βοηθὸν εἰς τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ κατάστημα, εἰς Βριστώλ. Ὁ Δαίβυ, ἅπαξ ἰδὼν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ θεάτρου του, παρεδόθη μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας. Ἤρξατο τὰς ἀναλύσεις του ἐπὶ τοῦ θερμαντικοῦ, τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ συμπερασμάτων, ἐπὶ τῶν δηλητηρίων ἀερίων καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ἐνεργείας αὐτῶν· δὲν ἐδίστασε δὲ νὰ πειραθῇ ἐφ' ἑαυτοῦ τὰς ἐνεργείας των· εἰσέπνευσεν ὀξείδιον ἀζώτου καὶ ὑδραυδραχοῦχον ἀέριον. Περὶ δὲ τοῦ ἐξ αὐτῶν αἰσθήματος λαλεῖ ὡς ἑξῆς. « Ἡ πρώτη εἰσπνοὴ παρήγαγεν εἶδος ναρκώτεως καὶ ἔλλειψιν αἰσθήσεως ἐν τῷ θώρακι καὶ περὶ τοὺς θωρακικοὺς μῦς. Μετὰ τὴν δευτέραν, ἀπώλεσα τὴν δύναμιν τοῦ διακρίνειν τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἠσθανόμην ἢ θλίψιν τινὰ ἐπὶ τοῦ στήθους. Μετὰ δὲ τὴν τρίτην, ἡ δύσπνοια ἐξέλιπε, καὶ ἠσθάνθην ἐμαυτὸν μηθενισθέντα· πᾶσα λειτουργία, πᾶσα ἀντίληψις εἶχεν ἐκλείψει, καὶ μόλις εἶχον δυνάμεις ν' ἀποσπάσω τὴν σωλῆνα ἀπὸ τῶν ἡμιηνεωγμένων χειλέων μου. »

Ὁ Δαίβυ ἔκαμε καὶ ἕτερον πείραμα κινδυνωδέστερον τῶν μνησθέντων· εἰσέπνευσεν ἀνθρακικὸν ὀξὺ, δηλητήριον θανατηφόρον διὰ πᾶν τὸ ἐπὶ γῆς ἔμψυχον. Ἡ ὑγεία του τοσοῦτον ἐκλονίσθη ὑπὸ τῶν διαφόρων τούτων πειραμάτων, ὥστε ἠναγκάσθη, πρὸς ἀνάῤῥωσιν, ν' ἀπέλθῃ, διά τινα καιρὸν, εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ γῆν. Ἐν τούτοις ἡ φήμη του ἐμεγαιθύνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ὁ κόμης τοῦ Ῥουμφῶρδ, ἔφορος τοῦ βασιλικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐν Λονδίνῳ, διώρισεν αὐτὸν καθηγητὴν τῆς χημείας, διευθυντὴν τοῦ χημείου καὶ συνεργάτην εἰς ὅλα τὰ συγγράμματα τοῦ καταςήματος.

Τὸ ἄτομον τοῦ Δαίβυ, τὸ ἀγροῖκον καὶ ἁπλοϊκὸν αὐτοῦ πρόσωπον, ἡ σκιαιότης του, καὶ ἡ δειλία περὶ τοὺς τρόπους του ἀπήρεσαν τοσοῦτον ἐκ πρώτης ὄψεως, εἰς τὸν προστάτην του, ὥστε οὗτος μετημελήθη ὀχεδὸν δι' ὅσα εἶχε πράξει ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἀπήτησεν ὥςε, πρὶν ἢ ὁ Δαίβυ ἀρχίσῃ τὴν διδασκαλίαν του, νὰ δώσῃ δείγματα τῆς ἱκανότητός του ἐνώπιον εὐαρίθμου μὲν ἀλλ' ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου. Ἡ δοκιμασία αὕτη ἐξήλειψε πάσας τὰς ἀμφιβολίας τοῦ κόμητος, ὅστις, ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του, ἀνέκραξεν ὅτι « ὁ νέος καθηγητὴς ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ κατ' ἀρέσκειαν καὶ τοῦ καταστήματος καὶ ὅλων αὐτοῦ τῶν μέσων.

Μετὰ ὀλιγόμηνον διαμονὴν ἐν Λονδίνῳ, ὁ Δαίβυ ἐπεχείρησεν περιδρομὴν τινὰ εἰς Πενζανκίαν· τὴν δὲ προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἔγραψε πρός τινα νέον χημικὸν, φίλον του, τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

« *Φίλτατε Οὐνδερβώδε,*

Ἡ τοῦ Παντοδυνάμου μερὶς ἡ ἐδρεύουσα εἰς τοὺς βράχους, εἰς τὰ δάση, εἰς τὴν ἥσυχον καὶ κυανῆν θάλασσαν, εἰς τὰ νέφη καὶ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, σὲ προσκαλεῖ μεγαλοφώνως· ὑπάκουσον θρησκευτικῶς εἰς τὰς διαταγάς της. Ἐλθὲ νὰ λατρεύσῃς αὐτὴν μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων βωμῶν τοῦ Cornwall. . . . . Θέλομεν θαυμάσει τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τοὺς βράχους καὶ τὰ ὕδατα, τοὺς νεκροὺς λόφους καὶ τοὺς ζῶντας, κεκαλυμμένους ὑπὸ πρασιᾶς, Ἀμήν, »

Τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐν τῷ μνημονευθέντι ἐκπαιδευτικῷ καταστήματι διδασκαλίας του, ἡ ἐπιτυχία του ἦν ἀδιαφιλονείκητος. Τὴν χημείαν κατέστησε τοῦ συρμοῦ. Ἡ βολταϊκὴ αὐτοῦ στήλη ἐπροξένει εἰς τὰς κυρίας τρόμους εὐφροσύνους. Κατεσκεύασε μικρὸν ἡφαίςιον ῥίπτον λάβαν περίφλεκτον· αἱ φιλοφροσύναι, αἱ προσκλήσεις, τὰ δῶρα περιεκύκλουν αὐτὸν πανταχόθεν, Κυρία τις, ἥτις μεγάλην ἀκολούθως ἐκτήσατο ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ φήμην, τῷ ἔπεμψε ποιημάτιον κολακευτικόν. Τὸ χειρόγραφον συνωδεύετο καὶ ὑπὸ μικροῦ τινὸς κοσμήματος, τὸ ὁποῖον ἡ κυρία ἀπῄτησε νὰ προσαρτήσῃ ὁ διάσημος χημικὸς εἰς τὴν ἅλυσιν τοῦ ὡρολογίου του ἅμα τῇ ἀναγνώσει τοῦ ποιήματος. Ὁ ποιητὴς Coleridge ἠκροάζετο μετ' ἐπιμονῆς τοῦ μαθήματός του, ὅπως, ὡς ἔλεγεν, αὐξήσῃ τὰ κεφάλαια τῶν μεταφορῶν του. Ὁ Lavvrence ἐζωγράφισε τὴν εἰκόνα του, ἧς ἀντίγραφον ἐκθέτομεν ἐνταῦθα. Αἱ ἐπισημότεραι συναναστροφαὶ διημφισβήτουν τὴν παρουσίαν του, καὶ σπανίως ἠδυνήθη ν' ἀρνηθῇ πρόσκλησιν. Τὴν ἑσπέραν, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀνελάμβανε τὰς χημικάς του ἐργασίας, ἐξακολουθῶν ἐργαζόμενος μέχρι τῆς τρίτης ἢ τετάρτης ὥρας τῆς πρωΐας. Παρηπονεῖτο διηνεκῶς ὅτι τῷ ἔλλειπιν ὁ χρόνος, καὶ μολαταῦτα ἐφείδετο αὐτοῦ διὰ τρόπου τόσον παραδόξου. Ἐνίοτε, προκειμένου νὰ ἐξέλθῃ, ἀνέμενε τὴν τελευταίαν στιγμὴν διὰ νὰ ἐνδυθῇ, καὶ τότε κατεσπευσμένως ἐνεδύετο καθαρὸν ὑποκάμισον ἐπὶ τοῦ ῥυπαροῦ, οὕτως ὥστε πολλάκις συνέβαινε νὰ φορῇ πέντε ἢ ἓξ ἱποκάμισα τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ δὲ, καὶ ἄλλα τόσα περιπόδια.

Τὸ 1807, ὁ περίφημος αὐτοῦ λόγος ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀλκαλικῶν οὐσιῶν ἐστεφανώθη παρὰ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας. Μετ' οὐ πολὺ μετήλλαξεν ἐντελῶς τὴν ὄψιν τῆς ἐπιστήμης, ἀποσυνθέσας τὰ ἀλκάλια καὶ ἀποδείξας τὴν μεταλλικὴν αὐτῶν καταγωγήν. Ὅτε ὁ Ναπολέων ἤκουσε κατὰ πρῶτον τὰ περὶ τῶν πειραμάτων του, ἀνέκραξεν ὁρμητικῶς· « Διατί ἡ ἐφεύρεσις αὕτη δὲν ἔγινεν εἰς τὴν Γαλλίαν; —Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ἀκαδημαϊκός τις, δὲν εἴχομεν ςήλην βολταϊκὴν ἀρκετὰ ἰσχυρὰν—Λοιπὸν, νὰ κατασκευασθῇ τοιαύτη, καὶ ἐν τῇ στιγμῇ· νὰ μὴ φεισθῆτε οὔτε χρημάτων οὔτε κόπων! Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη, καὶ ἐγνωςοποίησαν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅτι ἡ βολταϊκὴ στήλη, ἣν εἶχε διατάξει ἦτο ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ. Ὁ Ναπολέων ἐπορεύθη εἰς τὸ χημεῖον διὰ νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων της. Ἐνῷ δὲ τῷ ἐλάλουν περὶ τῆς γεύσεως τῆς παραγομένης διὰ τῆς συναφῆς δύο μετάλλων, μὲ τὴν ταχύτητα ἥτις ἐχαρακτήριζεν ὅλας αὐτοῦ τας πράξεις, καὶ πρὶν ἢ τίς προφθάσῃ νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ, ἔθεσε τὴν ἄκραν τοῦ σιδηροῦ νήματος, τοῦ ἀγωγοῦ τῆς στήλης, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν, καὶ ἔλαβε κτύπον ὅστις ἐστέρησε αὐτὸν σχεδὸν παντὸς αἰσθήματος. Συνελθὼν ἐξῆλθε τοῦ χημείου χωρὶς νὰ προφέρῃ οὐδὲ λέξιν, καὶ οὐδέποτε ἐπανῆλθεν ἔκτοτε ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου.

ἀντιζηλία μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τινων χημικῶν Γάλλων ὡς πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἰωδίου. Κατηγορήθη ὅτι λαθραίως εἶχεν ὑπεξαιρέσει παρ' ἄλλων σοφῶν, τὴν οὐσίαν, ἥτις ἀπετέλει τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐρεύνης καὶ τῶν πειραμάτων των, καὶ ὅτι, προλαβὼν, εἶχεν ὠφεληθῇ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐργασιῶν των.

Ἀφιχθεὶς εἰς Παρισίους τὴν 28 σεπτεμβρίου, ἐζήτησε πάραυτα νὰ ἴδῃ τὸν K. Ampère, τὸν μόνον ἄνδρα τῆς Γαλλίας ὅστις, ὡς ἔλεγεν, ἦν εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς ἀνακαλύψεις του. Τῷ ὄντι, ὁ K. Ampère εἶχεν ὁμολογήσει, ὅτι ὁ Δαίβυ ἦτο ὁ ἐπιστημότερος χημικὸς ἐξ ὅσων ἕως τότε εἶχον φανῇ Τὴν 30 ἐπεκέφθη τὸ μουσεῖον, διέτρεξεν κατεσπευσμένως τὴν σταὴν

Οὐμφρέϊος Δαίβυ.

Μετὰ παρέλευσιν πενταετίας, ὁ Οὐμφρέϊος Δαίβυ, ὀνομασθεὶς ἱππότης παρὰ τοῦ ἀντιβασιλεύοντος ἤγε μόνος, καὶ εἰς πλούσιον ἐλθὼν γάμον, πρὸς δὲ καὶ τῆς θέσεως τοῦ καθηγητοῦ παραιτηθεὶς, συνεπείᾳ τῶν τιμῶν ὧν ἀπελάμβανε, ἐπεθύμησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Γαλλίαν, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ναπολέοντος τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθῃ εἰς Παρισίους. Ἡ ἄφιξίς του συνεκίνησεν ἀληθῶς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον. Ὁ Δαίβυ, ἂν καὶ ἠρέσκετο εἰς τὰς τιμὰς, ἃς ἀπέδιδον εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν του, ἐπροσποιεῖτο ὅμως ὅτι ἔμενεν ἀδιάφορος· ὤθησε τὴν ὑπερηφάνειαν μέχρι ματαιότητος, καὶ προσέβαλε ἄνδρας ἐπισημοτάτους, δικαίως ἀκολούθως παραπονεθέντας. Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔλαβε χώραν ζωηρὰ τοῦ Λούβρου, καὶ φθὰς, εἰς τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης, ἀνέκραξεν, « Μοναδικὴ συλλογὴ ὡραίων πλαισίων! (cadres) Ὁ ὁδηγός αὐτοῦ, ὅστις ἦτο Ἄγγλος τις φίλος του, τὸν ἐκράτησεν ἐνώπιον τῆς *Μεταμορφώσεως* τοῦ Ῥαφαήλου, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ διεγείρῃ τὸν θαυμασμόν του ὑπὲρ τοῦ ἀριστουργήματος « Ναί, ναὶ χαίρω πολὺ διότι τὸ εἶδον. » Τόσον μόνον ἀπήντησε, καὶ διῆλθε χωρὶς νὰ σταματήσῃ ποσῶς. Οὐδ' ἡ ἀρχαία γλυπτικὴ συνεκίνησεν αὐτὸν ποσῶς· μόνον εἰς τὴν θέαν Ἀντινόου τοῦ Αἰγυπτίου, γεγλυμμένου ἐπ' ἀλαβάστρου, εἶπε, «Τί λαμπρὸς σταλακτήτης!»

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐπεσκέφθη τὸ ζωολογικὸν Μουσεῖον, καὶ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Βωκελῖνον. Ἐπιστρέφων ἐ-

κεῖθεν εἶδε τὸν κολοσσαῖον ἐλέφαντα τῆς πλατείας τῆς Βαστίλλης. Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ μνημείου τὸν κατεγοήτευσε· διὸ ἔλαβε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα K. Alavoine. Ἐν γένει, καθ' ὅλην τῆς διαμονῆς του τὴν διάρκειαν ἐδείχθη λίαν ἰδιότροπος εἰς τὰς κλίσεις καὶ ἀποστροφάς του, πλήρης ἐθνικῶν προλήψεων καὶ ἐνίοτε ἀλαζών· ἑνὶ λόγῳ εἶχε τὴν ἀπίστευτον ἀνοησίαν νὰ ἐπιδείκνυται ἐν Παρισίοις ὡς Ἄγγλος εὐπατρίδης· Ἡ ἀριστοκρατορικὴ ὑπερηφάνεια ἦτο ἡ κυριωτέρα ἀδυναμία τοῦ τόσον ἰσχυροῦ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑψηλοῦ τούτου πνεύματος.

Ἅπασαι οἱ περιηγήσεις τοῦ Δαΐβυ ἐστράφησαν εἰς ὠφέλειαν τῆς ἐπιστήμης. Διηρεύνησε τὰ ἐσβεσμένα ἡφαίστεια τῆς Ἀνβέρνης, παρευρέθη ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Βεσουβίου, ἐπεσκέφθη τὴν Πομπείαν καὶ τὸ Ἡράκλειον, ὅπως λάβῃ γνώσεις τῶν χημικῶν ἰδιοτήτων τῶν χρωμάτων τῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰς τὴν ζωγραφικήν, Δι' εὐφυεστάτης μεθόδου ἤρξατο νὰ ἐκτυλίσσῃ παπύρους ἠμιερθαρμένους ἀπέτυχε δ' ἕνεκα τῶν ἐμποδίων ἅτινα παρενέβαλεν αὐτῷ γέρων τις κληρικός, κατὰ τοῦ ὁποίου πικρῶς ἀκολούθως παρηπονέθη, ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν ἐφεῦρε τὸν *προφυλακτικὸν λύχνον*, ὅστις ἔσωσεν ἀκολούθως τὴν ζωὴν τοσούτων ἀνθρώπων, καὶ τὸν ὁποῖον οἱ μεταλλευταὶ, πρὸς εὐγνωμοσύνην, ὠνόμασαν *λύχνον τοῦ Δαΐβυ*.

Γενόμενος Βαρονέτος τῷ 1818, ὀνομασθεὶς πρόεδρος τῆς βασιλικῆς ἑταιρίας τῇ 1820, ἐνησχολήθη, κατὰ παράκλησιν τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, εἰς ἀνεύρεσιν τῶν μέσων, δι' ὧν νὰ ἀνασταλῇ ἡ καταστρεπτικὴ ἐνέργεια τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἐπὶ τῆς χαλκίνου ἐπιπτυχῆς τῶν ὑφάλων (carène) τοῦ πλοίου· ἐπὶ τούτῳ ἔκαμε ἐπανειλημμένα ἠλεκτρομαγνητικὰ πειράματα μεγάλης σπουδαιότητος. Ἐνόμισεν ὅτι ἐπέτυχε· ἀλλὰ τὸ σχέδιόν του εὗρε κατηγόρους, διὸ καὶ παρελείφθη, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἡ ἐφαρμογή αὐτοῦ ἦτο λίαν δύσκολος. Ἡ ἀποτυχία αὕτη προσέβαλε τὴν ὑγείαν του, ἤδη λίαν ἐξησθενημένην. Τῷ 1828 ἐγκατέλιπε τὴν Ἀγγλίαν, ἣν δὲν ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ πλέον.

Ἐντεῦθεν ἤρξατο δι' αὐτὸν βίος νέος, βίος σκέψεως καὶ μελέτης, οἷος ἦν ὁ τῆς νεότητός του. Τὸ πνεῦμα τοῦτο τὸ ἀείποτε συμβαδίσαν μετὰ τῆς πείρας, τὸ φωτισθὲν μόνον ὑπὸ τῶν πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων, καὶ μηδὲν ἄνευ κολάσεως παραδεχθέν, ἠρέμησεν αἴφνης, οὐδὲν ἐκ τῆς ἐπιστήμης διατηρῆσαν ἢ τὴν θεωρίαν· ἐγκατέλιπε τὸ χημεῖον χάριν ἀπολαύσεως τῶν δύο τῆς φύσεως ἀγαθῶν, τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου. Ἔγραψε πραγματείαν ἐπὶ τῆς ἁλιείας. εἶτα σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον *Παρηγορίαι ἐν ὁδοιπορίᾳ ἢ Τελευταῖαι ἡμέραι φιλοσόφου*, ἐν ᾧ καταλείπει εἰς τὸν κόσμον τὰς ποιητικάς του ἐκμυστηρεύσεις, τὰς σοφὰς ὀνειροπολήσεις του καὶ τοὺς χριστιανικούς του ἀποχαιρετισμούς. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἀφιέρωσε τὰ διαστήματα τῆς ἀνακωχῆς τῆς νόσου, ἀρεσκόμενος ν' ἀποκαλύπτῃ διδασκαλίας παρηγόρους, ἐδέσε περὶ ἀθανασίας, σκέψεις βαθείας περὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ διαιωνίζοντος πᾶσαν μεγάλην καὶ πραγματικὴν τελειότητα.

Ἀληθῶς τὸ ἔργον στερεῖται πολλαχοῦ φαντασίας καὶ νεύρων, ἀλλ' ἐνυπάρχει ἐν αὐτῷ παθητική τις καὶ γλυκεῖα μελαγχολία, αἴσθημα συνειδήσεως ἱκανοποιημένης καὶ πλήρους ὑπάρξεως λυσιτελοῦς καὶ ἐνδόξου.

Ὁ Οὐμφρέϊος Δαΐβυ ἀπεβίωσε, συνεπείᾳ βαθμιαίας ἐξασθενήσεως, τὴν 20 Μαΐου 1829, ἐν Γενούῃ, τὸ πεντηκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Α. Κ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΑΕΤΟΙ (1) (Cerfs-volants) ΕΝ ΣΙΝΑ.

Ὁ *ἀετὸς* ἐν Σίνᾳ ἀποτελεῖ τὰς διασκεδάσεις τοῦ ἐνάτου μηνὸς, τοῦ Κοῦ Ὑοὺϊτ, διότι περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην πνέουσιν οἱ δυτικοὶ ἄνεμοι. Τὰ παίγνια ταῦτα κατασκευάζονται μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ παριστῶσι ἀντικείμενα ἔμψυχα, οἷον, πτηνὰ, ὄφεις ἢ κροκοδείλους· εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἀετοῦ προσαρτῶσιν ἐλαφρὰν ῥάβδον ἐκ βαμβοῦ, διὰ νήματος ἰσχυρῶς προσδεδεμένου· ἅμα τὸ παίγνιον ἀπολυθῇ εἰς τὸν ἀέρα, ἡ ῥάβδος περιστρεφομένη ὑπὸ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀέρος, πλήττει τὸ νῆμα, ὅπερ δονούμενον παράγει ἦχον περίεργον. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ ἦχος οὗτος ἀποτελεῖ τὴν λέξιν *φοῦ-ὑὰν*, καὶ ἰδοὺ ἡ παράδοσις ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ δοξασία αὕτη. Κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους, ὑπῆρχον δύο βασιλεῖς, ὁ μὲν περιώνυμος διὰ τὴν καλοκαγαθίαν του, ὁ δὲ διὰ τὸ μῖσος, ὅπερ ἐνέπνεε. Ἐπειδὴ εἶναι σπανιώτατον ἡ ἀρετὴ νὰ συγκατοικῇ μετὰ τῆς κακίας, ὁ κακότροπος βασιλεὺς κυριεύσας τὰ κράτη τοῦ γείτονός του καὶ αἰχμαλωτίσας αὐτὸν, διετίθετο νὰ τὸν φονεύσῃ Ἐνέκλεισε λοιπὸν τὸν ἀτυχῆ μονάρχην ἐντὸς δεσμωτηρίου, προτιθέμενος τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τὴν ἐπιοῦσαν· ἀλλὰ τὴν νύκτα, ἀφυπνισθεὶς ὁ νικητὴς ὑπὸ σφοδροῦ δυτικοῦ ἀνέμου, ἐνόμισε ὅτι ἤκουσε τὴν λέξιν φᾶγγ (πρόσεχε), προφερομένην ἐπανειλημμένως ἐν τῷ μεταξὺ τῶν μυκηθμῶν τοῦ ἀέρος· ταὐτοχρόνως τὸ ὄνομα τοῦ αἰχμαλώτου του τῷ ἐφάνη ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τοῦ κοιτῶνος. Ἐνώπιον τῶν βεβαίων τούτων σημείων τῆς ὀργῆς τῶν θεῶν, ὁ νικητὴς ἀνεγνώρισε τὸ σφάλμα του, παρῃτήθη τοῦ φονικοῦ σχεδίου του, καὶ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν πρὸς τὸν αἰχμάλωτον. Καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ μῦθος. Ἤδη δὲ προσθετέον ὅτι δὲν λησμονοῦσιν ἐν Σίνᾳ νὰ ἀπολύσωσιν ἀετὸν εἰς τιμὴν τοῦ ἀγαθοῦ βασιλέως. Ἡ συνήθεια τοῦ καίειν κεχρυσωμένον χάρτην εἶναι μία τῶν τιμῶν ἃς ἀποδίδουσιν εἰς τὸν θεὸν τοῦ πυρὸς, Βὰχ-Ὑὸγγ ἢ Φὼ Σχάν. Παριστῶσιν αὐτὸν ἀναστήματος γιγαντιαίου, μετὰ τριῶν μεγάλων καὶ τρομερῶν ὀφθαλμῶν. Ἐπὶ τοῦ εἰς τιμὴν αὐτοῦ καιομένου χάρτου εὑρίσκονται γεγραμμένα τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἵτινες ἐπικαλοῦνται τὴν προστασίαν αὐτοῦ. Αἱ λοιπαὶ θυσίαι συνίστανται εἰς φωταψίας, φανοφορίας καὶ δημητριακοὺς καρπούς. Αἱ τελεταὶ αὗται τελοῦνται συνήθως ἐντὸς πλοιαρίων μεγαλοπρεπῶς πεφωτισμένων, ἠχούντων πολλῶν σείστρων. Ἡ δὲ θέα, ἣν, κατὰ νεφελώδη νύκτα, παριστῶσι τὰ φανοφόρα ταῦτα πλοιάρια εἶναι μαγευτικωτάτη.

(1) Ἐννοοῦμεν τὸ παίγνιον τῶν παίδων.

Πολλοὶ Εὐρωπαῖοι ἐσύγχισαν τὴν θειότητα ταύτην μὲ τὸν δαίμονα, ὅπερ παρέσυρεν αὐτοὺς εἰς τὴν δοξασίαν, ὅτι οἱ Σίναι λατρεύουσιν δαίμονα τοῦ κακοῦ. Ἐν τούτοις πιθανὸν Σίναι τινὲς, διὰ νὰ ἐκφράσωσι τὸν τρόμον ὃν τὸ πῦρ τοῖς ἐμπνέει, ν' ἀπέδωκαν αὐτῷ τὰς ἰδιότητας τοῦ δαίμονος, καὶ τοῦτο ἐπροξένησε τὴν πλάνην τῶν περιηγητῶν εὐρωπαίων ὁπωσδήποτε, ὁ τρόμος οὗτος εἶναι φυσικώτατος, διότι τὸ πῦρ προξενεῖ τρομερὰς καταστροφὰς ἐν Σίνᾳ, ὅπου ὑπάρχει ἔλλειψις ἀστυνομίας ἐπὶ τῶν πυρκαϊῶν.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον οἱ Σίναι σέβονται μεγάλως τὸν θεὸν *Νὰκ-Ὑὸγγ*· οἱ πλούσιοι μάλιστα προσφέρουσιν αὐτῷ μεγάλας προσφορὰς, ἐπιτεθειμένας ἐπὶ τραπεζῶν κεχρυσωμένων, καὶ ἀς τελεσθείσης τῆς τελετῆς, διανέμουσιν εἰς τοὺς πτωχούς.

ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ.

Κατά τινα ἀνακωχὴν ὅπλων, ἐπὶ τοῦ πολέμου τῆς ἀνεξαρτησίας, τὰ Ἀγγλικὰ καὶ Ἀμερικανικὰ στρατεύματα εὑρίσκοντο ἐστρατοπεδευμένα ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ Χούδσων, παρὰ τῇ πόλει τῆς Σαρατόγας, ἧς προηγοίμαζον τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰς περὶ παραδόσεως συνθήκας. Στρατιώτης τις ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ τάγματος, Μαγλῆρος καλούμενος ἦλθε παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, συνωδευμένος ὑπότινων ἐκ τῶν συναδελφῶν του, καὶ ἤρχισε νὰ συνδιελέγηται μέ τινας Ἀμερικανοὺς ἱσταμένους ἐπὶ τὴν ἀπέναντι ὄχθην. Ὁ ποταμὸς εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶχε μόλις 60 ποδ. πλάτος, καὶ δὲν ἦτο πολὺ βαθύς. Αἴφνης παρατηροῦσι τὸν Μαγλῆρον σύννουν καὶ σκεπτικόν ἐγκαταλείπει διὰ μιᾶς τοὺς συναδελφούς του, καὶ ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμὸν· τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ἀπὸ τῆς ἀντιθέτου ὄχθης στρατιώτης Ἀμερικανὸς ἐφορμᾷ ἐπίσης εἰς τὸ ὕδωρ. Τὸ δύο ἐναντία μέρη ἐθεώρουν αὐτοὺς πλέοντας, μηδὲν ἐννοοῦντα ἐκ τοῦ παραδόξου τούτου θεάματος. Οἱ δύο στρατιῶται συνηντήθησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ, συνησπάσθησαν ἀλλήλους ζωηρῶς, καὶ ἀνέκραξαν κλαίοντες « ἀδελφέ μου, ἀγαπητέ μου ἀδελφέ! Τότε τὰ πάντα ἐξηγήθησαν. Οἱ δύο στρατιῶται ἦσαν ἀδελφοί· ὁ μὲν, μετανάστης τῆς Ἰρλανδίας, ὑπηρέτει εἰς τὰ Ἀγγλικὰ στρατεύματα, ὁ δὲ εἰς τὰ Ἀμερικανικά, ἀγνοοῦντες ἀμφότεροι ὅτι ἀμάχοντο δι' αἰτίαν ἀντίθετον, ἐκτεθειμένοι νὰ φονεύσσωσιν ἀλλήλους.

ΓΑΜΟΙ ΚΑΛΜΟΥΚΩΝ.

Ὅτε θυγάτηρ Ταρτάρου ἐπιστρέφει, μετὰ τὸν γάμον αὐτῆς, εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, αὐτὴ μὲν ἵσταται ἐπὶ τῆς θύρας τῆς καλύβης, εἰς τὰ ἔξω, οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς κάθηνται εἰς τὸ ἔνδον. Τέλος ἀνυψοῦσιν οὗτοι τὸ παραπέτασμα τὸ φράττον τὴν θύραν· ἡ δὲ χαρὰ ἣν αἰσθάνονται ἀπεικονίζεται ἐπὶ τοῦ προσώπου των, καὶ διαμφισβητοῦτι μεταξύ των τὴν προτίμησιν τοῦ ἀσπασμοῦ. Ἡ σκηνὴ αὕτη τῆς πατρικῆς στοργῆς εἶναι ὄντως παθητικὴ καὶ ἀπερίγραπτος.

Ἀλλ' ἤθελε νομίσει τις ὅτι ἡ θυγάτηρ ἐπανέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν ἀπὸ ξένην γῆν. Ποσῶς. Ἡ θυγάτηρ δὲν ἀπομακρύνεται τῶν γονέων αὐτῆς ἢ μίλια τινά· ἀλλ' ἡ στέρησις αὐτῆς ἀπὸ τῆς οἰκίας καὶ οὐχὶ ἡ ἀπόστασις προξενοῦσι τὴν ἀπερίγραπτον τὸν γονέων χαρὰν διὰ τὴν ἐπάνοδόν της. Ὁ δὲ λόγος δι' ὃν ἡ νεόνυμφος ἵσταται παρὰ τὴν θύραν εἶναι ὁ ἑξῆς.

Παρὰ Καλμούκοις, ὅταν νεᾶνίς τις νυμφεύηται, ὀφείλει πρό τινων μηνῶν, καὶ πολλάκις, ἂν ὁ σύζυγος ἀπαιτήσῃ τοῦτο, πρὸ ἑνὸς ἔτους νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τοὺς γονεῖς της· διότι ἄλλως, ὡς δοξάζουσιν οἱ ἐγχώριοι, τὸ συνοικέσιον δὲν θέλει εἶσθαι εὐτυχές, Ἐπανερχομένη λοιπὸν ἡ θυγάτηρ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, ὀφείλει νὰ γονυπετήσῃ ἐνώπιον τῆς θύρας, ἐνῷ οἱ γονεῖς αὐτῆς τὴν ὑποδέχονται ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καλύβης· οἱ δὲ ἀσπασμοὶ λαμβάνουσι χώραν παρὰ τὴν θύραν. Τελεισθείσης τῆς τελετῆς ταύτης, οἱ γονεῖς ἐξέρχονται τῆς καλύβης, καὶ δύνανται πλέον ἐλευθέρως νὰ συνδιαλεχθῶσι μετὰ τῆς θυγατρός των.

Παρελθόντος τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ χωρισμοῦ, δίδεται μεγαλοπρεπὲς γεῦμα, καθ' ὃ ἵπποι, πρόβατα, καὶ βόες σφάζονται διὰ τὸ συμπόσιον, Κύλικες πλήρεις οἴνου καὶ οἰνοπνεύματος κυκλοφοροῦσι μεταξὺ τῶν συνδαιτυμόνων· ὁ δὲ πατὴρ δίδει πέρας εἰς τὴν ἑορτὴν διά τινος δώρου, ὅπερ, ὅταν οὗτος ἦναι ἡγεμὼν, συνίσταται εἰς ἀριθμόν τινα ἐκ τῶν ὑπηκόων του καὶ εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἵππων ἢ ἄλλων ζώων.

ΘΗΡΑ ΟΦΕΩΝ.

Οἱ Ἰνδοὶ ἀνακαλύπτοντες εἴς τι τέναγος ὑπερμεγέθη ἰδρόβιον ὄφιν ἐκ τοῦ γένους τῶν καλουμένων Canmondi, καὶ ἀποφασίζοντες νὰ φονεύσωσιν αὐτὸν πράττουσι τὰ ἑξῆς.

Ἡ προσπέλασις πρὸς τὸν ὄφιν εἶναι λίαν ἐπικίνδυνος, διότι συνήθως τὸ τέρας ἐκφοβίζει αὐτοὺς ἀνυψοῦν τὴν κεφαλὴν ὑπεράνω τοῦ ἕλους μὲ ὕφος ἀπειλητικώτατον· ἀλλ' αἱ προσιδοποιήσεις αὗται χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς θηρευτὰς ὡς καταλληλότατον προφυλάξεως μέσον. Πλησιάζουσι λοιπὸν πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν αὐτῶν μετὰ πολλῆς περισκέψεως· φθάνοντες δι' εἰς κατάλληλον ἀπόστασιν ῥίπτουσιν περὶ τὸν λαιμὸν αὐτοῦ βρόγχον, οὗ τὴν ἑτέραν ἄκραν ἔδεσαν προηγουμένως εἰς τὴν οὐρὰν ἵππου. Ὁ ἵππος ἀναχωρῶν δρομαίως καθ' ἣν στιγμὴν ῥίπτεται ὁ βρόγχος, ἀποσύρει τὸ τέρας ἀπὸ τῆς φωλεᾶς του. Ἐν τούτοις, ὁ ὄφις καταβάλλει τὸ πρῶτον δραστηριωτάτας προσπαθείας, ὅπως σωθῇ, ἀλλ' εἰς μάτην· διότι ἀνὰ πᾶν βῆμα τοῦ ἵππου τὰ ἀποτελέσματα τοῦ στραγγαλισμοῦ ἐξασθενοῦσιν αὐτὸν μεγάλως. Συρθεὶς ἐπὶ τῆς πεδιάδος ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου λεῦγαν, καθίσταται τοσοῦτον ἀνίκανος εἰς ἀντίστασιν, ὥστε εἷς μόνος ἄνθρωπος δύναται τότε, καταθλίψας αὐτὸν διὰ τοῦ ποδὸς νὰ τῷ ἀποκόψῃ τὴν κεφαλὴν, μετά τινας κτύπους ἀθλητικοὺς, Ὁ ὄφις οὗτος ἔχει συνήθως 25 ποδῶν μῆκος, πάχος δὲ ἀνάλογον τοῦ μήκους. Παρετηρήθη ποτὲ, ὅτι ἡ κοιλία ἑνὸς

τοιούτου ὄρεως ἐφαίνετο λίαν ἐξογκωμένη· διέσχισαν αὐτὴν, ἐκ περιεργείας, καὶ εὗρον ἐντὸς μόσχον, ὃν εἶχε καταπίει ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ συνηθεστέρα αἰτία ἡ καθιστῶσα εὐχερῆ τὴν καταστροφὴν τῶν τεράτων τούτων· διότι ὅταν οἱ ὄρεις ἔχωσι τὸν στόμαχον πλήρη τροφῆς, πίπτουσιν εἰς κατάστασιν νάρκης, στερούσης αὐτοὺς τῶν δυνάμεων καὶ τῆς εὐστροφίας των. Οἱ Ἰνδοὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι φονεύουσιν παρὰ τὰς ἑλώδεις ὄχθας τῆς Κουναβίχης, ὄρεις τοιούτους ἔχοντας μῆκος πλέον τῶν 45 ποδῶν.

Περὶ δὲ τοῦ Βόα τοῦ καλουμένου συσφιγκτῆρος (constrictor) παρατηροῦμεν ὅτι οἱ Ἰνδοὶ δὲν θεωροῦσιν αὐτὸν ἐπικινδυνωδέστατον πάντων, διότι τὸ δῆγμα αὐτοῦ δὲν εἶναι θανατηφόρον, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ σώματός του προδίδει πάντοτε ἐγκαίρως τὴν παρουσίαν του, ὥστε ἔχει τις τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ὅπως προφυλαχθῇ τῶν προσβολῶν του. Τὸ μῆκος τοῦ ἑρπετοῦ τούτου εἶναι συνήθως ἐκ τριάκοντα ἀγγλικῶν ποδῶν· ἐνίοτε ὅμως φθάνει μέχρι τεσσαράκοντα, πεντήκοντα καὶ μάλιστα ἑξήκοντα ποδῶν. Ἡ ἐπωνυμία *συσφιγκτὴρ* ἐδόθη αὐτῷ ἕνεκα τῆς ἐκπληκτικῆς τῶν μυῶν αὐτοῦ ἰσχύος, μεθ' ἧς καταστραγγαλίζει τὰ ζῶα ἅτινα περιπλέκει εἰς τὰς πτυχάς του· δύναμις ἰδιάζουσα παρ' αὐτῷ καὶ ἧς οὐδόλως μετέχουσιν οἱ ἰοβόλοι ὄρεις.

Ὁ βόας διατελεῖ συνήθως εἰς κατάστασιν νάρκης, ἐξ ἧς ἡ πεῖνα μόνη ἀποσπᾷ αὐτόν. Τότε περιελίσσεται περὶ τὸν κορμὸν δένδρου τινὸς, πλησίον πηγῆς, ἔνθα ζῶα διάφορα ἔρχονται νὰ καταπαύσωσι τὴν δίψαν των. Μακρόθεν ἤθελεν ἐκλάβει τις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀντὶ κλάδου δένδρου· διότι κρατεῖ αὐτὴν ἐκκρεμῆ μεταξὺ τοῦ φυλλώματος. Ἅμα λείᾳ τις παρουσιασθῇ, ἐφορμᾷ κατ' αὐτῆς, τὴν περιτυλίσσει διὰ τοῦ σώματός του, καὶ τὴν καταπνίγει οὐ μόνον δυνάμει τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ περισφίγξεων, ἀλλὰ καὶ δυνάμει τῆς μάζης τοῦ σώματός του. Ὁ βόας δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἄγραν αἰγῶν, ἐλάφων, ταύρων καὶ ἵππων, ἀλλὰ προσβάλλει συνήθως καὶ τὸν ἄνθρωπον.

Ἐπιστολὴ τῆς Marion de Lorme πρὸς τὸν Μαρκέσιον Cinq-Mars,

Φίλτατε Ἐρρῖκε!

Ἐνῷ μὲ λησμονῆτε ἐν Ναρβόνῃ καὶ παραδίδεσθε εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς αὐλῆς, καὶ εἰς τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ν' ἀντιπράττητε κατὰ τοῦ Καρδιναλίου, ἐγὼ, ἀκολουθοῦσα τὴν ὁποίαν μοὶ ἐξερράσατε ἐπιθυμίαν, δαψιλεύω Παρισιανὰς τιμὰς πρὸς τὸν λόρδον σας Ἄγγλον τὸν Μαρκέσιον τοῦ Βορκέστερ, καὶ τὸν περιφέρω, ἢ μᾶλλον μὲ περιφέρει ἀπὸ περιέργων εἰς περ'εργα, ἐκλέγων πάντοτε ἐξ αὐτῶν τὰ μελαγχολικώτερα καὶ σπουδαιότερα, λαλῶν ὀλίγα, ἀκροώμενος μετὰ μεγίστης προσοχῆς, καὶ προσηλῶν πρὸς οὗς ἀπευθύνει τὴν ἐρώτησιν τοὺς δύο αὐτοῦ μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς, οἵτινες φαίνονται εἰσδύοντες εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς. Πρὸς τούτοις οὐδέποτε εὐχαριστεῖται ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τὰς ὁποίας τῷ δίδουσι, καὶ δὲν θεωρεῖ τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἔποψιν, ὑφ' ἣν τῷ τὰ παριστῶσι· καὶ τούτου πληρεστάτη ἀπόδειξις εἶναι ἡ ἐπίσκεψις ἣν ἐκάμαμεν προχθὲς εἰς Bicêtre, ὅπου διετυρίζεται ὅτι ἀνεκάλυψε μεγαλοφυέστατον ἄνδρα εἴς τινα φρενοβλαβῆ ἐκ τοῦ καταστήματος τούτου. Ἐὰν ὁ φρενοβλαβὴς δὲν ἦτο μανιώδης, πιστεύω ὅτι ὁ λόρδος σας ἤθελεν ἐπιχαλεσθῇ τὴν ἀπόλυσίν του, ὅπως τὸν μεταβιβάσῃ εἰς Λονδῖνον καὶ συνδιαλέγηται μετ' αὐτοῦ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Ἐνῷ διατρέχομεν τὴν αἴθουσαν τῶν φρενοβλαβῶν, καὶ ἐνῷ, μᾶλλον τεθνηκυῖα ἢ ζῶσα — τοιοῦτος ἦτο ὁ τρόμος μου — περιεστελλόμην πρὸς τὴν σύντροφόν μου, πρόσωπον δυσειδέστατον ἐφάνη ὄπισθεν τῶν δρυφράκτων, καὶ ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ μὲ φωνὴν παρατεταμένην «*Δὲν εἶμαι τρελλὸς, ἔκαμα ἀνακάλυψιν ἡ ὁποία θὰ πλουτίσει τὴν χώραν ἥτις κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς.*» Καὶ ποία εἶναι αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψις; ἠρώτησα τὴν ὁδηγόν μας. — Ἄ! εἶπεν οὗτος ἀνυψῶν τοὺς ὤμους, πρᾶγμα ἁπλούστατον, καὶ τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ μαντεύσητε, εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ ἀτμοῦ τοῦ ζέοντος ὕδατος Ἐγὼ ἤρχισα νὰ γελῶ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, πρισέθηκεν ὁ φύλαξ, ὀνομάζεται Σολομὼν Καούσιος· ἦλθεν ἐκ Νορμανδίας πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, διὰ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν βασιλέα ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν θαυμασίων ἀποτελεσμάτων, ἅτινα δύνανται νὰ παραχθῶσιν ἐκ τῆς ἐφευρέσεώς του. Ἂν τὸν ἀκούσητε, σᾶς λέγει ὅτι μὲ τὸν ἀτμὸν ἠμπορεῖ νὰ διευθύνῃ πλοῖον, νὰ ὁδηγῇ ἁμάξας, καὶ τόσα ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ δὲν ἐνθυμοῦμαι. Ὁ καρδινάλιος ὅμως ἀπέμπεμψε τὸν τρελλὸν αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ἀκροασθῇ· αὐτὸς δὲ, ἀντὶ ν' ἀποθαρρυνθῇ, ἤρχισε νὰ παρακολουθῇ παντοῦ τὸν πανιερώτατον, μέχρις οὗ βαρυνθεὶς οὗτος μίαν ἡμέραν τὰς ὀχληρὰς ὁμιλίας τοῦ τρελλοῦ, διέταξε νὰ τὸν ἐγκλείσουν εἰς αὐτὸ τὸ φρενοκομεῖον, ὅπου εὑρίσκεται πρὸ τριῶν καὶ ἡμίσεως ἔτους, καὶ ὅπου, καθὼς τὸν ἠκούσατε καὶ ὑμεῖς, κράζει πρὸς πάντα ξένον, ὅτι δὲν εἶναι τρελλὸς καὶ ἔκαμε ὅτι ἀνακάλυψιν θαυμασίαν. Συνέγραψε μάλιστα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ἕνα βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἔχω ἐδῶ Ὁ λόρδος Βορκέστερ, ὅστις ἤκουσε ὅλα ταῦτα σκεπτικὸς, ἐζήτησε τὸ βιβλίον, καὶ ἀφοῦ ἀνέγνωσε σελίδας τινὰς εἶπε· «Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶναι τρελλὸς, καὶ εἰς τὴν πατρίδα μου, ἀντὶ νὰ τὸν κλείσουν εἰς φρενοκομεῖον, ἤθελον τῷ δώσει γενναίας ἀμοιβάς. Ὁδήγησόν με πλησίον του· θέλω νὰ τῷ λαλήσω. Τὸν ὡδήγησαν, ἀλλὰ ἐπέστριψε σύννους καὶ σκυθρωπός. Τώρα εἶναι πραγματικῶς τρελλὸς, εἶπεν ὁ λόρδος πρὸς τὸν φύλακα· ἡ δυστυχία καὶ ὁ περιορισμὸς ἔσεισαν διὰ παντὸς τὰς φρένας του· σεῖς τὸν ἐτρελλάνατε· ἀλλ' ὅταν τὸν ἐρρίψατε εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐκεῖνο, ἐρρίψατε τὸν μεγαλοφυέστερον ἄνδρα τῆς ἐποχῆς σας.» Μετὰ ταῦτα ἀνεχωρήσαμεν, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ λόρδος σας περὶ οὐδενὸς ἄλλου δὲν λαλεῖ παρὰ περὶ τοῦ Σολομῶντος Καουσίου· αὐτὸν καὶ μόνον ἔχει εἰς τὸν νοῦν του (1). Ὑγείαινε, ἀγαπητέ μοι Ἐρρῖκε, ἐπίστρεψον ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, καὶ μὴ συγκεντρώνῃς ἐκεῖ ὅλην σου τὴν εὐδαιμονίαν, ὥστε νὰ μὴ διατηρήσῃς καὶ δι' ἐμὲ ὀλίγην ἀγάπην.

---

(1) *Ὁ Μαρκέσιος Βορκέστερ, ὃν οἱ Ἄγγλοι θεωροῦσιν ὡς τὸν πρῶτον ἐφευρετὴν τῶν ἀτμομηχανῶν, ἔλαβε τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Σολομῶντος καὶ τὴν ἐξέθεσε ἔν τινι συγγράματι ἐπιγραφομένῳ* Century of inventions *(ἑκατὸν ἐφευρέσεις). Ἐθημ. τῷ* 1661.